

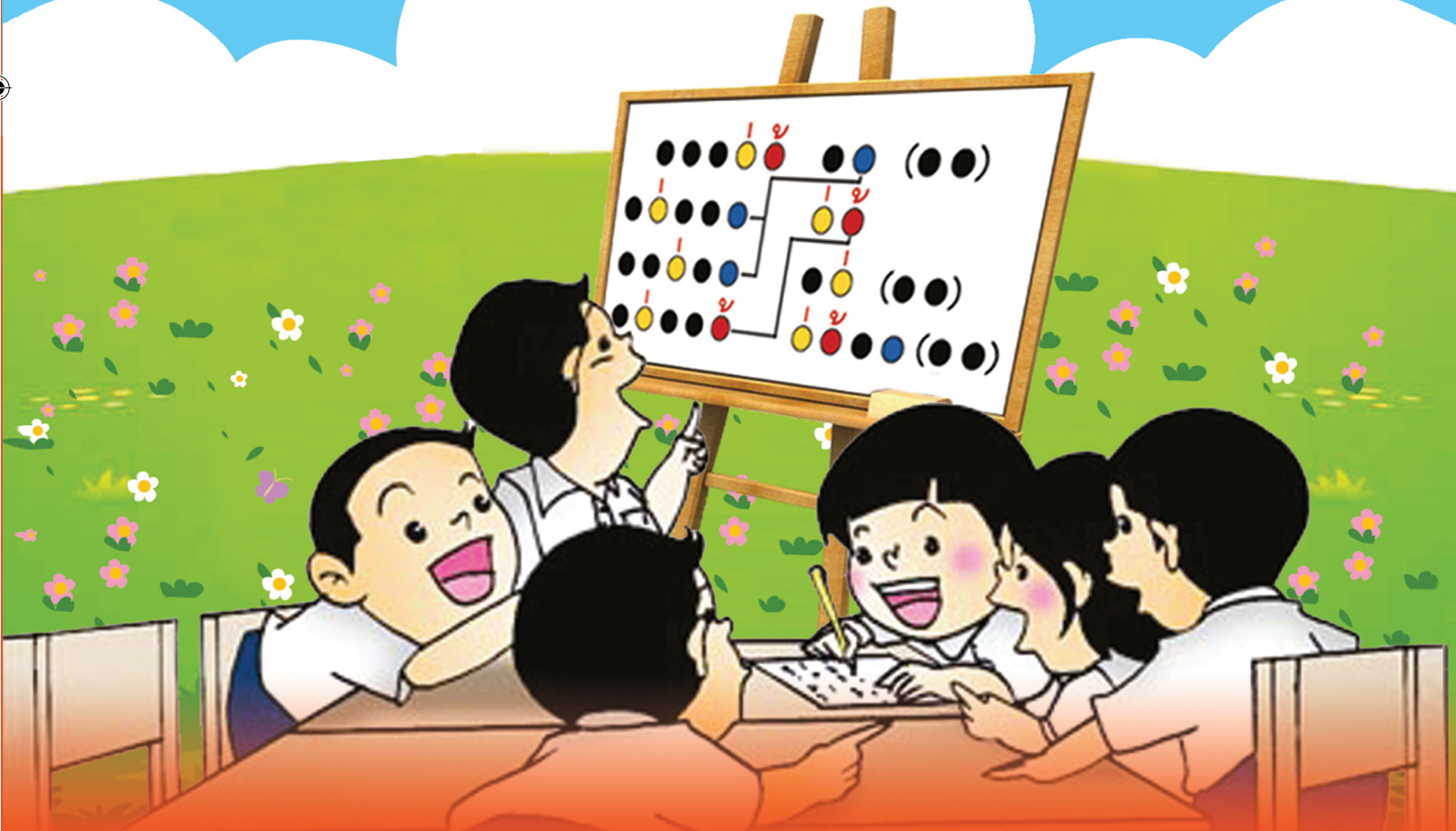
เฉลิมพระเกียรติ โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
(ฉบับปรับปรุง)

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ชุดเอกสารสื่อ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
ลิขสิทธิ์ของ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๒,๐๐๐ ชุด

จัดพิมพ์โดย องค์การค้ำของ สกสค.

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ฟัง พูด อ่าน เขียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

ใบงานที่ ๐๑ คัดสวย เขียนถูก ด้วยมือเรา

ใบงานที่ ๐๒ ผั่นคล่อง เขียนสนุก

ใบงานที่ ๐๓ อ่าน เขียน ถูก รู้ความหมาย

ใบงานที่ ๐๔ อ่าน คิด พิจารณา

ใบงานที่ ๐๕ นิทานพื้นบ้านเรื่องแก้วหน้าม้า

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

ใบงานที่ ๐๑ คำนาม คำสรรพนาม

ใบงานที่ ๐๒ คำนาม คำสรรพนาม

ใบงานที่ ๐๓ การใช้พจนานุกรม

ใบงานที่ ๐๔ คำเป็น คำตาย

ใบงานที่ ๐๕ ตัวการ์นต์

ใบงานที่ ๐๖ การอ่านบทร้อยกรอง

ใบงานที่ ๐๗ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

ใบงานที่ ๐๘ การคัดลายมือ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานอ่านสนุก

แบบทดสอบก่อนเรียน

ใบงานที่ ๐๑ นิทานเรื่องยายกะตา

ใบงานที่ ๐๒ แผนภาพโครงเรื่องนิทานเรื่องยายกะตา

ใบงานที่ ๐๓ อ่านถุวรรณคดีตอน อักษรย่อ

ใบงานที่ ๐๔ สนุกกับอักษรนำ

ใบงานที่ ๐๕ รู้จักคำกริยา-จดจำคำวิเศษณ์

ใบงานที่ ๐๖ การเขียนรายงาน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน้า

๑

๓

๕

๗

๘

๑๑

๑๖

๑๗

๑๙

๒๑

๒๒

๒๓

๒๔

๒๕

๒๖

๒๙

๓๒

๓๕

๓๖

๓๗

๓๙

๔๓

๔๕

๕๒

๕๕

๕๘

๖๗

๖๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แบบทดสอบก่อนเรียน

ใบงานที่ ๐๑ การอ่านออกเสียง

ใบงานที่ ๐๒ การอ่านออกเสียง

ใบงานที่ ๐๓ การคัดลายมือ

ใบงานที่ ๐๔ การคัดลายมือ

ใบงานที่ ๐๕ การวางรูปแบบจดหมาย

ใบงานที่ ๐๖ การเขียนจดหมายถึงเพื่อน

ใบงานที่ ๐๗ การกรอกแบบใบลา

ใบงานที่ ๐๘ การกรอกแบบใบคำร้อง

ใบงานที่ ๐๙ การแต่งประโยคที่สัมพันธ์กับภาพ

ใบงานที่ ๑๐ ชนิดของคำ

ใบงานที่ ๑๑ การแต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

ใบงานที่ ๑๒ การแต่งประโยคจากภาพที่กำหนด

ใบงานที่ ๑๓ การแต่งประโยคจากภาพที่กำหนด

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณกรรมคำสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน

ใบงานที่ ๐๑ คิดได้นำไปใช้เป็น

ใบงานที่ ๐๒ แผนภาพคิดวิเคราะห์คุณค่าคำประพันธ์

ใบงานที่ ๐๓ ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

ใบงานที่ ๐๔ คำอุทานสื่ออารมณ์

ใบงานที่ ๐๕ การสร้างคำในภาษาไทย

ใบงานที่ ๐๖ ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

ใบงานที่ ๐๗ ประโยคเพื่อการสื่อสาร

ใบงานที่ ๐๘ ประกาศนารี

แบบทดสอบหลังเรียน

หน้า

๗๑

๗๓

๘๐

๘๑

๘๘

๙๐

๑๐๐

๑๐๒

๑๐๕

๑๐๖

๑๐๙

๑๑๓

๑๑๕

๑๑๗

๑๒๐

๑๒๒

๑๒๕

๑๒๗

๑๒๙

๑๓๐

๑๓๒

๑๓๕

๑๓๘

๑๔๕

๑๔๘

๑๕๑

๑๕๖

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ สร้างสรรค์งานเขียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

- ใบงานที่ ๐๑ เรียนรู้คำพ้องรูป
ใบงานที่ ๐๒ ค้นหาความหมายคำพ้องรูป
ใบงานที่ ๐๓ เรียนรู้คำอ่านและความหมาย
ใบงานที่ ๐๔ เรียนรู้คำพ้องเสียง
ใบงานที่ ๐๕ ค้นหาความหมายคำพ้องเสียง
ใบงานที่ ๐๖ การใช้คำพ้องเสียง
ใบงานที่ ๐๗ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
ใบงานที่ ๐๘ เขียนแผนภาพความคิด
ใบงานที่ ๐๙ ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน
ใบงานที่ ๑๐ ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน
ใบงานที่ ๑๑ ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน
ใบงานที่ ๑๒ ซึมซับข้อคิดจากนิทาน
ใบงานที่ ๑๓ ซึมซับข้อคิดจากนิทาน
ใบงานที่ ๑๔ ภาพนี้มีความหมาย
ใบงานที่ ๑๕ พินิจภาพสร้างเรื่อง
ใบงานที่ ๑๖ จินตนาการสานความคิด
- แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ งดงามสำนวน

แบบทดสอบก่อนเรียน

- ใบงานที่ ๐๑ คำสัมผัส คำคล้องจอง
ใบงานที่ ๐๒ คำสัมผัส คำคล้องจอง
ใบงานที่ ๐๓ คำสัมผัส คำคล้องจอง
ใบงานที่ ๐๔ การแต่งคำขวัญ
ใบงานที่ ๐๕ ความหมายโดยนัย
ใบงานที่ ๐๖ ความหมายโดยนัย
ใบงานที่ ๐๗ สำนวนชวนคิด
ใบงานที่ ๐๘ สุภาษิตสำนวนไทย

หน้า

๑๕๙
๑๖๑
๑๖๕
๑๖๖
๑๖๗
๑๗๑
๑๗๒
๑๗๓
๑๗๖
๑๗๘
๑๘๐
๑๘๒
๑๘๓
๑๘๖
๑๘๘
๑๙๑
๑๙๒
๑๙๓
๑๙๔

๑๙๗

๑๙๙
๒๐๓
๒๐๔
๒๐๕
๒๐๙
๒๑๑
๒๑๓
๒๑๖
๒๑๗

	หน้า
ใบงานที่ ๐๙ วิเคราะห์สภาวะจิตสำนวนไทย	๒๑๘
ใบงานที่ ๑๐ วิเคราะห์ข้อความ	๒๑๙
ใบงานที่ ๑๑ ท่องจำบทอาขยาน	๒๒๔
ใบงานที่ ๑๒ ท่องจำบทอาขยาน	๒๒๕
ใบงานที่ ๑๓ ท่องจำบทอาขยาน	๒๒๖
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๒๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ อ่านจับใจความ ย่อตามคิด

แบบทดสอบก่อนเรียน	๒๒๙
ใบงานที่ ๐๑ การอ่านจับใจความสำคัญ	๒๓๑
ใบงานที่ ๐๒ การอ่านจับใจความสำคัญ	๒๓๖
ใบงานที่ ๐๓ การใช้พจนานุกรม	๒๓๘
ใบงานที่ ๐๔ การใช้พจนานุกรม	๒๔๒
ใบงานที่ ๐๕ การอ่านฉลากยา	๒๔๓
ใบงานที่ ๐๖ การอ่านฉลากยา	๒๔๕
ใบงานที่ ๐๗ การเขียนย่อความ	๒๔๖
ใบงานที่ ๐๘ การเขียนย่อความ	๒๔๙
ใบงานที่ ๐๙ การใช้คำสรรพนาม	๒๕๐
ใบงานที่ ๑๐ การใช้คำสรรพนาม	๒๕๒
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๕๓
	๒๕๔

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

ฟัง พูด อ่าน เขียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ฟัง พูด อ่าน เขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. คำในข้อใดออกเสียงตัวสะกด เหมือนคำว่า “โลก”

ก. โชค

ข. บวช

ค. รูป

ง. เมฆ

๒. คำในข้อใดออกเสียงตัวสะกดเหมือนกับคำว่า “ไก่แจ้”

ก. ไชโย

ข. หิวข้าว

ค. เจ้านาย

ง. การบ้าน

๓. คำในข้อใดมีตัวสะกดอยู่ในมาตรา แม่เกย

ก. ครวญ

ข. เฟลีย

ค. ทารุณ

ง. หลาย

๔. คำว่า “มิตร” ออกเสียงตัวสะกดเหมือนข้อใด

ก. ลาก

ข. พิษ

ค. กราฟ

ง. กาล

๕. คำว่า “เฟลีย” อยู่ในมาตราใด

ก. แม่เกย

ข. แม่กง

ค. แม่กน

ง. แม่ ก กา

ตอนที่ ๒ เติมคำตอบลงในช่องว่าง

๖. บอกเสียงวรรณยุกต์ จากคำที่กำหนดให้

๖.๑ แล้ว

เสียงวรรณยุกต์

๖.๒ หา

เสียงวรรณยุกต์

๖.๓ อ่าน

เสียงวรรณยุกต์

ท ๑/ผ.๑

๗. เลือกคำในวงเล็บเติมลงในประโยคให้ถูกต้อง

๗.๑ น้องกำลังหัด..... (คลาน คราญ)

๗.๒ หนูหน้อยกำลัง.....น้ำใส่ขวด (กรอก กลอก)

๗.๓ ฝนตกถนน..... ควรขับอย่างระมัดระวัง (รื่น ลื่น)

๗.๓ จู๊บน้ำสาลากของขวัญไป.....รางวัล (แรก แลก)

ตอนที่ ๓ ตอบคำถามจากการฟัง โดยครูอ่านปริศนาคำทายแล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

ใบงานที่ ๐๑ คัดสวย เขียนถูก ด้วยมือเรา

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบกระทรวงศึกษาธิการ

แม่กง จงจำไว้	ลึงว่องไวอย่างสำหรับ
เก่ง ร้อง กลอง กำกับ	ตัวสะกดนั้นคือ ง งู
แม่กม ชม ความ งาม	คุม คำถาม ตามที่รู้
จำไว้หน้าหนูหนู	ม นั้นอยู่ในแม่กม
แม่เกย เฉลย ถ้อย	สวย กลัวย อ้อย อร์อยสม
ย สะกดอย่าหลงลืม	เอาไปปนกับสระเอีย
แม่เกว แก้ว แมว เหมียว	มะนาว เปรี้ยว เทียว จนเพลี่ย
ว สะกดอย่าลืมเสีย	จดจำไว้ไม่อัปอาย

ท ๑/ผ.๑-๐๑

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ (ฉบับปรับปรุง)

ใบงานที่ ๐๒ ผั่นคล่อง เขียนสนุก

คำชี้แจง เลือกคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามเสียงวรรณยุกต์

บวช	ไฟ	แล้ว	พลอย	รัก	สุข	นิ้ว
วาง	นอน	หา	หลาน	พากย์	ทั่ว	
สิงห์	อ่าน	ไม้	ยาม	มอบ	เดี่ยว	อู๋

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา

ใบงานที่ ๐๓ อ่าน เขียน ถูก รู้ความหมาย

กิจกรรมที่ ๑ อ่านประโยคที่กำหนดให้ แล้วจำแนกคำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น และคำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำบันทึกลงในตารางและเขียนคำอ่าน

คำที่ ร เป็นพยัญชนะ

โรคร้ายรุมเร้ารุกรานเราอย่างรุนแรงจนอาการร่อแร่

ปลาลิ้นหมาแหวกว่ายลอยล่องในคลองเล็ก

เศรษฐีสวมสร้อยเส้นโตถือตะกร้าไปตลาด ซื้อตะไคร้ มะกรูด พุทรา กลับบ้าน

คำที่ ร เป็นพยัญชนะต้น

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำที่ ล เป็นพยัญชนะต้น

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำจากกิจกรรมที่ ๑ หรือคิดเพิ่มเติม

ประเภทละ ๑ คำมาแต่งประโยค

ร

ล

ควบกล้ำ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

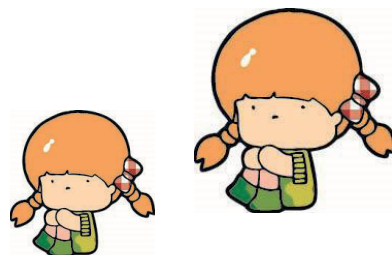
ลักษณะของข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความที่กล่าวถึงความจริงในโลกทางกายภาพ ที่มีลักษณะ ดังนี้

- ๑) เป็นความจริงตามธรรมชาติ
- ๒) มีความเป็นไปได้
- ๓) มีความสมเหตุสมผล

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

นายกรัฐมนตรีมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเห็นดวงดาวชัดเจนในคืนเดือนมืด

ไก่เป็นสัตว์จำพวกเดียวกับนก

รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ อาจเป็นพยาธิได้

สำนักพยากรณ์อากาศรายงานสภาพอากาศว่าจะมีฝนตกชุกในภาคเหนือสัปดาห์นี้

ลักษณะของข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็น หมายถึง ข้อความที่แสดงทรรศนะ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ แนวคิดของผู้เขียนหรือผู้พูด ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ๑) เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
- ๒) เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
- ๓) เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน ไม่แน่นอน
- ๔) เป็นข้อความที่แสดงความเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย
- ๕) เป็นข้อความที่แสดงคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ

ตัวอย่าง

ชนกลุ่มน้อยช่องสุ่มกำลังแยกขายแดน รัฐบาลควรส่งทหารไปตรึงกำลังไว้

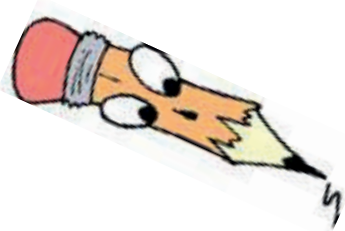
อากาศบนดอยอินทนนท์ สดชื่น เย็นสบาย น่าอิงฉาชาวเขาแถบนั้นะ

มานพหลงรักกาญจนา น่าสงสารนะเหมือนดอกฟ้ากับหมาวัด

ฝนตกหนักอย่างนี้ พี่คงจะไปหาน้องไม่ได้

ฉันคิดว่าคุณไตรภพ เป็นพิธีกรที่ใช้ภาษาได้ดีมาก

ที่นั่งปวดท้อง พี่คาดว่าจะเป็นเพราะกินส้มตำแน่ๆ

ใบงานที่ ๐๔ อ่าน คิด พิจารณา

กิจกรรมที่ ๑ พิจารณาประโยคที่กำหนดให้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าประโยคที่เป็นข้อเท็จจริง หรือ ✕ หน้าประโยคที่เป็นข้อคิดเห็น ลงใน

- ๑ ผักมีประโยชน์ต่อร่างกายของคนเรา
- ๒ เราควรออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
- ๓ การอ่านหนังสือทุกวันของนักเรียนส่งเสริมให้มินิรักการอ่าน
- ๔ น้ำมันเบนซินจะขึ้นลิตรละ ๓๐ สตางค์ ผู้ขับขีรถยนต์ควรรีบเติม
- ๕ วัฒนธรรมที่งดงามของคนไทยคือการไหว้และการยิ้มทักทาย

หมายเหตุ ตอบถูกได้ ๑ คะแนน ตอบผิดได้ ๐ คะแนน

กิจกรรมที่ ๒ พิจารณาข้อความที่กำหนดให้แล้วแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย บางคนก็ซื้อยามากินเอง บางคนก็ใช้วิธีดื่มน้ำมนต์หรือเป่าคาถาอาคม บางคนก็ไปหาหมอที่สถานีนอนมัย การซื้อยามากินเองสะดวกและง่าย แต่ถ้าใช้ยาผิดประเภทอาจมีอันตราย การรดน้ำมนต์หรือเป่าคาถาอาคมได้ผลทางกำลังใจ แต่อาจไม่หายเจ็บป่วย การไปหาหมอที่สถานีนอนมัยอาจเสียเวลา และไม่สะดวก แต่เป็นการรักษาที่ถูกต้อง

ข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็น

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่องทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่านว่าตัวละครมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

นิทานเรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่งซื้ขโมยโดยเชื้อชาติ
ข้ามสะพานแลกลงในคองคา
ก้อนเนื้อในน้ำนั้นดูยิ่งใหญ่
หมายจะแย่งชิ้นใหญ่จากหมาโซ
ในน้ำแล้วเนื้อเงาก็หายไป
คือของตัวและที่หวังตั้งจำนง

เข้าตลาดลักเนื้อวัววังธลา
เกิดแก่ตาดนเห็นเป็นเงาโต
จึงสู้ทิ้งขึ้นที่คาบด้วยยโส
ด้วยความโง่ครั้งทิ้งก้อนเนื้อลง
จมน้ำใสทั้งสองสิ่งประสงค์
ทำลายลงเพราะโลกหลงมกมาย

แผนภาพโครงเรื่อง ของนิทานเรื่องหมากับเงา

ตัวละครในเรื่อง

หมาตัวหนึ่ง

สถานที่

บนสะพานข้ามแม่น้ำ

ผลของเหตุการณ์

เนื้อชิ้นที่หมาคาบมาจมนหายไปใ้แม่น้ำและ
เงาของเนื้อก็หายไป

เหตุการณ์ที่เกิด

หมาซื้ขโมยตัวหนึ่งลักเนื้อวัวแล้ววิ่งข้ามสะพาน
เห็นเงาของเนื้อในน้ำก้อนใหญ่กว่าชิ้นที่มันคาบ
อยู่จึงทิ้งเนื้อที่คาบไว้ในปากลงไปในน้ำ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า....

โลภนั้นมักกลาพหาย
ควรพอใจในสิ่งที่ตนมี

คัดลอกจากหนังสือคู่มือสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโรงเรียนไกลกังวล อ. หัวหิน จ. ประจวบคีรีขันธ์

สื่อสำหรับนักเรียน

ตัวอย่าง

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ลูกแกะตัวหนึ่ง กระจายน้ำจืด มันจึงเดินไปที่ริมฝั่งน้ำ เพื่อที่จะดื่มน้ำดับกระหาย แต่เมื่อไปถึงริมฝั่งแม่น้ำ ได้เห็นจระเข้ตัวหนึ่งนอนกอดานอยู่ใกล้กับริมฝั่ง ลูกแกะจึงลี้มเล็กความคิดที่จะกินน้ำ มันรีบหันหลังกลับทันที จระเข้จึงร้องถามว่า “อ้าว ! เจ้าแกะน้อย เจ้าจะมากินน้ำไม่ใช่หรือ ทำไมรีบตัวนกลับเสียล่ะ” ลูกแกะเดินพลางตอบพลาง ไม่เหลียวหลังว่า “ช่างเถอะ การกินน้ำของข้าไม่สำคัญเท่ากับการรอดกินลูกแกะของท่านดอก ”

นิทานอีสป ฉบับสอนเด็ก

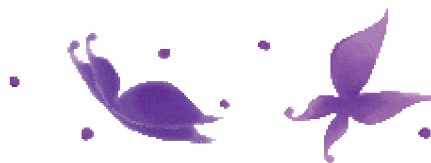
ตัวอย่าง

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ตัวละคร	ลูกแกะ จระเข้
สถานที่	ริมฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง
เหตุการณ์	ลูกแกะกระหายน้ำแต่เมื่อไปถึงแม่น้ำพบจระเข้เข่นอนรอเหยื่ออยู่ จึงยอมอดน้ำเพื่อรักษาชีวิตของตนไว้
ผลของเหตุการณ์	ลูกแกะรอดชีวิตจากการเป็นอาหารของจระเข้
ข้อคิด/คติสอนใจ	คนที่มีความฉลาดรอบคอบ ช่างสังเกต ย่อมรู้จักพาดนให้พ้นภัยได้

นิทานพื้นบ้าน แก้วหน้าม้า

หญิงสาวคนหนึ่งหน้าตาเป็นม้า ชื่อ แก้วมณี สาเหตุที่ชื่อนี้ เพราะเมื่อก่อนตลอดแม่ฝันเห็นเทวดานำดวงแก้วมณีมาให้ จึงให้ชื่อแก้วมณี ซึ่งเป็นหญิงมีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นมิตรกับทุกคน เมื่อนางไปเลี้ยงควาย มีว้าวของพระปิ่นทองลอยมาตกต่อนาง พระปิ่นทองตามมาเอาคืน นางไม่ให้คืน จนกระทั่งพระปิ่นทองหลุดปากออกมาว่า จะรับนางเป็นเมีย ใจจริงพระปิ่นทองเกลียดนางแก้วมณีนิงนัก นางจึงคืนให้ และรับปากว่าจะมารับภายใน ๓ วัน นางคอยก็ไม่เห็นมารับ พ่อกับแม่จึงจะเข้าวังหลวง ไปทวงสัญญา พระนางนั้นหา พระมารดาของพระโอรสปิ่นทองเห็นดีจึงให้เข้าวังมาด้วยวอทอง ท้าวภูวเดช พ่อของพระปิ่นทองซึ่งเกลียดนางแก้วมณีมาก มีคำสั่งให้นางนั้นไปยกเขาพระสุเมรุมาไว้ในวัง มิอย่างนั้น จะถูกประหารและไม่ได้แต่งงานกับพระปิ่นทอง เพราะรักพระปิ่นทอง นางจึงจำใจไป หนทางนั้นลำบากมาก จนไปถึงอาศรมฤาษี ฤาษีสอนมนต์ถอดหน้าม้าเป็นหญิงสวยได้ พร้อมอาวุธมีดอีโต้กับเรือเหาะ และชี้ทางไปหาพระสุเมรุ และนางก็นำกลับวัง แต่สายไป พระปิ่นทองได้เดินทางไปแต่งงานกับพระจิตาธิดาแห่งเมืองโรมวิถี นางจึงถอดหน้าม้าตามไป จนได้เสียกับพระปิ่นทอง ระหว่างทางกลับผ่านเมืองยักษ์ แก้วมณีแปลงกายเป็นชาย สู้กับยักษ์จนฆ่ายักษ์ตาย จึงยกนางสร้อยสุวรรณและจันทร์สุตาเป็นเมียพระปิ่นทอง แล้วจึงกลับเมือง นางแก้วมณีมีลูกชื่อ ปิ่นแก้ว พระปิ่นทองจึงรับรักนางแก้วมณีตั้งแต่นั้นมา

ใบงานที่ ๐๕ นิทานพื้นบ้านเรื่องแก้วหน้าม้า

กิจกรรมที่ ๑ อ่านนิทานพื้นบ้านเรื่องแก้วหน้าม้า แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่องนิทานพื้นบ้าน

เรื่อง

ตัวละครในเรื่อง

สถานที่

เหตุการณ์

นางแก้วมณี ได้ถอดหน้าม้าเป็นคนสวยและอยู่กับ
พระปิ่นทอง มีพระโอรส ๑ พระองค์ ครองรักกัน
อย่างมีความสุข

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิดที่ได้รับ

อย่ามองคนแค่ใบหน้า

ให้มองที่จิตใจ

การนำข้อคิดไปใช้

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ฟัง พูด อ่าน เขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. คำในข้อใดออกเสียงตัวสะกดเหมือนคำว่า “โลภ”

ก. โชค

ข. บวช

ค. รูป

ง. เมฆ

๒. คำในข้อใดออกเสียงตัวสะกดเหมือนกับคำว่า “ไก่แจ้”

ก. ไชโย

ข. หิวข้าว

ค. เจ้านาย

ง. การบ้าน

๓. คำในข้อใดมีตัวสะกดอยู่ในมาตรา แม่เกย

ก. ครวญ

ง. เฟลีย

ค. ทารุณ

ง. หลาย

๔. คำว่า “มิตร” ออกเสียงตัวสะกดเหมือนข้อใด

ก. ลาภ

ข. พิษ

ค. กราฟ

ง. กาล

๕. คำว่า “เฟลีย” อยู่ในมาตราใด

ก. แม่เกย

ข. แม่กง

ค. แม่กน

ง. แม่ ก กา

ตอนที่ ๒ เติมคำตอบลงในช่องว่าง

๖. บอกเสียงวรรณยุกต์ จากคำที่กำหนดให้

๖.๑ แล้ว

เสียงวรรณยุกต์

๖.๒ หา

เสียงวรรณยุกต์

๖.๓ อ่าน

เสียงวรรณยุกต์

ท ๑/ผ.๔

๗. เลือกคำในวงเล็บเติมลงในประโยคให้ถูกต้อง

๗.๑ น้องกำลังหัด..... (คลาน คราญ)

๗.๒ หนูหน้อยกำลัง.....น้ำใส่ขวด (กรอก กลอก)

๗.๓ ฝนตกถนน..... ควรขับรถอย่างระมัดระวัง (รื่น ลื่น)

๗.๓ จู๊บน้ำสาลาของขวัญไป.....รางวัล (แรก แลก)

ตอนที่ ๓ ตอบคำถามจากการฟัง โดยครูอ่านปริศนาคำทายแล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

หน่วยการเรียนรู้ที่

๒

ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ขีดเส้นใต้ คำนาม คำสรรพนามในประโยคแล้วเขียนคำลงในช่องว่าง

- แม่ค้าขายขนมในตลาด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

- คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

๒. เรียงคำต่อไปนี้ตามพจนานุกรม

เสื้อ กบ ยา โบ

๑)..... ๒).....

๓)..... ๔).....

๓. นำคำที่กำหนด จัดกลุ่มคำเป็น คำตาย

เลอะเทอะ เสียงดัง กะทิ นับเลข เกาเหลา

ใจดี นกกวก เขียนอ่าน ปีใหม่ อี๊ดอัด

คำเป็น

.....
.....

คำตาย

.....
.....

๔. ยกตัวอย่างคำที่มีตัวการันต์ ๕ คำ

๑)..... ๒)..... ๓).....

๔)..... ๕).....

๕. เขียนข้อคิดจากบทอาขยานที่กำหนดให้ต่อไปนี้

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์

ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด

ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

.....
.....
.....

ท ๒/ผ.๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑ คำนาม คำสรรพนาม

กลุ่ม.....ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ค้นหาคำนามและคำสรรพนามจากวรรณคดีเรื่อง สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์

คำนาม

คำนาม

ชนิดของคำนาม

.....

.....

.....

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม

ชนิดของคำสรรพนาม

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๒ คำนาม คำสรรพนาม

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง วิเคราะห์ประโยค เพื่อหา คำนาม คำสรรพนาม แล้วเขียนลงในตาราง

๑. งูตัวใหญ่มันเลื้อยอยู่บนต้นไม้
๒. โขลงช้างอยู่ในป่าพวกมันกำลังตักมัน
๓. ใครๆก็ไม่รักคนไม่ดี
๔. แม่ค้าขายขนมในตลาด
๕. นี่คือหมวกของคุณพ่อ
๖. เธอจะไปไหน
๗. คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด
๘. ขอให้พวกเราช่วยกันรักษาความสะอาดด้วย
๙. คุณครูถือหนังสือ ๑ เล่ม
๑๐. สุนัขเป็นเพื่อนของฉัน

คำ

คำนาม	คำสรรพนาม

ใบงานที่ ๐๓ การใช้พจนานุกรม

กลุ่ม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กิจกรรมที่ ๑ เรียงลำดับคำที่กำหนดตามพจนานุกรมและหาความหมาย

ยา

แก้ว

วัว

ถั่ว

มือ

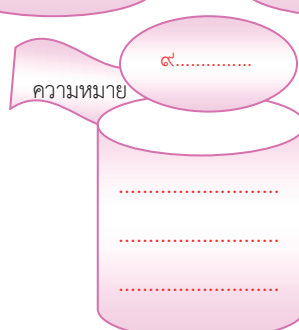
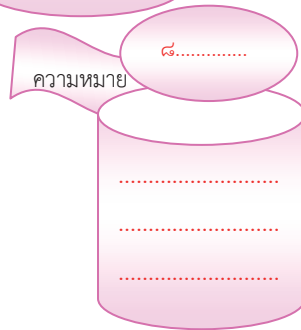
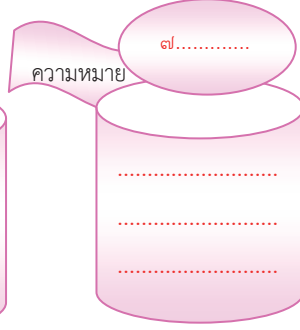
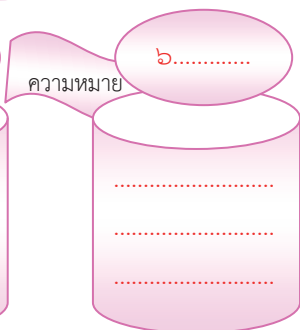
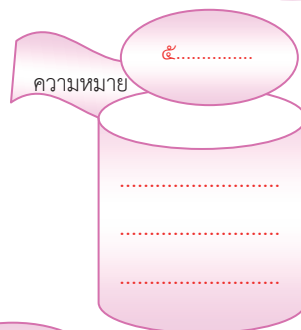
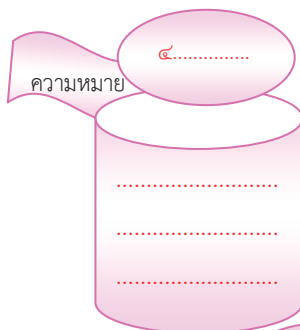
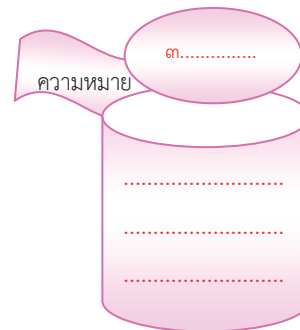
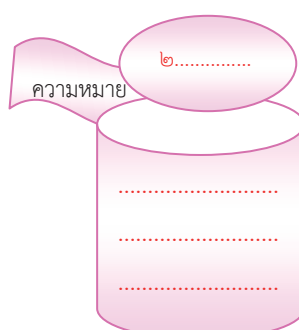
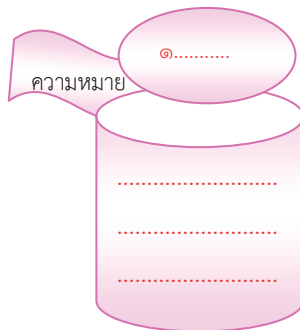
หนู

เสื่อ

โบ

ก่ายเตี้ย

กบ

กิจกรรมที่ ๒ เลือกคำในกิจกรรมที่ ๑ มาแต่งประโยคให้ถูกต้องตามความหมาย ๕ คำ

ที่	คำ	ประโยค
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		

ท ๒/ผ.๒-๐๔

ใบงานที่ ๐๔ คำเป็น คำตาย

คำชี้แจง เขียนคำเป็นและคำตายจากวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนสุดสาครเข้าเมืองการเวก
อย่างละ ๑๐ คำ

คำเป็น

.....

.....

.....

.....

คำตาย

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๕ ตัวการ์ตูน

ชื่อ..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ เขียนคำอ่านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำเขียน	คำอ่าน
๑. แก่นจันทน์	
๒. ชลาสินธุ์	
๓. อุตส่าห์	
๔. เล่ห์กล	
๕. วายชนม์	

ตอนที่ ๒ เขียนคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำอ่าน	คำเขียน
๑. ยัก	
๒. อา - จาน	
๓. กะ - สัด	
๔. ปี - ตุ - รง	
๕. สาย-สิน	

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรองเป็นการนำคำคล้องจองมาร้อยเรียงตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์รูปแบบต่างๆ ซึ่งกำหนดจำนวนคำ วรรคและสัมผัสที่แตกต่างกัน ร้อยกรองมีหลายประเภท ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย พบในวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น กาพย์พระไชยสุริยา กลอนเสภา เรื่องขุนช้าง ขุนแผน โคลงโลกนิติ สามัคคีเภทคำฉันท์ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

การอ่านคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ต้องเข้าใจลักษณะของร้อยกรองแต่ละรูปแบบนั้น แบ่งจังหวะ

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพ นิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมี ดังนี้

กลอนหก	วรรคละ ๖ คำ	อ่าน	๒/๒/๒	๐๐/๐๐/๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๗ คำ	อ่าน	๒/๒/๓	๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๘ คำ	อ่าน	๓/๒/๓	๐๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๙ คำ	อ่าน	๓/๓/๓	๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กระทรวงศึกษาธิการ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ประเภทของกลอน

ประเภทของกลอน

กลอนมีชื่อเรียกหลายชนิด มีชื่อเรียกต่างๆ กันถ้าเรียกชื่อตามจำนวนคำในวรรคก็มี เช่น กลอน ๔ กลอน ๖ กลอน ๘ ถ้าเรียกชื่อตามที่ใช้ขับร้องก็มี เช่น กลอนบทละคร กลอนสักวา กลอนเสภา กลอนดอกสร้อย ฯลฯ

กลอนสุภาพนั้นเรียกกันทั่วไปว่า กลอนตลาด บางตำราว่ากลอนสุภาพคือเฉพาะกลอน ๘

ตัวอย่างกลอน ๖

ลี้ว ลี้ว ลอยล่องท่องฟ้า	นภาเปิดทางกว้างใส
ผ่านเมฆปุยขาวเป็นใบ	ขึ้นใจลมผ่านผิวกาย
มองไปเห็นทุ่งนากว้าง	เว้งว้างกระไรใจหาย
ขวามือมีแสงพรรณราย	คล้ายคล้ายร่างงามทรมวย

ตัวอย่างกลอน ๘

เห็นดอกไม้ในสวนล้วนงามยิ่ง	ราวกับสิ่งประดิษฐ์คิดเสกสรร
สีสวยสดแซมสลั้จับกลุ่มกัน	เป็นข้อขึ้นห้อยระย้าช่างน่ามอง
ยื่นมือไปอยากจับก็กลัวแตก	กลับเจ้าทักกันแยกคงหม่นหมอง
ขอแต่นิดตั้งใจหมายประคอง	กลับกลับนุ่มราวต้องดอกไม้จริง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบงานที่ ๐๖ การอ่านบทร้อยกรอง

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ เรื่อง “พระอภัยมณี ตอน สุดสาคร
เข้าเมืองการเวก”

พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

บัดเดี๋ยวดังหึ่งเห่งวังเวงแว่ว
เห็นโยคีขี้รุ่งฟุ้งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน
แม้ใครรักก็รักมั่งชังชังตอบ
รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสาแดงแจ้งคดี

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็รักมากเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จะประเสริฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๑ - ๔ หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ลึกซึ้งและเข้าใจความคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้ในเรื่อง เช่น คติธรรม คำสอน มุมมองต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านผู้อ่านต้องอ่านเรื่องอย่างพินิจพิจารณา ต้องเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และสำนวนภาษา วิเคราะห์เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ประเมินเหตุการณ์ โดยใช้การเขียนแผนภาพความคิดหรือแผนภาพโครงเรื่องมาลำดับความคิดได้

หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
กระทรวงศึกษาธิการ

แผนภาพโครงเรื่องจากผาแต้มสู่อียิปต์

ตัวละคร พ่อ แม่ อิน เอื้อง ณภัทร เพื่อนๆ นักเรียน

สถานที่ ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ในห้องเรียน

เวลา เทศกาลทอดกฐิน เปิดภาคเรียน

เหตุการณ์ที่ ๑ พ่อ แม่ อิน และเอื้องไปทอดกฐินที่จังหวัดอุบลราชธานีและไปเที่ยวที่ผาแต้ม

การกระทำของตัวละคร : ทุกคนไปถวายผ้ากฐินที่วัด แล้วพากันไปเที่ยวสถานที่
สำคัญและชมธรรมชาติที่ผาแต้ม

ผลของการกระทำ : ทุกคนตื่นตาตื่นใจ สนุกเพลิดเพลินกับการทำบุญและสถานที่
ที่ได้ไปพบเห็น

เหตุการณ์ที่ ๒ เปิดภาคเรียน อินเล่าเรื่องความมหัศจรรย์ของผาแต้มให้เพื่อนๆ ฟัง และ

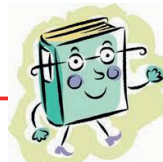
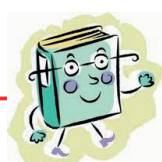
ณ ภัทร ก็เล่าความมหัศจรรย์ของประเทศอียิปต์บ้าง

การกระทำของตัวละคร : อินและณ ภัทร เล่ารายละเอียดของผาแต้มและประเทศ
อียิปต์ให้เพื่อนฟังอย่างน่าสนใจ มีการสนทนาซักถาม
เปรียบเทียบซึ่งกันและกัน

ผลของการกระทำ : ทุกคนได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฟังและรู้สึก
ประทับใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทั้งสองแห่ง

ผลสุดท้ายของเรื่อง ทุกคนประทับใจในความมหัศจรรย์ของสถานที่ทั้งสองแห่ง
แม้จะอยู่ห่างไกลกัน แต่ก็มี ความคล้ายคลึงกัน

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง การรู้จักสังเกต จดจำ คิดเปรียบเทียบจากสิ่งที่พบเห็น จะทำให้
ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

ใบงานที่ ๐๗ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

ชื่อเรื่อง

ตัวละคร

สถานที่

เหตุการณ์
ที่เกิดขึ้น

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิด

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอาชยานหลัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

บัดเดี๋ยวดังหึ่งแห่งวังเวงแว่ว
เห็นโยคีขีรุ้งพุ่งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน
แม้ใครรักรักมั่งชังชังตอบ
รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะงัดหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดารักมักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จะประเสริฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาชยานภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑ - ๔
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

ท ๒/ผ.๕

อ่านเพิ่มเติมความหมาย

ตอนที่ ๑ อ่านคำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
รู้้ง	สายรู้้ง
บรรพต (บัน – พต)	ภูเขา
สถาน	ประการ
สำแดง	แสดง , ทำให้เห็นปรากฏ
แจ้งคดี	ในที่นี้หมายถึง กล่าวสั่งสอน
เจรจา (เจ – ระ – จา)	พูด , พูดจากัน
ประเสริฐ (ประ-เสิด)	วิเศษ , ดีเลิศ , ดีที่สุด
ศักดิ์ศรี (สั – สี่)	เกียรติศักดิ์
เถาวัลย์ (เถา – วัน)	พรรณไม้ที่เป็นเถา , พรรณไม้เลื้อย

ตอนที่ ๒ อ่านคำที่กำหนด

คำที่มีความหมายเดียวกัน	- พระโยคี	พระฤๅษี	พระเจ้าตา
คำที่มีสระเสียงเดียวกัน	- บัดเดี๋ยว	แล้วเหลียว	เลี้ยวลด
	- บรรพต	กำหนด	เลี้ยวลด ไม่คด
คำควบกล้ำไม่แท้	- ประเสริฐ	ศักดิ์ศรี	เสร็จ
คำที่มี ห นำ	- หั่ง	เห่ง	เหลียว เหลือ
	- เหมือน	หนึ่ง	หลาน

ท ๒/ผ.๕

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ขีดเส้นใต้ คำนาม คำสรรพนามในประโยคแล้วเขียนคำลงในช่องว่าง

- แม่ค้าขายขนมในตลาด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

- คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

๒. เรียงคำต่อไปนี้ตามพจนานุกรม

เสื้อ กบ ยา โบ

๑)..... ๒).....

๓)..... ๔).....

๓. นำคำที่กำหนด จัดกลุ่มคำเป็น คำตาย

เลอะเทอะ เสียงดัง กะทิ นับเลข เกาเหลา
ใจดี นกกวัก เขียนอ่าน ปีใหม่ อี๊ดอัด

คำเป็น

.....
.....

คำตาย

.....
.....

๔. ยกตัวอย่างคำที่มีตัวการ์นต์ ๕ คำ

๑)..... ๒)..... ๓).....

๔)..... ๕).....

๕. เขียนข้อคิดจากบทอาขยานที่กำหนดให้ต่อไปนี้

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลดมันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน.....
.....
.....

๓๖

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ (ฉบับปรับปรุง)

หน่วยการเรียนรู้ที่

๓

นิทานอ่านสนุก

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานอ่านสนุก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. โยงเส้นจับคู่คำเต็มกับอักษรย่อให้ถูกต้อง (๒ คะแนน)

พ.ศ.	ผู้อำนวยการ
กม.	โรงพยาบาล
ผอ.	พุทธศักราช
รพ.	กิโลเมตร

๒. โยงเส้นจับคู่เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง

อัศเจรีย์	(.....)
นกลิขิต	“ ”
อัฒประกาศ	!
ทับ	/

๓. เขียนคำอ่านของอักษรนำต่อไปนี้

ขนุน	อ่านว่า.....
สมุด	อ่านว่า.....
ตลาด	อ่านว่า.....
ฉลาด	อ่านว่า.....

๔. ขีดเส้นใต้คำกริยาจากประโยคต่อไปนี้

- ทุกคนหัวเราะเมื่อดูรายการตลก
- กบหลายตัวกระโดดไปมาในหนองน้ำใหญ่

ท ๓/ผ.๑

๕. เขียนคำวิเศษณ์ที่มีความหมายตรงข้าม

หอม คำตรงข้าม

ใหญ่ คำตรงข้าม

อ้วน คำตรงข้าม

เข้า คำตรงข้าม

๖. อ่านเรื่องที่กำหนดแล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

น้ำใจกระรอกน้อย

มะปรางกับแม่ปลุกบ้านอยู่ในสวนเล็กๆ แถวชานเมือง มะปรางตื่นแต่เช้าตรู่เพื่อทำขนมกล้วยไปส่งแม่ค้าในตลาด พอทำขนมเสร็จมะปรางจะจัดขนมตามจำนวนที่แม่ค้าแต่ละคนสั่งอย่างครบถ้วน แต่สองสามวันมานี้ แม่ค้าคนหนึ่งบ่นว่ามะปรางส่งขนมไม่ครบ ขนมขาดไป ๑ ห่อ มะปรางรีบขอโทษและรับปากว่าจะไม่ให้ขนมขาดจำนวนอีก พอวันต่อมาแม่ค้าก็บอกว่าขนมขาดไป ๑ ห่ออีก มะปรางกลุ่มใจมากจึงคิดหาทางแก้ไข

วันนั้นพอมะปรางจัดขนมเสร็จ มะปรางก็แอบสังเกตการณ์ที่ประตู เพื่อหาสาเหตุของขนมที่หายไปทันใดนั้นเองมะปรางก็เห็นกระรอกน้อยตัวหนึ่งทางเป็นพวงวิ่งออกมาลากขนมไป เธอยิ้มออกมาอย่างดีใจเพราะเห็นความน่ารักของมัน ต่อมาเธอวางขนมให้มัน ๑ ห่อทุกวัน ซึ่งกระรอกน้อยก็ออกมากินทุกวันเช่นกันตั้งแต่นั้นมา มะปรางรู้สึกแปลกใจเมื่อเธอไปเก็บมะพร้าวในสวน จะเห็นมะพร้าวแก่ๆ ตกอยู่ใต้ต้นวันละ ๒-๓ ลูกทุกวัน ในที่สุดมะปรางก็รู้ว่าเป็นฝีมือกระรอกน้อยนั่นเอง มะปรางรู้สึกตื่นเต้นใจกับความมีน้ำใจของมัน มันตอบแทนความใจดีของเธอในสิ่งที่มันสามารถทำได้ ใครจะนึกว่าแม้แต่สัตว์ตัวน้อยก็รู้จักกตัญญูรู้คุณถึงเพียงนี้

หนังสือทักษะภาษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

.....

ข้อคิดที่ได้รับ

.....

เหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับพวงองุ่น”

วันหนึ่งในช่วงฤดูร้อน ขณะที่สุนัขจิ้งจอกกำลังเดินเล่น...ผ่านเข้าไปยังสวนผลไม้ จนกระทั่งมาถึงพวงองุ่นช่อหนึ่งเพิ่งสุกเต็มที่ ซึ่งอยู่สูงตระหง่าน “มันจะช่วยดับกระหายของข้าได้” สุนัขจิ้งจอกกล่าว มันถอยหลังไป ๒-๓ ก้าวแล้ววิ่งกลับมา...และกระโดด แต่มันก็พลาด ไม่สามารถเก็บองุ่นช่อนั้นได้ มันทำเช่นเดิมอีกแต่ก็ยังไม่สำเร็จ

ครั้งแล้วครั้งเล่าที่มันพยายามอยู่เช่นนั้นหลังจากที่ได้เห็นอาหารล่อใจชิ้นนั้น แต่สุดท้ายมันก็ต้องยอมแพ้ และเดินกลับออกมา พร้อมเอ่ยออกมาว่า “ฉันมั่นใจว่า...มันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

<https://bkkseek.com/the-fox-and-the-grapes>

นิทานเรื่อง ยายกะตา

ยายกะตาปลุกปลุกให้หลานเฝ้า หลานไม่เฝ้า กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี หลานร้องให้ไปหานายพราน ขอให้ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี นายพรานตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาหนู ขอให้ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี หนูตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาแมว ขอให้แมวช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี แมวตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาหมา ขอให้ช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี หมาตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาไม้ค้อนให้ย่นหัวหมา หมาไม่ช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี ไม้ค้อนตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาน้ำให้ช่วยดับไฟ ไฟให้ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่นหัวหมา หมาไม่ช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี ไฟตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาน้ำให้ช่วยดับไฟ ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่นหัวหมา หมาไม่ช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี น้ำตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาตลิงให้ช่วยพังทับน้ำ น้ำไม่ช่วยดับไฟ ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่นหัวหมา หมาไม่ช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี ตลิงตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาข้างให้ช่วยถล่มตลิง ตลิงไม่ช่วย พังทับน้ำ น้ำไม่ช่วยดับไฟ ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่นหัวหมา หมาไม่ช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี ข้างตอบว่า “ไม่ใช่กึ่งการอะไรของข้า” หลานจึงไปหาแมลงหวี่ให้ช่วยตอมตาข้าง ข้างไม่ช่วยถล่มตลิง ตลิงไม่ช่วย พังทับน้ำ น้ำไม่ช่วยดับไฟ ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่นหัวหมา หมาไม่ช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ตำ ตามาตาก็ตี แมลงหวี่ตอบว่า “ข้าจะช่วยตอมตาข้างให้ตาเน่า ทั้งสองข้าง” ข้างตกใจ จึงรีบไปช่วยถล่มตลิง ตลิงจึงรีบไปช่วยพังน้ำ น้ำจึงรีบไปช่วยดับไฟ ไฟจึงรีบไปช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนจึงรีบไปช่วยย่นหัวหมาหมา จึงรีบไปช่วยกัดแมว แมวจึงรีบไปช่วยกัดหนู หนูจึงรีบไปช่วยกัดสายธนูของนายพราน นายพรานจึง รีบไปช่วยยิงกา กากินถั่วกึ่งงาเจ็ดเม็ดเจ็ดทะนานมาคืนหลาน หลานเอาถั่วเอามา ไปให้แก่อยายกะตา ยายกะตาก็เลิกตำเลิกตีหลานแต่นั้นมา

ท ๓/ผ.๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑ นิทานเรื่องยายกะตา

ตอนที่ ๑ สำนวณคำศัพท์ที่สนใจ ๓ - ๕ คำ แล้วนำคำนั้นไปแต่งประโยค

คำศัพท์	ประโยค

ตอนที่ ๒ ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากนิทานเรื่องตาจะยาย

๑. ถ้านักเรียนเป็นหลานของยายกับตา นักเรียนจะเฝ้าถั่วงาให้ยายกับตาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

๒. การที่ยายกับตา ให้หลานเฝ้าถั่วงา นักเรียนคิดว่าเป็นผลดีหรือผลเสียกับหลานหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

๓. เมื่อหลานไปบอกแมลงหวี่ให้ไปตอมตาข้าง หากแมลงหวี่ตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า” ให้นักเรียนเขียนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหลังจากนั้น

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัย การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านว่าตัวละครมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

นิทานเรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่ง มันขโมยก่อนเนื้อวัวจากร้านค้าในตลาดสด มันคาบก่อนเนื้อวิ่งขึ้นสะพานข้ามแม่น้ำแห่งหนึ่ง ขณะอยู่บนสะพาน มันมองลงไปเห็นเงาของมันเองและก่อนเนื้อที่มีขนาดใหญ่กว่าก่อนเนื้อที่มันคาบ ด้วยความโลภ มันจึงคายก่อนเนื้อก่อนที่มันคาบ โดยตั้งใจจะแย่งก่อนเนื้อที่ใหญ่กว่านั้น ทั้งก่อนเนื้อทั้งเงาก็จมหายไปพร้อมกันทันที หมาตัวนั้นจึงอดทั้งชิ้นเนื้อที่คาบมาและก่อนเนื้อที่ใหญ่กว่า

แผนภาพโครงเรื่อง นิทานเรื่องหมากับเงา

ตัวละคร	หมากับเงา
สถานที่	บนสะพานข้ามแม่น้ำ
เหตุการณ์	หมาขโมยเนื้อตัวหนึ่งลักเนื้อวัวแล้ววิ่งข้ามสะพาน มันเห็นเงาของก่อนเนื้อในน้ำก่อนใหญ่กว่าก่อนเนื้อที่มันคาบอยู่ จึงทิ้งก่อนเนื้อที่คาบไว้ลงไป
ผลของเหตุการณ์	ก่อนชิ้นเนื้อที่หมาคาบมาจมหายไปใต้น้ำและเงาของก่อนเนื้อก็จมหายไป
ข้อคิด	โลภนั้นมักกลาพหาย ควรพอใจในสิ่งที่ตนมี

ใบงานที่ ๐๒ แผนภาพโครงเรื่องนิทานเรื่องยายกะตา

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทานเรื่องยายกะตา

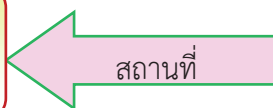
ตัวละคร

.....

.....

.....

.....

สถานที่

เหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิด

.....

.....

.....

.....

วงเล็บ หรือ นชลิขิต ()

- ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความนั้นได้แจ่มแจ้งขึ้น เช่น มนุษย์ได้สร้างโลกะ (ความโลภ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลงผิด) ให้เกิดขึ้นในใจของตัวเอง
- ใช้กันข้อความที่บอกที่มาของคำหรือข้อความ เช่น ชลี (กลอน) ก. อัญชลี, ไหว้
- ใช้กับหัวข้อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข ซึ่งอาจจะใช้เพียงเครื่องหมายวงเล็บปิดก็ได้ เช่น (ก) หรือ ก) (๑) หรือ ๑) ใช้กับนามเต็มที่เขียนได้ลายมือชื่อ เช่น
ฉันทิยา พรหมประเสริฐ
(นางฉันทิยา พรหมประเสริฐ)

ยัติภังค์ --

- ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น เสมา อ่านว่า เส-มา
- ใช้ในความหมายว่า “ถึง” เพื่อแสดงช่วงเวลา จำนวน สถานที่
- เวลา ๙.๐๐ – ๑๐.๓๐ น. อ่านว่า เวลาเก้านาฬิกาถึงสิบนาฬิกาสิบนาฬิกามีผู้ชมประมาณ ๑๐ – ๒๐ คน อ่านว่า มีผู้ชมประมาณสิบถึงยี่สิบคน
- ระยะทาง นครนายก – จันทบุรี อ่านว่า ระยะทางนครนายกถึงจันทบุรี
- ใช้เขียนแสดงลำดับย่อยของรายการที่ไม่ต้องใส่ตัวอักษร มีรายการคร่าว ๆ ดังนี้
 - พิธีเปิดงาน – รำถวายพร
 - ดนตรีบรรเลง – ปิดงาน

อัญประกาศ “ ”

- ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้น เป็นคำพูดหรือความนึกคิด “ขอให้ทุกคนตั้งใจจริง แล้วจะประสบความสำเร็จ ”
- ใช้เพื่อบรรยายคำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น เช่น คำว่า “ตะโก” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง ” ชื่อขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้ากวนเข้ากับน้ำตาล ใส่หัวหรือข้าวโพดเป็นต้นก็ได้ หยอดหน้าด้วยกะทิกวนกับแป้ง ”

ปรีศนี ?

- ใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคที่เป็นคำถาม เช่น ทำไมเธอถึงมาโรงเรียนสาย ?

อัศเจรีย์ !

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคที่เป็นคำอุทาน เช่น อื้อฮือ ! มากจังเลย
- ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านทำเสียงได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เช่น โครม !

ไม่ยมก หรือ ยมก ๆ

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยค เพื่อให้ผู้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยค อีกครั้งหนึ่ง เช่น
 ๑. เด็กเล็ก ๆ อ่านว่า เด็กเล็กเล็ก
 ๒. ในวันหนึ่ง ๆ อ่านว่า ในวันหนึ่งวันหนึ่ง
 ๓. แต่ละวัน ๆ อ่านว่า แต่ละวันแต่ละวัน

ไปยาลน้อย ๆ

- ใช้คำที่รู้จักกันดีแล้วโดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เช่น กรุงเทพฯ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร

ไปยาลใหญ่ ๆ ล ๆ

ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกันซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้ เช่น
สิ่งของที่ซื้อขายกันในตลาดมี เนื้อสัตว์ ผัก น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ

สัญญาณ _____

ใช้ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่านสังเกตเป็นพิเศษ เช่น
หลักการอ่านตัวเลขมีดีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสืออ่านอย่างไร-เขียนอย่างไร

บุพสัญลักษณ์ ”

ใช้แทนคำหรือข้อความที่อยู่บรรทัดบนเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก

ทับ /

ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหม่ เช่น
บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒ อ่านว่า บ้าน - เลข - ที่ ห้า - สิบ - หก ทับ สาม - สี่ - สอง

ใบความรู้ คำย่อ หรืออักษรย่อ

คำย่อ หรืออักษรย่อ ช่วยให้ถ้อยคำสั้นลง จึงนิยมใช้เพราะสะดวกในการสื่อสาร การอ่าน ต้องอ่านเต็มคำ การเขียนอักษรย่อให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.) ตามหลังอักษรย่อแต่ละตัวหรือคำ

ตัวอย่างอักษรย่อ

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
อ.	อาจารย์,วันอังคาร,อำเภอ	บ.	บาท
ต.	ตำบล	ม.	มหาวิทยาลัย,มัธยม,เมตร,หมู่บ้าน
จ.	จังหวัด,วันจันทร์	น.	ทิศเหนือ, นาฬิกา
ถ.	ถนน	จ.ม.	จดหมาย
ม.ค.	มกราคม	รพ.	โรงพยาบาล
ก.พ.	กุมภาพันธ์	รร.	โรงเรียน,โรงแรม
มี.ค.	มีนาคม	สต.	สตางค์
เม.ย.	เมษายน	ด.ช.	เด็กชาย
พ.ค.	พฤษภาคม	ด.ญ.	เด็กหญิง
มิ.ย.	มิถุนายน	น.ส.	นางสาว
ก.ค.	กรกฎาคม	พญ.	แพทย์หญิง

ท ๓/ผ.๒

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
ส.ค.	สิงหาคม	กรม.	คณะรัฐมนตรี
ก.ย.	กันยายน	ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ต.ค.	ตุลาคม	พ.ศ.	พุทธศักราช
พ.ย.	พฤศจิกายน	นสพ.	หนังสือพิมพ์
ธ.ค.	ธันวาคม	พญ.	แพทย์หญิง
ตร.	ตำรวจ	ผอ.	ผู้อำนวยการ
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ตร.ว.	ตารางวา
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	ตร.ม.	ตารางเมตร
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผวจ.	ผู้ว่าราชการจังหวัด	พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ
รร.จปร.	โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	ว/ด/ป , ว.ด.ป.	วัน เดือน ปี
ส.ค.ส.	ส่งความสุข	ทูลเกล้าฯ	ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
โปรดเกล้าฯ	โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม	น้อมเกล้าฯ	น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม

ใบงานที่ ๐๓ อ่านถวรวรรคตอน อักษรย่อ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เลือกจับคู่คำเต็มกับอักษรย่อต่อไปนี้ โดยใส่ตัวอักษรใน ☐ หน้าคำย่อ

☐ ถ.	ก. หนังสือพิมพ์
☐ อบต.	ข. แพทย์หญิง
☐ ผวจ.	ค. ถนน
☐ นสพ.	ฅ. พุทธศักราช
☐ กม.	ง. ผู้อำนวยการ
☐ พ.ศ.	จ. องค์การบริหารส่วนตำบล
☐ จ.ม.	ฉ. ผู้ว่าราชการจังหวัด
☐ พญ.	ช. กิโลเมตร
☐ ผอ.	ซ. โรงพยาบาล
☐ รพ.	ฌ. จดหมาย

ตอนที่ ๒ เลือกเครื่องหมายวรรคตอนที่กำหนดให้ แล้วเติมลงในข้อความ

! (อัศเจรีย์) / (ทับ) “ ” (อัณประกาศ) ? (ปรศนี)
 — (ยติภัก) () (นลลลล) ฯลฯ (ไปยลใหญ่)

ตัวอย่าง วันนี้มีสมาชิภสภาผู้แทนราษฎร น้อยเกล้าๆ ถวยแจกันดอกไม้อัด

- ระยะทางจากจังหวัดนครสวรรค์จังหวัดกำแพงเพชรประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร
-เจ้าไม่ได้ยินหรืออย่างไรข้าสั่งให้เจ้าหยุดอาละวาดเดี๋ยวนี้.....
- ตายจริง..... กระรอกน้อยกระโดดตดหน้ารถเรา
- น้อยหน่าอยู่บ้านเลขที่ ๔ ๑๗๙ ซึ่งอยู่หมู่บ้านเดียวกับงามจิต
- ระบำสายฟ้า หมายถึงอะไร

ใบความรู้ การอ่านอักษรนำ

การอ่านคำที่มีอักษรสูงนำ เช่น

ขณะ	ชนบ	ชนม	ขนาด
เฉลี่ยว	ฉลาด	ไฉน	ฉงน
ถล่ำ	ถวาย	ถนัด	ถลน
สนาน	สลับ	สนอง	สมอง

การอ่านคำที่มีอักษรกลางนำ เช่น

ตวาด	จุมุก	จริต	จรัส
ตनु	ตวัด	ตลก	ตลาด
อร่าม	อรร้อย	อเนก	อนาถ
ตลอด	ตวาด	จรวด	จริต

ข้อสังเกตคำที่มีอักษรสูงนำและคำที่มีอักษรกลางนำ

๑. คำข้างต้น พยางค์ ๑ ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าประสมกับสระอะ (ออกเสียง อะ เพียงครึ่งเสียง) พยางค์ที่ ๒ ออกเสียงพยัญชนะตัวที่ ๒ ประสมกับสระและพยัญชนะสะกดตามที่ปรากฏ โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คล้ายมี **ห** นำ

๒. คำอักษรนำซึ่งพยัญชนะตัวหน้า เป็นอักษรสูง หรือเป็นอักษรกลางนำ **พยัญชนะตัวหลัง** เป็นอักษรต่ำเดี่ยว คือ **ง ฦ น ม ย ร ล ว** และออกเสียงพยางค์ที่ ๒ คล้ายมี **ห** นำ เช่น

ผลิต	อ่านว่า ผละ - หลิต	ฝรัง	อ่านว่า ฝะ - หรั่ง
เสวต	อ่านว่า สะ - เหวด	สยาม	อ่านว่า สะ - หยาม
สวัสดี	อ่านว่า สะ - หวัด	กนก	อ่านว่า กะ - หนก
ตวาด	อ่านว่า ตะ - หวาด	จุมุก	อ่านว่า จะ - หมุก
อรร้อย	อ่านว่า อะ - หร้อย	จริต	อ่านว่า จะ - หริต

คำบางคำแม้มีลักษณะเช่น ข้อ ๑ และข้อ ๒ แต่ไม่นิยมอ่านพยางค์ที่ ๒ เหมือนมี **ห** นำ

ขนิษฐา	ชะ - นิด - ถา	ขมา	ชะ - มา
ศรัณยู	สะ - รัน - ยู	สมัญญา	สะ - มั่น - ยา
สมาทาน	สะ - มา - ทาน	สมาธิ	สะ - มา - ทิ
กนิษฐา	กะ - นิด - ถา	อนัตตา	อะ - นิด - ตา

คำที่มี **ห** นำ

หยุมหยิม	หนักหนา	หรุหรา	หญิงใหญ่
แหงนหาง	หลังไหล่	ห้วนไหว	หมักหมม

คำที่มีพยัญชนะต้นเป็น **ห** นำพยัญชนะตัวหลัง คือ **ง ญ น ม ย ร ล ว**

ไม่ออกเสียงตัว **ห** แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงวรรณยุกต์ตามตัว **ห**

คำที่มี **อ** นำ

อย่า อยู่อย่างอยากได้	ของเขา
อยู่ อย่างคนตัวเบา	สุขล้ำ
อย่าง อยากอยู่อย่าเอา	แต่ได้
อยาก อยู่อย่างอย่าอ้า	เหล่านี้ อ นำ

คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น **อ** นำ **ย** ไม่ออกเสียง **อ** แต่เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์
ออกเสียงตามพยัญชนะ **อ** มี ๔ คำ ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก**
(หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔)

ใบงานที่ ๐๔ สนุกกับอักษรนำ

คำชี้แจง ชิดเส้นใต้คำที่มีอักษรนำต่อไปนี้พร้อมทั้งเขียนคำอ่าน

๑. ต้นขนุน อ่านว่า

๒. เส้นขนาน อ่านว่า.....

๓. สม่่าเสมอ อ่านว่า

๔. ปกสมุด อ่านว่า

๕. สมุนไพร อ่านว่า

๖. ปลาสร้อย อ่านว่า

๗. ตลาดน้ำ อ่านว่า

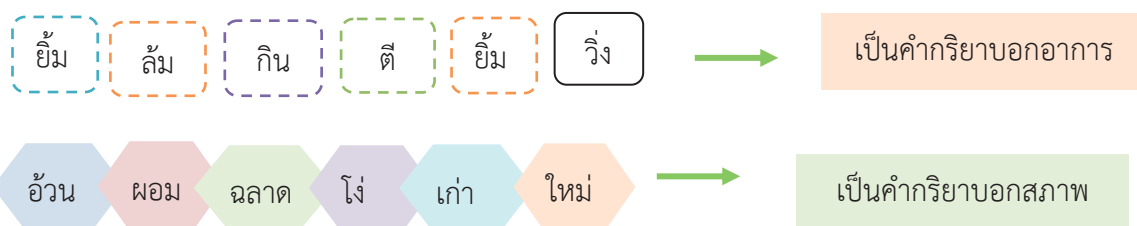
๘. ขนมหอมม่วง อ่านว่า

๙. เสือสมิง อ่านว่า

๑๐. เต็กฉลาด อ่านว่า

ใบความรู้ คำกริยา

คำกริยา เป็นคำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ เครื่องใช้ เช่น

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ภูเขากล่มเมื่อวานนี้

รถกระบะวิ่งลั่นหายไป

คำว่า **กล่ม** **วิ่ง** ไม่ต้องมีกรรมตามหลังก็ได้ใจความ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า **คำกริยาอาการ**

คุณยายเย็บกระดุม

ช่างสลักภาพกล้วยให้เป็นลวดลาย

คำว่า เย็บ สลัก ต้องมีกรรม คือ คำ **กระดุม** **ภาพกล้วย** (คำที่พิมพ์ตัวเอนหนา) ตามหลังจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า **คำกริยากรรม**

เขาเหมือนฉัน

ข้าวเป็นอาหารของคนไทย

ผลกล้วยตานีแตกต่างจากผลกล้วยชนิดอื่น **คือ** มีเมล็ดมาก

คำว่า **เหมือน** **ของ** **เป็น** เป็นคำกริยาที่ต้องมีคำนาม หรือคำสรรพนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มตามหลังเสมอ เรียกว่า **คำกริยาต้องเติมเต็ม** คำกริยาประเภทนี้ยังมีอีก นักเรียนควรศึกษาเพิ่มเติม

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบความรู้ คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือ คำวิเศษณ์ด้วยกัน เพื่อให้
เนื้อความชัดเจนขึ้น คำวิเศษณ์มักอยู่หลังคำที่นำมาขยาย

อ่านและพิจารณา

ประโยค	คำวิเศษณ์	ชนิดของคำวิเศษณ์
๑. พราหมณ์ เฒ่า เป็นคน เจ้าปัญญา ๒. นักเรียนกำลังสนใจคอมพิวเตอร์ เครื่องใหม่	เฒ่า เจ้าปัญญา เครื่องใหม่	ขยายคำนาม (พราหมณ์ คน) ขยายคำนาม (คอมพิวเตอร์)
๓. ฉัน เอง เป็นคนทำ ๔. เราไม่อยากนึกถึงใคร คนนั้น อีกแล้ว	เอง คนนั้น	ขยายคำสรรพนาม (ฉัน) ขยายคำสรรพนาม (ใคร)
๕. เด็ก ๆ พุดจา ไฟเราะ ๖. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมาย	ไฟเราะ มากมาย	ขยายคำกริยา (พุดจา) ขยายคำกริยา (มี)
๗. น้ำในคลองเหลือน้อย จริง ๆ ๘. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมายมหาศาล	จริง ๆ มหาศาล	ขยายคำวิเศษณ์ (น้อย) ขยายคำวิเศษณ์ (มากมาย)

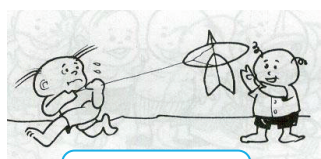
อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ประโยค(คำที่พิมพ์ตัวหนาเป็นคำวิเศษณ์)	ทำหน้าที่
๑. เสาธงหน้าโรงเรียนสูง ปรี๊ด	ปรี๊ด ขยายกริยา สูง
๒. เครื่องปรับอากาศเจียบ สนิท	สนิท ขยายกริยา เจียบ
๓. นื่องฉันทรูป เก้ง	เก้ง ขยายกริยากรรม วาด
๔. ทุกคนลุกขึ้นยืนตรง อย่างสงบ	อย่างสงบ ขยายกริยาลุกขึ้นยืนตรง
๕. แสงสว่างในโรงละครพอเห็นได้ ร่าง ๆ	ร่าง ๆ ขยายกริยากรรม เห็น
๖. เราจะจัดคอนเสิร์ตกัน เมื่อไร	เมื่อไร ขยายกริยา (จะ) จัด แสดงคำถาม จะ เป็นคำช่วยกริยา
๗. เพราะเหตุใด วิทยุไม่ชอบชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย	เพราะเหตุใด ขยายกริยา (ไม่) ชอบชม (แสดงคำถาม) ไม่ เป็นคำช่วยกริยา

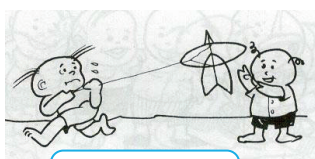
หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ใบงานที่ ๐๕ รู้จักคำกริยา - จดจำคำวิเศษณ์

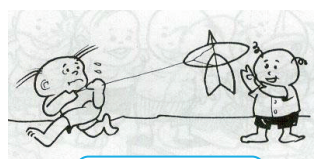
ตอนที่ ๑ ระบายสีรูปภาพที่มีคำกริยา

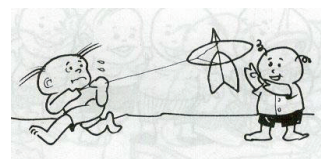
คล้าย

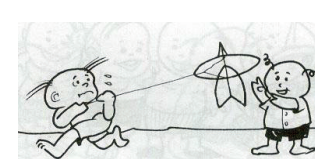
ฝน

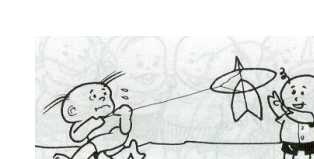
หัวเราะ

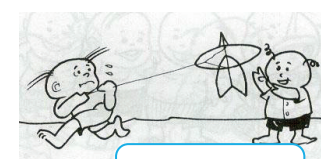
นาฬิกา

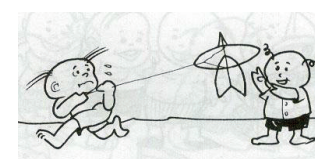
เขียน

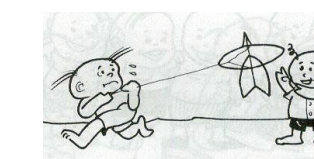
หนังสือ

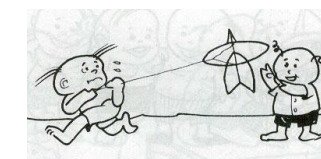
เขา

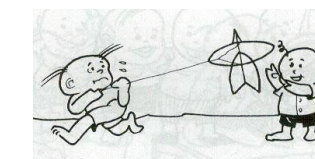
เล่น

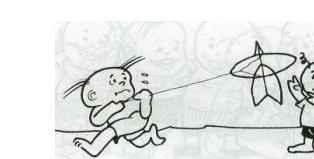
นอน

กระโดด

วิทย์

ว่ายนํ้า

ท ๓/ผ.๓-๐๕

ตอนที่ ๒ นักเรียนเลือกคำกริยา จากตอนที่ ๑ แต่งประโยคให้เหมาะสม ๕ ประโยค

๑. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

๒. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

๓. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

๔. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

๕. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

ตอนที่ ๓ นักเรียนหาคำพิเศษที่มีความหมายตรงข้ามกับคำที่กำหนดให้

๑. ไกล
๒. เก่า
๓. อ้วน
๔. บน
๕. หอม
๖. เช้า
๗. ใหญ่
๘. ฉลาด

ท ๓/ผ.๓-๐๕

ตอนที่ ๕ นักเรียนเลือกคำวิเศษณ์ จากตอนที่ ๓ แต่งประโยคให้เหมาะสม ๕ ประโยค

๑. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

๒. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

๓. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

๔. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

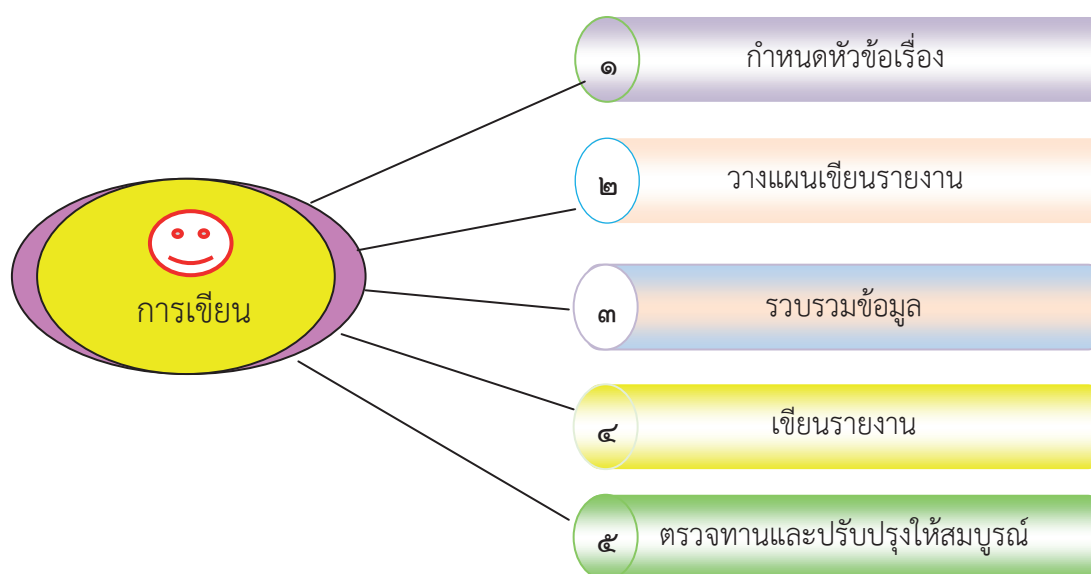
๕. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....
.....

ใบความรู้ การเขียนรายงาน

การเขียนรายงาน เป็นการเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า ผลการทดลอง หรือผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ เสนอต่อครู เพื่อนนักเรียนหรือผู้อื่น เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นหรือให้ผู้อื่นทราบผลการปฏิบัติงานของเรา การเขียนรายงานที่ดีควรปฏิบัติดังนี้

๑ กำหนดหัวข้อเรื่อง

ควรกำหนดเรื่องที่ผู้รายงานสนใจต้องการจะรู้ หรือคาดว่าคนส่วนใหญ่สนใจ เช่น สารพิษในชีวิตประจำวัน กระจกนี้มีที่มา ฯลฯ นอกจากกำหนดหัวข้อเรื่องได้แล้ว ควรกำหนดหัวข้อย่อย ๆ ด้วยเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า เช่น เรื่อง กระจกนี้มีที่มา

- 😊 ที่มาของกระจก
- 😊 คุณค่าของกระจก
- 😊 การทำกระจก
- 😊 การใช้กระจก ฯลฯ

๒ วางแผนเขียนรายงาน

- 😊 กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงาน เช่น จะเขียนให้เสร็จภายใน ๒ สัปดาห์ ฯลฯ
- 😊 กำหนดสถานที่ที่จะไปค้นคว้า เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ
- 😊 กำหนดผู้ร่วมงาน (ถ้าทำงานกลุ่ม) และแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจน
- 😊 กำหนดวันเขียนรายงาน วันตรวจทาน ปรับปรุง แก้ไข
- 😊 กำหนดวันส่ง ฯลฯ

๓ รวบรวมข้อมูล

ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แล้วรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นหมวดหมู่ หรือตามหัวข้อย่อยที่กำหนด

๔ เขียนรายงาน

๔.๑ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเขียนเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองให้อ่านเข้าใจง่าย ประกอบด้วย ๓ ส่วน มีการลำดับความสำคัญ มีสาระความรู้ มีข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และมีเหตุผลประกอบ ฯลฯ ข้อสำคัญ ไม่ควรลอกข้อความจากหนังสืออื่น หรือตัดต่อข้อความจนดูเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง แต่ถ้าจำเป็นต้องลอกข้อความสำคัญ ต้องบอกว่ามาจากหนังสืออะไร และถือเป็นมารยาทที่จะต้องระบุชื่อผู้แต่งเสมอ

๔.๒ ทำรูปเล่มรายงานให้สมบูรณ์ ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

๔.๒.๑ หน้าปก ควรมีรายละเอียดดังตัวอย่าง ดังตัวอย่าง

รายงานวิชาภาษาไทย

เรื่อง กระดาษนี้มีที่มา

.....

ผู้เขียนรายงาน

เด็กชายผลิต กระดาษสา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เสนอคุณครูละอียด วงศ์แสนดี

ส่งรายงานวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๔.๒.๒ คำนำ การเขียนคำนำอาจกล่าวถึงสาระต่าง ๆ เช่น ที่มา จุดประสงค์ของการเขียนรายงาน วิธีการค้นคว้า ผู้ร่วมงาน วิธีการค้นคว้า ผู้ร่วมงาน ผู้มีอุปการคุณ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรายงาน ฯลฯ

ท ๓/ผ.๔

ตัวอย่างการเขียนคำนำ

คำนำ

รายงานเรื่องเครื่องหมายวรรคตอนฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้พยายามค้นคว้าและรวบรวมตัวอย่างไว้มากมายเพื่อให้ผู้สนใจใช้สำหรับค้นคว้า แต่ละเครื่องหมายได้นำประโยคที่มีเครื่องหมายผิดมายกเป็นตัวอย่างไว้ด้วย

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านได้ตามต้องการ

คณะผู้จัดทำ

๑๖ มกราคม ๒๕๕๖

๔.๒.๓ สารบัญระบุเรื่องแต่ละเรื่องที่เสนอและเลขหน้าของเรื่องนั้น ๆ

ตัวอย่างสารบัญ

สารบัญ

คำนำ	หน้า
การใช้เครื่องหมายวรรคตอน	๑
เครื่องหมายจุลภาค	๓
เครื่องหมายมหัพภาค	๔
เครื่องหมายประจัญหน้า	๖
เครื่องหมายอัศเจรีย์	๗
เครื่องหมายโคลอน	๘
เครื่องหมายอัญประกาศ	๑๐
บรรณานุกรม	๑๑

๔.๒.๔ เนื้อเรื่อง คือส่วนที่ค้นคว้าเรื่องมาเรียบเรียง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง ตามข้อ ๔.๑

ท ๓/ผ.๔

๔.๒.๕ รายชื่อหนังสือที่ใช้ค้นคว้า หรือบรรณานุกรม มีวิธีเขียนดังตัวอย่าง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,
๒๕๕๑

วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษา
เพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : องค์การคำ
ครูสภา, ๒๕๕๕.

๕. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

นำรายงานมาตรวจทานอีกครั้ง พิจารณาความต่อเนื่องและตรวจการเขียนตัวสะกดการันต์
แล้วแก้ไข ให้ถูกต้อง

ใบความรู้ การพูดรายงาน

หลังจากได้ความรู้ ความคิดจากการค้นคว้าและมีการจดบันทึก หรือเขียนรายงานเรียบร้อยแล้ว จึงนำเสนอให้ครูและเพื่อนฟัง มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมตัวพูดรายงาน เช่น

- กำหนดหัวข้อที่จะพูด เรียงลำดับ ความสำคัญเพื่อให้เข้าใจง่าย
- กำหนดสื่อที่ใช้ประกอบ และการ ทดลองสื่อก่อน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา
- กำหนดวิธีการนำเสนอ เช่น พูด อย่างเดียว พูดโดยใช้สื่อประกอบ แสดงหรือสาธิตประกอบ ฯลฯ

๒. แบ่งเวลาให้เหมาะสมกับความสำคัญของเรื่อง มีเวลาสำหรับเกริ่นนำ เสนอเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ เสนอข้อคิดที่เป็นประโยชน์ สรุป ความรู้ทั้งหมดที่ได้และมีเวลาให้ผู้ฟังซักถาม

๓. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมตามความเหมาะสม เช่น การซักถาม การแสดง ประกอบ การทดลอง ฯลฯ

๔. ใช้ภาษาพูดให้ถูกต้อง ชัดเจน และสุภาพ พยายามเน้นจุดสำคัญ เพื่อให้ผู้ฟังตื่นตัว ติดตามและประทับใจ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ท ๓/ผ.๔-๐๖

ใบงานที่ ๐๖ การเขียนรายงาน

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

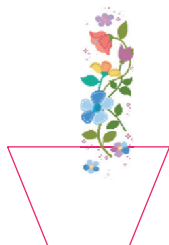
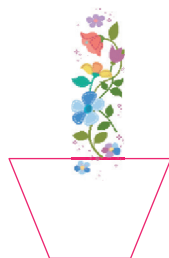
แบ่งกลุ่มนักเรียน

กลุ่มที่ ๑ ทำรายงานเรื่องคำกริยา

กลุ่มที่ ๒ ทำรายงานเรื่องคำวิเศษณ์

นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานอ่านสนุก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. โยงเส้นจับคู่คำเต็มกับอักษรย่อให้ถูกต้อง (๒ คะแนน)

พ.ศ.	ผู้อำนวยการ
กม.	โรงพยาบาล
ผอ.	พุทธศักราช
รพ.	กิโลเมตร

๒. โยงเส้นจับคู่เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง

อัศเจรีย์	(.....)
นกลิขิต	“ ”
อัญประกาศ	!
ทับ	/

๓. เขียนคำอ่านของอักษรนำต่อไปนี้

ขนุน	อ่านว่า.....
สมุด	อ่านว่า.....
ตลาด	อ่านว่า.....
ฉลาด	อ่านว่า.....

๔. ชิดเส้นใต้คำกริยาจากประโยคต่อไปนี้

- ทุกคนหัวเราะเมื่อดูรายการตลก
- กบหลายตัวกระโดดไปมาในหนองน้ำใหญ่

๕. เขียนคำวิเศษณ์ที่มีความหมายตรงข้าม

หอม	คำตรงข้าม		ใหญ่	คำตรงข้าม	
อ้วน	คำตรงข้าม		เข้า	คำตรงข้าม	

ท ๓/ผ.๔

๖. อ่านเรื่องที่กำหนดแล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

น้ำใจกระรอกน้อย

มะปรางกับแม่ปลุกบ้านอยู่ในสวนเล็กๆ แถวชานเมือง มะปรางตื่นแต่เช้าตรู่เพื่อทำขนมกล้วยไปส่งแม่ค้าในตลาด พอทำขนมเสร็จมะปรางจะจัดขนมตามจำนวนที่แม่ค้าแต่ละคนสั่งอย่างครบถ้วน แต่สองสามวันมานี้ แม่ค้าคนหนึ่งบ่นว่ามะปรางส่งขนมไม่ครบ ขนมขาดไป ๑ ห่อ มะปรางรีบขอโทษและรับปากว่าจะไม่ให้ขนมขาดจำนวนอีก พอวันต่อมาแม่ค้าก็บอกว่าขนมขาดไป ๑ ห่ออีก มะปรางกลัวใจมากจึงคิดหาทางแก้ไข

วันนั้นพอมะปรางจัดขนมเสร็จ มะปรางก็แอบสังเกตการณ์ที่ประตู เพื่อหาสาเหตุของขนมที่หายไปทันใดนั้นเองมะปรางก็เห็นกระรอกน้อยตัวหนึ่งหางเป็นพวงวิ่งออกมาลากขนมไป เธอยิ้มออกมาอย่างดีใจเพราะเห็นความน่ารักของมัน ต่อมาเธอวางขนมให้มัน ๑ ห่อทุกวัน ซึ่งกระรอกน้อยก็ออกมากินทุกวันเช่นกัน ตั้งแต่นั้นมามะปรางรู้สึกแปลกใจเมื่อเธอไปเก็บมะพร้าวในสวน จะเห็นมะพร้าวแฉ่ๆ ตกอยู่ใต้ต้นวันละ ๒-๓ ลูกทุกวัน ในที่สุดมะปรางก็รู้ว่าเป็นฝีมือกระรอกน้อยนั่นเอง มะปรางรู้สึกตื่นตันใจกับความมีน้ำใจของมัน มันตอบแทนความใจดีของเธอในสิ่งที่มันสามารถทำได้ ใครจะนึกว่าแม้แต่สัตว์ตัวน้อยก็รู้จักกตัญญูรู้คุณถึงเพียงนี้

หนังสือทักษะภาษา กระบวนการศึกษาวิชาการ

ตัวละคร

สถานที่

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิดที่ได้รับ

เหตุการณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่

๔

การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

ท ๔/ผ.๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แบบทดสอบก่อนเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. สำนวน " น้ำชุ่มไว้ใน น้ำใสไว้นอก " นำไปใช้ประโยชน์ในข้อใด
 - ก. การเก็บความลับ
 - ข. การรู้จักข่มใจ
 - ค. การไม่เอาแต่ใจตนเอง
 - ง. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา
๒. ข้อใดใช้คำขึ้นต้นถึงบุคคลทั่วไปได้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมาย
 - ก. เรียน คุณสมชาย ประสบโชค
 - ข. เรียน ประธานศาลฎีกา ที่เคารพ
 - ค. เรียน ผู้จัดการร้านไพศาลวิทยา ที่นับถือ
 - ง. เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่เคารพอย่างยิ่ง
๓. ข้อใดใช้คำลงท้ายถึงบุคคลทั่วไปได้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมาย
 - ก. ขอแสดงความนับถือ
 - ข. ขอแสดงความเคารพนับถือ
 - ค. ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
 - ง. ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
๔. จดหมายเขียนถึงเพื่อนและญาติเป็นจดหมายประเภทใด
 - ก. จดหมายราชการ
 - ข. จดหมายส่วนตัว
 - ค. จดหมายกิจธุระ
 - ง. จดหมายธุรกิจ
๕. การกระทำในข้อใดเปรียบได้กับ " เห็นกงจักรเป็นดอกบัว "
 - ก. การดื่มสุรา ทำให้เสียทรัพย์
 - ข. การดื่มสุรา เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - ค. การเล่นเกมพนัน นำมาซึ่งความหายนะ
 - ง. การค้ายาเสพติด เป็นสิ่งที่ได้เงินง่ายควรทำ

- *****

ตัวอย่างสำนวน คำพังเพย

กบเลือกนาย	ผู้ต้องการเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาอยู่เรื่อยๆ ซึ่งท้ายสุดก็มักจะไม่ได้ดี
กระดังงาแลไฟ	หญิงที่เคยผ่านชยามาก่อน
ชิงกีรา ช่างแข็งแรง	ต่างก็มีความรุ่มร้อนพอ ๆ กันต่างไม่ยอมลดละกัน
ชีช้างจับตักแตน	ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย
คดในข้องอในกระดูก	มีสันดานคดโกง
คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ	คนรักมีน้อย คนชังมีมาก
ฆ่าควายอย่าเสียตายพริก	ทำการใหญ่ไม่ควรตระหนี่
ฆ่าช้างเอางา	การลงทุนลงแรงมากมาย แต่ได้ประโยชน์นิดเดียวไม่คุ้มค่า
งมเข็มในมหาสมุทร	ค้นหาสิ่งที่ยากจะค้นหาได้ ทำกิจที่สำเร็จได้ยากยิ่ง
เจียบเป็นเป่าซาก	เจียบสนิท
จับปลาสองมือ	ทำกิจที่ยากมากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกันจึงผิดพลาด
จับปูใส่กระดัง	ยากที่จะทำให้อยู่นิ่ง ๆ ได้
ซักแม่น้ำทั้งห้า	พูดจาหวานล่อหรืออ้างเหตุผลต่างๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ
ช่างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด	คนที่ทำชั่วหรือทำผิด ย่อมไม่สามารถปกปิดความผิดของตนได้
ซื้อควายหนานาซื้อผ้าหน้าตรุษ	ทำสิ่งใดผิดเวลา
ซื้อถั่วขายคล่อง	ค้าขายเจริญ
เฒ่าหัวงู	ชายสูงอายุที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสุขภาพสตรี
ดาบสองคม	มีทั้งด้านดีและด้านเสีย มีทั้งคุณและโทษ
ดินพอกหางหมู	สะสมงาน ไม่จัดการให้เรียบร้อยแล้วปล่อยให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ
ตกกระไดพลอยโจน	จำเป็นต้องยอมเข้าไปเกี่ยวข้องกับ
ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้	ตกอยู่ในที่คับขันอย่างไรก็ไม่เป็นอันตราย
ถอดเขี้ยวถอดเล็บ	ละพยศ, ละความดุหรือร้ายกาจ, เลิกแสดงฤทธิ์แสดงอำนาจอีก
ถีลอดตาช้าง ห่างลอดตาเส้น	ดูเหมือนรอบคอบ แต่ไม่รอบคอบจริง

ใบความรู้ ปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทาย หมายถึง ถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นเงื่อนไข เพื่อถามหรือทายกันเล่นเป็นการฝึกภูมิปัญญาและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นการละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่งของไทย ซึ่งนิยมเล่นกันตั้งแต่สมัยโบราณ จนถึงปัจจุบัน นับเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของไทย การทายปริศนา นอกจากจะให้ความสนุกสนานแล้วยังฝึกปัญญาของผู้เล่น มักนิยมเล่นกันทั่วไป ทายได้ทุกเพศ ทุกวัย นิยมใช้คำคล้องจองกันโดยไม่กำหนดจำนวนคำในแต่ละวรรค เป็นข้อความสั้นๆ กะทัดรัด หรืออาจผูกเป็นปริศนากลอน เช่น กลอนสุภาพ กลอนสักวา หรือโคลงสี่สุภาพ ส่วนเนื้อหานั้น มักจะนำมาจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น ของใช้ต่างๆ สัตว์และพืช เช่น

อะไรเอ๋ย ยิ่งตัดยิ่งยาว (ถนน)
 อะไรเอ๋ย เป็นพวงอยู่ระหว่างขา (ปิ่นโต)
 อะไรเอ๋ย ตัวอยู่นา ตาอยู่บ้าน (ตาปู)
 อะไรเอ๋ย เมื่อเด็กนุ่งขาว สาวนุ่งเขียว แก่นุ่งแดง (พริก)

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ก็นิยมทายปัญหากัน และมักเป็นโคลงหรือกลอนที่มีความไพเราะ ในทางภาษาหนังสือ เช่น

วัดหนึ่งนามเรียกคล้าย	เวลา
ราตรีต่อทิวา	นั้นไซ้ไร
มีนามซึ่งชนสา-	มัญเรียก
แปลว่าวัดซึ่งไร	ร่มไม้ชายคา
(เฉลย – วัดแจ้ง หรือ วัดอรุณ)	

ลักษณะของปริศนาคำทาย

๑. นิยมใช้คำคล้องจองซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน ทำให้จดจำได้ง่าย
๒. ไม่นิยมถามตรง ๆ แต่จะใช้สิ่งเปรียบเทียบ
๓. มีการทำทายให้ผู้ไขปริศนาพยายามคิด

ประเภทของปริศนาคำทาย

๑. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
เช่น อะไรเอ่ยเขียวข่มพุ่มไสวไม่มีใบมีแต่เม็ด (ฝน)
๒. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช
เช่น อะไรเอ่ยต้นเท่าครกใบปรกดิน (ตะไคร้)
๓. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์
เช่น อะไรเอ่ย สี่เท้าเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง (เต่า)
๔. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพ
เช่น อะไรเอ่ย ข้างโน้นก็เขาข้างนี้ก็เขาเรือสำเภาแล่นตรงกลาง (ก๊อผ้า)
๕. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอวัยวะ
เช่น อะไรเอ่ยไม่ใกล้ไม่ไกลมองเห็นรำไร (จมูก)
๖. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับศาสนา-ประเพณี
เช่น อะไรเอ่ย เป็นบั้ง เป็นกระบอก กระจุกออกเป็นไฟ บูชาเทพไท เดือนหกของปี (บั้งไฟ)
๗. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับวรรณกรรม
เช่น พระรามชอบสีอะไร (สีดา)
๘. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญา
เช่น อะไรอยู่บนฟ้า (วรรณยุกต์โท)

วิธีการเล่นปริศนาคำทาย

ผู้เล่นปริศนาคำทาย จะนั่งล้อมวงกันหรือนั่งตามสบาย ผู้ทายจะผลัดกันทายแล้วแต่ใครจะคิดปัญหาได้ ถ้ามีผู้ตอบถูก ผู้ตอบมีสิทธิลงโทษผู้ทายตามแต่จะตกลงกัน และเช่นเดียวกันหากผู้ตอบตอบผิด ผู้ทายก็มีสิทธิลงโทษผู้ตอบ แล้วทายปริศนาใหม่ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้เล่นได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๒. ฝึกให้ผู้เล่นเป็นผู้มีนิสัยช่างสังเกต ช่างคิด

ท ๔/ผ.๑

ตัวอย่างปริศนาคำทาย

คำทายที่มาจากพืช	
คำถาม	คำตอบ
๑. ต้นเท่าครก ใบปรกดิน	๑. ตะไคร้
๒. ต้นเท่าขา ใบวาเดียว	๒. ต้นกล้วย
๓. แก่เรียกห้าว สาวเรียกอ่อน	๓. มะพร้าว
๔. ต้นอะไร ชื่อกับใบไม่เหมือนกัน	๔. กล้วย
๕. ต้นเท่าลำเรือ ใบห่อเกลือไม่มีด	๕. ต้นสน
๖. อยู่กลางป่า สวมชฎาแหลมเปี้ยบ	๖. หน่อไม้
๗. เด็ก ๆ นุ่งผ้า พอใหญ่ขึ้นมาเอาผ้าโพกหัว	๗. มะเขือ
๘. เด็กดำนอนในมุ้งขาว เรือนปั้นหยาทาสีเขียว	๘. น้อยหน้า
๙. ใบหยัก ๆ ลูกรักเต็มคอ	๙. มะละกอ
๑๐. ลูกแก่ แม่ตาย	๑๐. ต้นกล้วย

คำทายที่มาจากสัตว์	
คำถาม	คำตอบ
๑. หัวเหมือนกอไผ่ หางเหมือนไม้พาย	๑. กุ้ง
๒. กันชี้ฟ้า หน้าไถดิน	๒. หอย
๓. ไซไม่รู้จักฟัก แม่ใจยักษ์ไม่รักลูก	๓. เต่า
๔. คุดคู้อยู่ในถ้ำ นอนคว่ำหัวเข้าชี้	๔. จิ้งหรีด
๕. เอวบาง ๆ ขึ้นต้นยางสูงลิบ	๕. มด
๖. สีขาเดินมา หลังคามุงกระเบื้อง	๖. เต่า
๗. ตัวดำท้ายแดง ใช้เหล็กแทงเป็นอาวุธ	๗. ผึ้ง
๘. สองตีนบังแดด แปรตีนเดินมา	๘. ปู
๙. เย็นออกเป็นฝูง เหมือนกับจุงก้นมา	๙. ค้างคาว
๑๐. ตาถ้ำอยู่ในถ้ำ นอนคว่ำคุกเข่า	๑๐. กบ

ท ๔/ผ.๑

คำทายที่มาจากของกิน	
คำถาม	คำตอบ
๑. แก้วผ้าลงโคลน กระโจนลงน้ำ	๑. กล้วยแขก
๒. คว่ำอันหงายอัน ดันกันหน้าและ	๒. ขนมหครก
๓. คุณคู้ยู่ในดิน เวลาจะกินต้องเอาไม้สอย	๓. ข้าวในหม้อดิน
๔. ซื่อเป็นปลา ตัวเป็นขนม นอนจมอยู่ในหม้อ	๔. ขนมปลากริม
๕. ซื่อเป็นอาหารหวาน แต่ที่จริงเป็นอาหารคาว ซื่อเป็นต่างด้าว ทำด้วยข้าวเจ้าอย่างเดียว	๕. ขนมจีน
๖. ตากแดดสด รดน้ำเหยี่ยว	๖. ข้าวตอก
๗. มะลิลอยฟ้า จรกลางสง	๗. ขนมข้าวเหนียว ถั่วดำ
๘. มีสองหน้า มีงาเต็มตัว	๘. ข้าวเกรียบงา

ใบงานที่ ๐๑
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วทำกิจกรรมตามที่กำหนด

ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สุภาษิตสอนหญิง

จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู
แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย
จึงซื้อขายขายดีมีกำไร
เป็นมนุษย์สุคนธ์นิยมเพียงลมปาก
แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา
ถึงชายใดเขาพอใจมาพูดเกี้ยว
เมื่อไม่ชอบก็อย่าตอบเนื้อความตาม

อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
คนจะหลอกลวงลามไม่ขามใจ
อย่าปากร้ายพูดจาอิจฉาสัย
ด้วยเขาไม่เคืองจิตระอิดระอา
จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสม
อย่าโกรธเกรี้ยวโกรธว่าหยาบหยาม
มันจะลามเล่นเลยเหมือนเคยเป็น

ตอนที่ ๒ อ่านบทร้อยกรอง สุภาษิตสอนหญิง แล้วตอบคำถาม

๑. บทร้อยกรองนี้ กล่าวถึงเรื่องใด.....
๒. คำว่า ปราศรัย และอิจฉาสัย หมายความว่าอย่างไร.....
๓. บทร้อยกรองบทแรกสอนเรื่องใด อย่างไร
.....
๔. บทร้อยกรองบทใด เกี่ยวข้องกับการค้าขาย
๕. บทร้อยกรองนี้ ให้ข้อคิดกับใคร อย่างไร.....
.....

ท ๔/ผ.๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองปริศนาคำทาย

สงบสัจ

สยามสงบ ยามสัจ

ธงสะบัด ไสวสง่า

งามสง่า กิริยา

สงวนท่า สมัครสมาน

เหล่าสนม เสนอสนอง

เสนาะพริ้ง พจมาน

ร้ายโศลก สมัยกาล

เสมอเสมือน เมื่อนานมา

เนื้อสมัน เสือสมิง

สนิทินิ่ง สุนิทร่า

สนับสนุน เสน่หา

สยบหน้า สละให้

ห้วงสมุทร ดงแสม

โสนแผ่ เชนงไศล

สนามเขียว สลัดไธ

สลับไม้ สลักลาย

ท ๔/ผ.๑-๐๒

ตอนที่ ๒ นำคำตอบในกรอบที่กำหนด เติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

คำตอบของกรอบที่ ๑

ปากว่ามือถึง ปากกัดตีนถีบ ปากเหี่ยวปากกา
ปากเปราะเราะร้าย ปากหอยปากปู ปากเปียกปากแฉะ
ปากหวานกันเปรี้ยว ปากว่าตาขยิบ

กรอบที่ ๑		
ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	ปากเปราะลากเพื่อนให้เสียหาย	
๒.	ปากเปรี้ยบบกอันตรายรุกรล้อม	
๓.	ปากบ่นพ่นวุ่นวายจนเปียก	
๔.	ปากว่ามือคว้าพร้อมไม่เพื่อทำเพลง	
๕.	ปากขยับแต่ขยิบต้องทำตรงข้ามนา	
๖.	ปากซึ่งใครไม่ประสงค์รับรู้	
๗.	ปากหวานแต่ชวนงอนอื่นเปรี้ยวแสบ	
๘.	ปากคาบกัดฟัดสู้เพื่อสร้างสุขเจริญ	

ท ๔/ผ.๑-๐๒

คำตอบของกรอบที่ ๒

นอนตีฟุง

นอนนก

นอนก่ายหน้าผาก

นอนหลับทับสิทธิ์

นอนตาไม่หลับ

นอนเวร

นอนกลางดินกินกลางทราย

นอนหลับไม่รู้นอนคู้ไม่เห็น

กรอบที่ ๒

ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	นอนนั่งหลับสัปหงกเหมือนนกง่วง	
๒.	นอนเป็นห่วงบ่วงใยตาใสแข็ง	
๓.	นอนคุดคู้ไม่รู้ไก่อหุ้มแพง	
๔.	นอนตีแปลงมูลดินกินกลางทราย	
๕.	นอนแก้งหลับทับคะแนนผู้แทนสิ้น	
๖.	นอนฟุงปลิ้นเงินยังเป็นถ้งหลาย	
๗.	นอนค้างเข้าเฝ้าเวรความเป็นตาย	
๘.	นอนมือก่ายหน้าคนกั้วลตรง	

ท ๔/ผ.๒

ใบความรู้ การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักการเขียนคำไทย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของตัวอักษรไทย เขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ มีวรรคตอน ตัวอักษรเสมอกัน วางพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ให้ถูกที่ ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง และลายมือสวยงามการคัดลายมือมีแบบการคัดหลายแบบดังนี้

ประเภทตัวเหลี่ยม มีลักษณะเด่นคือ เส้นตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นเส้นตรง ตัวอักษรแบบเหลี่ยม เช่นตัวอักษรแบบบอลักษณ์ ของแผนกอาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใช้เป็นแบบตัวอักษรที่สวยงาม ใช้ในงานเขียนเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การเขียนทางราชการ การเขียนกฎหมายหรือใช้เขียนเพื่อการเกียรติยศหรือในเอกสารพิเศษต่างๆ เช่น ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร เป็นต้น

ประเภทตัวกลมหรือตัวมน มีลักษณะเด่น คือ ลักษณะตัวอักษรมีเส้นโค้งประกอบอยู่ เช่นตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบตัวอักษรที่กระทรวงธรรมการหรือกระทรวงศึกษาธิการในอดีตได้ดัดแปลงรูปแบบตัวอักษรของ ขุนสัมฤทธิ์วรรณการ เพื่อทำเป็นแบบฝึกหัดคัดลายมือสำหรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ

ลักษณะของการคัดลายมือ การคัดลายมือ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เนื่องจากเป็นช่วงที่กล้ามเนื้อมือ และการประสานระหว่างตา กับมือยังพัฒนาไม่เต็มที่

๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๔ จะมีการประสานระหว่างกล้ามเนื้อมือและตาเพิ่มมากขึ้น จึงควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด แต่ขณะเดียวกันก็ต้องฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดด้วย

๓. การคัดลายมือหวัดแกมบรรจง เป็นการคัดลายมือแบบหวัด แต่ให้อ่านออก การเขียนลายมือหวัดแกมบรรจงเป็นการเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เขียนจะต้องเขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ เว้นวรรคตอนถูกต้อง และเขียนด้วยลายมือที่สวยงามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ควรหัดคัดลายมือหวัดแกมบรรจง โดยคัดให้รวดเร็ว สวยงาม ถูกต้องและน่าอ่าน โดยมีการฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเป็นครั้งคราว

หลักการคัดลายมือ

๑. นั่งตัวตรง เขียนด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายวางบนกระดาษที่จะเขียน เพื่อมิให้กระดาษเลื่อนไปมาขัดคอควรวางบนโต๊ะขณะที่เขียนสายตาห่างจากกระดาษที่เขียนประมาณ ๑ ฟุต

๒. จับดินสอหรือปากกาให้ถูก โดยดินสอหรือปากกาจะอยู่ที่นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้และนิ้วกลางส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยงอไว้ในฝ่ามือ

๓. การเขียนตัวอักษรให้เขียนให้ถูกส่วน ตัวอักษรตั้งตรง การเขียนพยัญชนะไทยทุกตัวต้องเริ่มเขียนหัวก่อน ยกเว้น ตัว ก และ ฅ ซึ่งไม่มีหัว เว้นช่องไฟและวรรคตอนให้พองามวางเครื่องหมายต่างๆ ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง

๔. การวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ สระทุกตัวมีตำแหน่งซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะ เช่น

๔.๑ สระที่อยู่หน้าพยัญชนะได้แก่ เ - แ - โ - ใ - ไ -

๔.๒ สระที่อยู่หลังพยัญชนะได้แก่ - ะ - ๑

๔.๓ สระที่อยู่เหนือพยัญชนะได้แก่ - ิ - ี - ึ - ุ

๔.๔ ไม้หันอากาศ (-) ไม้ไต่คู้ (-) นิคหิต (- °) จะวางเหนือ

พยัญชนะตรงกลาง

๔.๕ สระที่อยู่ใต้พยัญชนะได้แก่ - ๓ - ๔

ปรับปรุงมาจาก www.st.ac.th

ใบความรู้ มารยาทในการเขียนและการสร้างนิสัยรักการเขียน

มารยาทในการเขียน

๑. ใช้ถ้อยคำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบ ไม่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวหรืออคติวิจารณ์ผู้อื่นอย่างปราศจากเหตุผล จนทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายและสังคมแตกแยก
๒. เขียนข้อความหรืองานเขียนที่เป็นจริง โดยศึกษาค้นคว้าและตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน
๓. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเนื้อหา กาลเทศะและสถานะบุคคล
๔. เขียนสิ่งที่มีคุณค่าอันจะก่อให้เกิดความสุข ไม่เขียนเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือสถาบันเบื้องสูง
๕. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลเดิมเสมอ เพื่อให้เกียรติเจ้าของข้อมูลนั้น ๆ ทุกครั้ง ไม่คัดลอกงานเขียนของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

การสร้างนิสัยรักการเขียน

๑. ศึกษาค้นคว้า จดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ จากการอ่าน การฟัง การพบเห็นอย่างสม่ำเสมอ
๒. มีความกระตือรือร้นในการเขียน
๓. มีใจรักและมีความสุขในการเขียน

ปรับปรุงมาจาก www.thaigoodview.com/node/145421

ท ๔/ผ.๒-๐๓

ใบงานที่ ๐๓ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรองสุภาษิตสอนหญิงแล้วคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ๑ จบ

ขอประพันธ์จรรยาสุภาษิต	ไว้เตือนจิตหญิงไทยในสยาม
ทั้งเริ่มรูนัฏกขณาสง่างาม	อยู่ในความดำรงศรัทธาตรง
เป็นสตรีนี้ไซ้มีไฉ่ง่าย	สงวนกายเราไว้อย่าให้หมอง
จะยากจนชั้นไร้วัยทอง	ย่อมจะต้องมีค่าราคาแพง
เหมือนพิภพดีจริงไม่ทิ้งกลั่น	ถึงตกดินจมนทรายไม่หน่ายแค้น
ยังหอมหวานชวนชื่นระรื่นแรง	ไม่เหี่ยวแห้งไม่ทรามความนิยม

สุภาษิตสอนหญิง

ท ๔/ผ.๒-๐๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

Handwriting practice area with horizontal dotted lines.

ท ๔/ผ.๒-๐๔

ใบงานที่ ๐๔ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ๑ จบ

“ บัดเดี๋ยวดังหึ่งเห่งวังเวงแว่ว	สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะงัดหา
เห็นโยคีขี้รุ่งฟุ้งออกมา	ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
แล้วสอนว่าอย่าไวใจมนุษย์	มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด	ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน	บิดามารดารักมักเป็นผล
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน	เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา”

พระอภัยมณี

Blank writing area with horizontal lines.

ใบความรู้ การเขียนจดหมาย

ในปัจจุบัน โลกมีการพัฒนาการสื่อสารทางโทรคมนาคมได้สะดวก และรวดเร็วแต่การสื่อสารอีกชนิดที่ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ การเขียนจดหมาย เพราะสามารถเขียนได้ทุกเวลาทุกโอกาส เก็บไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

หลักการเขียนจดหมาย

การเขียนจดหมาย เป็นการสื่อสารชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นความเรียงที่มีรูปแบบโดยเฉพาะ ผู้เขียนต้องใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ ตรงตามวัตถุประสงค์

การเขียนจดหมาย แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. จดหมายส่วนตัว เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน เช่น ญาติสนิท ครู - อาจารย์ เพื่อไต่ถามทุกข์สุขส่วนตัว

๒. จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายที่เกี่ยวข้องกับธุระการงาน เป็นจดหมายระหว่างบุคคลถึงบุคคล บุคคลถึงบริษัทห้างร้าน หรือเป็นจดหมายของบุคคลถึงส่วนราชการ การใช้สำนวนภาษาต้องสุภาพและให้ความสำคัญกับผู้รับจดหมาย

๓. จดหมายธุรกิจ เป็นจดหมายที่ใช้ติดต่อกันในวงธุรกิจ มีจุดประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ เช่น เสนอขายสินค้า หรือบริการสั่งซื้อสินค้า และตอบรับการสั่งซื้อติดตามหนี้ เป็นต้น มีรูปแบบและการใช้ภาษาเป็นทางการหรือค่อนข้างเป็นทางการ

๔. จดหมายราชการ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หรือบุคคลเขียนไปถึงส่วนราชการ หรือส่วนราชการมีไปถึงส่วนราชการด้วยตนเอง ตลอดจนจนส่วนราชการนั้นเขียนจดหมายไปถึงตัวบุคคล

วิธีการเขียนจดหมาย

๑. เขียนข้อความให้ชัดเจน ใช้ถ้อยคำสุภาพ กระชับ สละสลวย
๒. เขียนด้วยลายมือชัดเจน อ่านง่าย
๓. ใช้ภาษาถูกต้องตามลักษณะการใช้ภาษา
๔. เขียนตามรูปแบบจดหมายที่ถูกต้อง

รูปแบบการเขียนจดหมายที่ถูกต้อง

๑. การวางรูปแบบจดหมาย ควรจัดวางให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับหน้ากระดาษ โดยเว้นด้านหน้าประมาณหนึ่งนิ้ว และเว้นด้านหลังประมาณครึ่งนิ้ว
๒. ที่อยู่ของผู้เขียน อยู่ตรงมุมบนขวาของหน้ากระดาษ
๓. วัน เดือน ปี เขียนกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๔. คำขึ้นต้น อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และต้องเขียนให้เหมาะสมและตำแหน่งหน้าที่
๕. เนื้อความ เริ่มเขียนโดยย่อหน้าเล็กน้อย และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน ต้องคำนึงถึงความรู้สึก เขียนถูกต้องเหมาะสม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง ถ้าต้องการอวยพรให้ญาติผู้ใหญ่ในตอนท้ายของจดหมาย ควรอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ส่วนการอวยพรให้เพื่อนจะอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ก็ได้
๖. คำลงท้าย อยู่ตรงกับวัน เดือน ปี ที่เขียน และต้องเขียนให้ถูกต้อง เหมาะแก่ฐานะและบุคคล
๗. ชื่อผู้เขียน เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัวบรรจง ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

มารยาทในการเขียนจดหมาย

๑. ใช้กระดาษสีขาว สีส้มหรือสีสุภาพ ไม่มีรอยยับหรือรอยฉีกขาด ขนาดได้มาตรฐาน ไม่ควรใช้กระดาษที่มีตราของทางราชการเขียนจดหมายส่วนตัว
๒. เขียนด้วยหมึกสีดำ สีน้ำเงิน ไม่ควรใช้ดินสอ หมึกแดง หรือหมึกสีฉูดฉาด เพราะไม่สุภาพ ควรเขียนตัวอักษรหรือตัวเลขให้ชัดเจน ไม่ขีด ลบ ขีดฆ่า หรือเขียนทับลงไป
๓. ไม่ใช้ซองที่มีลวดลายหรือสีเข้มมาก
๔. ไม่สอดธนบัตรหรือสิ่งของมีค่าลงในซองจดหมาย อาจหาใส่ได้
๕. จดหมายที่ส่งทางไปรษณีย์ ต้องผนึกดวงตราไปรษณียากรตามอัตราที่การสื่อสารกำหนดไว้ที่มุมบนด้านขวามือ
๖. เรียงลำดับเนื้อหาสาระเหมาะสม ใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา ไม่ใช้ภาษาพูดในการเขียนจดหมาย
๗. ถ้าต้องการเขียนข้อความเพิ่มเติมหลังเขียนจดหมายจบแล้ว ต้องเขียนคำว่า ป.ล. (ปัจฉิมลิขิต) ก่อน
๘. ควรเขียนคำนำหน้าชื่อผู้รับบนหน้าซองให้ถูกต้อง เช่น คุณ นายแพทย์ อาจารย์ หรือยศทางทหาร

รูปแบบของคำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย

ในการเขียนจดหมายต้องคำนึงถึงการเขียนคำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนามให้ถูกต้อง

ผู้รับ คุณพ่อ,คุณแม่

คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพอย่างสูง

สรรพนาม (ผู้เขียน) ลูก, หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน หรือใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพ่อ คุณแม่

คำลงท้าย ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้รับ ญาติผู้ใหญ่

คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพอย่างสูง หรือ กราบเรียน...ที่เคารพอย่างสูง

สรรพนาม (ผู้เขียน) หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน, หลาน, หรือใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณปู่, คุณย่า, คุณตา, คุณยาย, คุณลุง, คุณป้า, คุณน้า, คุณอา

คำลงท้าย ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้รับ พี่หรือเพื่อนที่อาวุโสกว่า

คำขึ้นต้น เรียนคุณพี่ที่เคารพ หรือ กราบ...ที่เคารพ

สรรพนาม (ผู้เขียน) น้อง, ผม, ดิฉัน, หลาน, หรืออาจใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพี่, คุณ ...

คำลงท้าย ด้วยความเคารพ, ด้วยความเคารพรัก

ผู้รับ น้อง หรือเพื่อน

คำขึ้นต้น ...น้องรัก หรือ คุณ ... ที่รัก หรือ (ชื่อเล่น) ที่รัก

สรรพนาม (ผู้เขียน) ฉัน พี่

สรรพนาม (ผู้รับ) เธอ, คุณ, น้อง

คำลงท้าย ด้วยความรัก, ด้วยความรักยิ่ง, รักและคิดถึง

ผู้รับ บุคคลทั่วไป

คำขึ้นต้น เรียนคุณ...ที่นับถือ หรือ เรียนผู้จัดการบริษัท ... จำกัด

สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, ดิฉัน

สรรพนาม ผู้รับ) คุณ, ท่าน

คำลงท้าย ขอแสดงความนับถือ

ผู้รับ พระภิกษุทั่วไป

คำขึ้นต้น นมัสการ...

สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, กระผม, ดิฉัน

สรรพนาม (ผู้รับ) ท่าน, พระคุณท่าน, ไต้เท้า, พระคุณเจ้า

คำลงท้าย ขอนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

ส่วนประกอบของจดหมาย

๑. สถานที่เขียน ควรบอกให้ชัดเจน จากหน่วยย่อยไปหาหน่วยใหญ่ เช่น ๕/๒ หมู่ ๔ ตำบลลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ๑๔๑๒๐
๒. วัน เดือน ปี ใช้แบบจดหมายราชการ ดังนี้ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕
๓. คำขึ้นต้น ใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล
๔. ใจความหรือเนื้อความ ถ้ามีเรื่องจะต้องเขียนมากควรแบ่งเป็นตอน ๆ ถ้าจะเขียนเรื่องใหม่ก็ขึ้นบรรทัดใหม่ ไม่ควรเขียนติดต่อกันเพียงย่อหน้าเดียว
๕. คำลงท้าย ต้องใช้ให้สัมพันธ์กับคำขึ้นต้นและใช้ให้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล
๖. ชื่อผู้เขียน ถ้าใช้ลายเซ็นต้องวงเล็บชื่อ-นามสกุลไว้ได้ลายเซ็นด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนหากมีตำแหน่งหน้าที่การงานให้บอกตำแหน่งหน้าที่นั้นด้วย

ขนาดของซอง

การใช้ซองขนาดมาตรฐาน ปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งจะมีซองจดหมายจำหน่ายเป็นซองที่มีขนาดเหมาะสม โดยทั่วไปมี ๒ แบบ ดังนี้

๑. ซองสั้น มีขนาด ๓.๕ x ๖ นิ้ว ถึง ๔.๕ x ๗ นิ้ว
๒. ซองยาวมีขนาด ๔.๒๕ x ๙ นิ้ว

การจำหน่ายของ

การจำหน่ายของ มีหลักการ ดังนี้

๑. ที่อยู่ของผู้รับ ต้องเรียงลำดับจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้แก่
 - ชื่อ-นามสกุลของผู้รับ ถ้าเป็นจดหมายสำคัญ เช่น มีธนาคัตติสอดอยู่ด้วย ต้องระบุคำนำหน้าชื่อผู้รับ
 - บ้านเลขที่ ซอย หรือตำบล
 - ถนนที่ตั้ง
 - ตำบลหรือแขวง
 - อำเภอหรือเขต
 - จังหวัด
 - รหัสไปรษณีย์
๒. ที่อยู่ของผู้ส่ง เรียงลำดับเช่นเดียวกับผู้รับ จะเขียนไว้ด้านบนซ้ายของตนเอง
๓. คำขึ้นต้น
 - ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัว อาจใช้คำว่า "กรุณาส่ง" หรือ "นามผู้รับ"
 - ถ้าเป็นจดหมายราชการหรือจดหมายธุรกิจนิยมใช้ "เรียน"
 - จดหมายถึงพระสงฆ์ทั่วไปใช้ "นมัสการ"
๔. แสตมป์ ต้องติดแสตมป์ตามราคาที่กรมไปรษณีย์ฯ กำหนด เพราะถ้าติดไม่ครบ ผู้รับจะถูกปรับเป็น ๒ เท่าของราคาแสตมป์ที่ขาดไป

ปรับปรุงมาจาก <https://sites.google.com>

ท ๔/ผ.๓

การวางรูปแบบของจดหมาย

ที่อยู่.....

.....

.....

วันที่.....

คำขึ้นต้น.....

เนื้อความ

.....

.....

เนื้อความ

.....

.....

คำลงท้าย.....

ลายมือชื่อผู้เขียนจดหมาย

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

ลายมือชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง/สถานะ

ท ๔/ผ.๓

ตัวอย่าง จดหมายถึงญาติผู้ใหญ่

๑๕/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลอ่างแก้ว
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
๑๔๑๒๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

กราบเท้า คุณพ่อคุณแม่ ที่เคารพอย่างสูง

ผมได้รับเงิน ๕๐๐ บาท ที่คุณพ่อคุณแม่กรุณาส่งมาให้แล้วครับ ผมจะนำไปซื้อ
กางเกงกีฬา ๑ ตัว และสมุด ๓ เล่ม เหลือเงินอีก ๓๐๐ บาท ผมนำมารวมไว้ในค่าใช้จ่าย
ประจำวันครับ

โรงเรียนจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา เพื่อคัดเลือกตัวแทนนักกีฬาแต่ละประเภท เข้า
ร่วมการแข่งขันในระดับจังหวัด ผมได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนนักกีฬาฟุตบอลและวิ่ง ๑๐๐ เมตร
ผมดีใจมาก และจะพยายามฝึกซ้อม เพื่อนำรางวัลมาฝากคุณพ่อคุณแม่ครับ

ผมจะเล่าเรื่องดี ให้คุณพ่อคุณแม่ฟังครับ ในงานแข่งขันกีฬาของโรงเรียนมีผู้ใหญ่
จากจังหวัดมาร่วมงาน เขาส้มกระเป๋าลือไว้น้ำห้องน้ำ ผมจึงเก็บไปให้ครูประกาศหาเจ้าของ
เขามารับกระเป๋าคืนด้วยความดีใจ เขาประกาศ ชมเชยโดยประกาศชื่อคุณพ่อคุณแม่ด้วยครับ
ส่วนคุณครูให้ผมเป็นเด็กดีที่เป็นตัวอย่างครับ ผมดีใจและยังปลื้มไม่หายเลยครับ จึงเขียน
จดหมายมาเล่าเรื่องให้คุณพ่อคุณแม่ทราบ ตอนนี้ผมขอทำการบ้านก่อนนะครับ

สุดท้ายนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ค้ำครองคุณพ่อคุณแม่ให้มีความสุข
มีสุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ภูวดล สุวรรณภูมิ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ท ๔/ผ.๓

ตัวอย่าง จดหมายถึงเพื่อน

๑๐๑ หมู่ ๓ ต.ตาคลี
อ. ตาคลี จ. นครสวรรค์
๖๐๑๔๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๕๗

นภา เพื่อนรัก

เราได้รับจดหมายจากนภาแล้ว ดีใจด้วยนะที่ชนะการประกวดเขียนเรียงความเรื่อง "พ่อหลวงของปวงชนชาวไทย" เราก็รักและเคารพพระองค์ท่านมากที่สุดในชีวิตเช่นกัน เรามีความสุขทุกครั้ง ที่ได้เห็นพระองค์ แม้เพียงเห็นในจอโทรทัศน์ก็ตาม ครอบครัวของเรารักพระองค์ทุกคน และนำหลักปรัชญาเรื่องความพอเพียงมาใช้ด้วย

เราเขียนเรียงความไม่เก่ง แต่เราวาดภาพสวยงามนะ ชนะการประกวดเหมือนกัน ได้ไปแข่งขันต่อในระดับภาค เราจะนำภาพที่เราวาดไว้ไปให้นภาดูนะ ในช่วงปิดภาคเรียนนี้ คุณพ่อคุณแม่บอกว่าพาครอบครัวของเรามาเยี่ยมคุณปู่ คุณย่า และจะพักหลายวัน เราคงมีเวลาคูยกัน คงได้เที่ยวทะเล สวนสาธารณะใกล้บ้านของนภาแน่เลย

สุดท้ายนี้ เราขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ดลบันดาลให้นภาเพื่อนรักมีความสุขเรียนเก่ง ตลอดไปนะจ๊ะ

รักและคิดถึง
ภัครมล จันทรงาม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๕ การวางรูปแบบจดหมาย

คำชี้แจง วางรูปแบบของจดหมายและวางส่วนอื่น ๆ ของจดหมายให้ถูกต้องตามลำดับ โดยเลือกนำตัวอักษร ก - ช ที่อยู่หน้าข้อความในกรอบสี่เหลี่ยม ไปเติมในช่องว่าง ให้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมายในข้อ ๑ - ๘

ลักษณะการวางรูปแบบจดหมาย

ก. ตรงกับวันที่

ข. ตรงกับเนื้อความ

ค. กึ่งกลางหน้ากระดาษ

ง. ตรงกับคำขึ้นต้น

จ. มุมบนขวามือห่างจากกลาง
หน้ากระดาษ ๑ นิ้ว

ฉ. อยู่ใต้คำลงท้าย ถอยหลังไป
ประมาณครึ่งนิ้ว

ช. ห่างจากริมกระดาษ
ทางซ้ายมือ ๑ นิ้ว

ซ. ย่อหน้าจากคำขึ้นต้น ๑ นิ้ว

ท ๔/ผ.๓-๐๕

๑. ที่อยู่ หรือสถานที่เขียนจดหมาย

.....

๒. วัน เดือน ปี

.....

๓. คำขึ้นต้น

.....

๔. เนื้อความของจดหมาย

.....

๕. คำลงท้าย

.....

๖. ชื่อผู้เขียน

.....

๗. คำรับรองของผู้ปกครอง(ถ้ามี)

.....

๘. ชื่อผู้ปกครอง

.....

ใบงานที่ ๐๖
การเขียนจดหมายถึงเพื่อน

คำชี้แจง เขียนจดหมายถึงเพื่อน ให้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมาย พร้อมจำหน้าซอง

Handwriting practice area with 20 horizontal lines.

ท ๔/ผ.๓-๐๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก

.....
.....
.....
.....

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ

.....
.....
.....
.....

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ใบความรู้ การกรอกแบบรายการ

การกรอกแบบรายการ หมายถึงการเขียนกรอรายละเอียดต่าง ๆ ลงในแบบรายการซึ่งเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยเว้นช่องว่างไว้สำหรับเขียนข้อความเพื่อให้เอกสารนั้นสมบูรณ์และถูกต้อง

แบบรายการแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

๑. แบบรายการที่ใช้ในการติดต่อกับหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน แบบรายการชนิดนี้หน่วยงานเป็นผู้จัดทำขึ้นเพื่อความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ นอกจากนี้ยังทำให้จัดเก็บเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น แบบรายการสมัครงาน แบบรายการสมัครเข้าศึกษาต่อ ใบฝากเงินและถอนเงินของธนาคาร

๒. แบบรายการที่ใช้ภายในองค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้มีระบบรวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายในหน่วยงานของตน ด้วยวิธีให้กรอกแบบรายละเอียด เช่น แบบรายการใบลา

การกรอกแบบรายการ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านคำชี้แจงในการกรอกแบบรายการนั้น ๆ ให้เข้าใจก่อน แต่ถ้าแบบรายการนั้นไม่มีคำชี้แจง ควรอ่านแบบรายการนั้นอย่างผ่าน ๆ ๑ รอบ เพื่อให้ทราบว่าควรเขียนหรือกรอกข้อความใด ๆ ลงในแบบรายการนั้น ๆ บ้าง

๒. เขียนหรือกรอกข้อความต่าง ๆ ลงในช่องว่างของแบบรายการ ซึ่งแบบรายการบางลักษณะ จะชี้แจงให้เขียนหรือกรอกเครื่องหมายต่าง ๆ

๓. ไม่ควรขีดฆ่า หรือ ลบข้อความ เพราะแบบรายการบางชนิดเป็นเอกสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ถ้ามีรอยลบหรือขีดฆ่า อาจทำให้แบบรายการนั้น ๆ ใช้อ้างอิงไม่ได้ เพราะขาดความน่าเชื่อถือ

๔. อ่านทบทวนข้อความที่เขียนหรือกรอกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่ากรอกข้อมูลครบถ้วนและถูกต้อง ถ้ามีข้อผิดพลาดให้แก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ท ๔/ผ.๔-๐๗

ใบงานที่ ๐๗ การกรอกแบบใบลา

คำชี้แจง กรอกแบบใบลาของนักเรียน ต่อไปนี้

แบบใบลาของนักเรียน

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุญาตลา.....

เรียน ครูประจำชั้น

เนื่องด้วยกระผม/.....

ด้วยเหตุนี้กระผม/ดิฉัน จึงขออนุญาต / ลากิจ มีกำหนด.....วัน นับตั้งแต่วันที่.....

เดือนพ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือนพ.ศ.....

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ลงชื่อ.....นักเรียน

(.....)

ขอรับรองว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

ท ๔/ผ.๔-๐๘

ใบงานที่ ๐๘
การกรอกแบบใบคำร้อง

คำชี้แจง กรอกแบบใบคำร้องทั่วไป ต่อไปนี้

ใบคำร้องทั่วไป

เขียนที่

วันที่..... เดือน พ.ศ.

เรื่อง

เรียนผู้อำนวยการ.....

ข้าพเจ้า (ด.ช./ด.ญ.)

มีความประสงค์.....

.....
.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

.....

(.....)

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ

.....

ท ๔/ผ.๕

ใบความรู้ ชนิดของคำ

คำในภาษาไทยมีหลายชนิด ระดับชั้นนี้มีคำที่ควรรู้จัก เพื่อนำมาใช้ให้ถูกต้องตามหน้าที่ของคำ คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์

คำนาม

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

ลูกเรียกเด็ก ๆ

แม่ค้าขายผลไม้

สุนัขแทะกระดูก

โต๊ะและเก้าอี้ตั้งอยู่ที่สนาม

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็นคำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น คน สัตว์ พืช
สิ่งของ สถานที่ ถ้าเป็นคำนามทั่วไปเรียกว่า คำนามสามัญ

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

ลูกบุญเป็นชาวจังหวัดอุดรธานี

ใบหม่อนกลัวจิ้งจก ตุ๊กแก

ฟ้าครามยืนดูงูเขียว

แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกรุงเทพ ฯ

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็นคำนามที่ตั้งขึ้นเป็นชื่อเฉพาะของคำนามสามัญ
เรียกว่า คำนามวิสามัญ

คำสรรพนาม

อ่านแล้วสังเกตประโยคต่อไปนี้

ฉันชอบอ่านหนังสือในห้องสมุด

(ฉัน แทนผู้พูด)

วันนี้เธอจะไปขายของไหม

(เธอ แทนผู้ฟัง)

พอใจไม่สบาย เขาจึงไม่ได้มาโรงเรียน

(เขา แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง)

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็นคำสรรพนาม

คำสรรพนามคือคำที่ใช้แทนคำนาม ในตัวอย่างเป็นคำสรรพนามแทนบุคคล ใช้แทน
ผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่ถูกกล่าวถึง

ท ๔/ผ.๕

คำกริยา

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

เจ้าแก่น**คาบ**กระดุก

ตุ๊กแก**กิน**แมลงศัตรูพืช

เจ้าทวยของลุงบุญ**ฉลาด**

งูเหียว**อ้วน**มาก

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเรียกว่า คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ เช่น

คาบ กิน เป็นคำกริยาบอกอาการ

ฉลาด อ้วน เป็นคำกริยาบอกสภาพ

คำวิเศษณ์

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

ลุงบุญมีเรื่อง**สนุกๆ** มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง

เจ้าแก่นกับเจ้าทวยเป็น**สัตว์เลี้ยงน่ารัก**

งูเหียว**รัด**ตุ๊กแกไว้นั่น

สุนัขตำรวจ**ฉลาด**มาก

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเรียกว่า คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ขยายคำนามและกริยาเพื่อให้ใจความของประโยคชัดเจนยิ่งขึ้น

คำที่พิมพ์ตัวหนาใน ๒ ประโยคแรกเป็นคำนาม และคำที่พิมพ์ตัวหนาใน ๒ ประโยคหลังเป็นคำกริยา

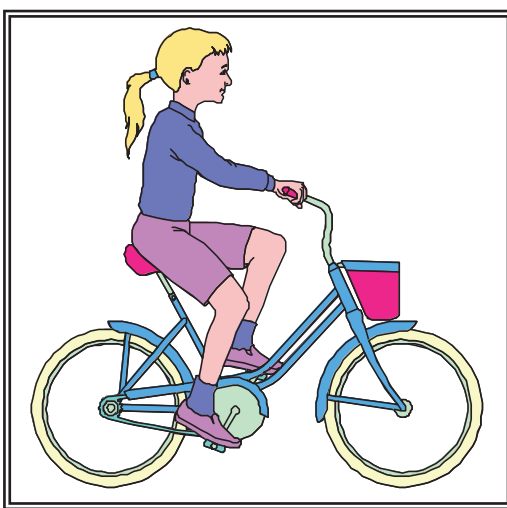
หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ใบงานที่ ๐๙
การแต่งประโยคที่สัมพันธ์กับภาพ

คำชี้แจง แต่งประโยคที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)

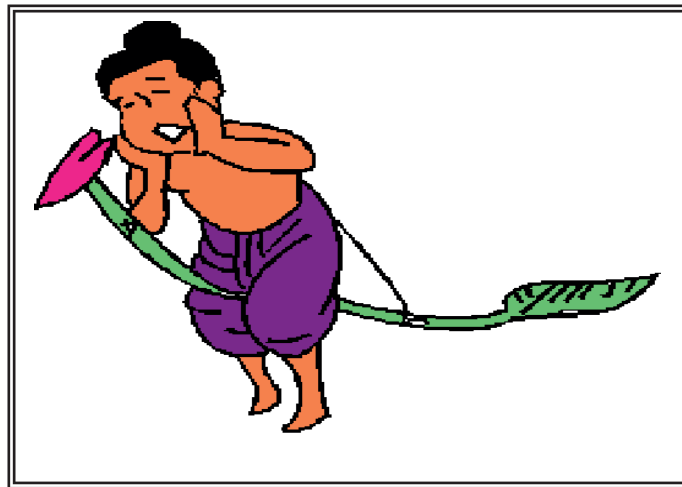
คำนาม + คำกริยา ☹️ ณัชชา มองตรง / ณัชชา ยิ้ม
คำสรรพนาม + คำกริยา ☹️ เธอ มองตรง / เธอ ยิ้ม

ตัวอย่างที่ ๒

ประธาน + กริยา (กริยากรรม) + กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️ ณัชชา ปั่น จักรยาน
คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️ เธอ ปั่น จักรยาน

คำชี้แจง แต่งประโยคที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้

กรอบที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)

คำนาม + คำกริยา ☹️ /
.....

คำสรรพนาม + คำกริยา ☹️
.....

กรอบที่ ๒

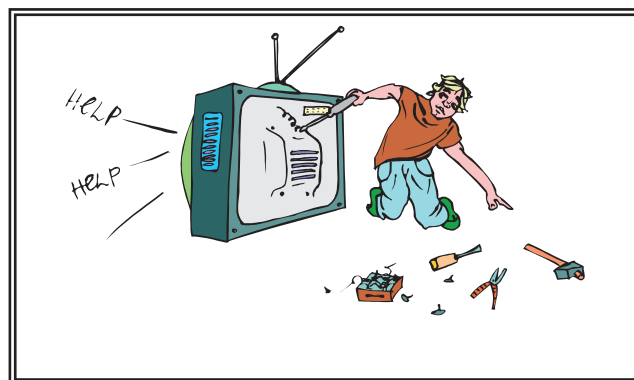
ประธาน + กริยา (กริยากรรม)+ กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️
.....

คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️
.....

ท ๔/ผ.๕-๐๙

กรอบที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)

คำนาม + คำกริยา ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา ☹️

.....

กรอบที่ ๒

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)+ กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

.....

กรอบที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)

คำนาม + คำกริยา ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา ☹️

.....

กรอบที่ ๒

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)+ กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

.....

ใบงานที่ ๑๐
ชนิดของคำ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ หาคำนามจากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

ข้อ	ประโยค	คำนาม
๑	วิมลชอบดูปลาทอง	
๒	เขาและเธอชอบเรียนภาษาไทยและประวัติศาสตร์	
๓	มาลินีชอบสวมกระโปรงสีชมพู	
๔	กนกพาอรณาไปท่องเที่ยวกับเธอ	
๕	วัดร่องขุนอยู่ในจังหวัดเชียงราย	

ตอนที่ ๒ หาคำสรรพนามจากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

ข้อ	ประโยค	คำสรรพนาม
๑	เพื่อนๆ ในโรงเรียนคิดถึงเขามาก	
๒	เธอต้องฝึกซ้อมกีฬาให้มากกว่านี้	
๓	ใครวางกระเป๋านักเรียนไว้หน้าห้อง	
๔	ท่านต้องการพูดกับนักเรียน	
๕	พระองค์สถิตในดวงใจไทยทั้งหล้า	

ท ๔/ผ.๕-๑๐

ตอนที่ ๓ หาคำกริยาจากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

ข้อ	ประโยค	คำกริยา
๑	ณรงค์เล่นฟุตบอลทุกวัน	
๒	ประเสริฐปลูกผักสวนครัวไว้หลังบ้าน	
๓	ความรักความสามัคคีทำให้ครอบครัวสมบูรณ์	
๔	แม่ซื้อผลไม้และขนมในตลาดหน้าโรงเรียน	
๕	สินีนาร้องเพลงไพเราะจับใจ	

ตอนที่ ๔ หาคำวิเศษณ์จากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

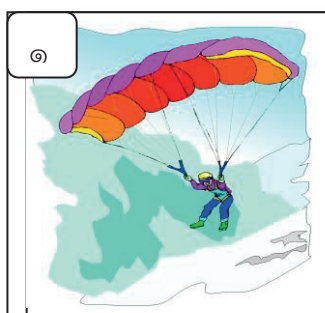
ข้อ	ประโยค	คำวิเศษณ์
๑	มะขามมีรสเปรี้ยว	
๒	เธอมาโรงเรียนสาย	
๓	เพื่อนของแก้วเป็นคนสวย	
๔	นักกีฬาทีมชาติของเราวิ่งเร็ว	
๕	คุณครูแจกดินสอและปากกาสีแดง	

ใบงานที่ ๑๑
การแต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

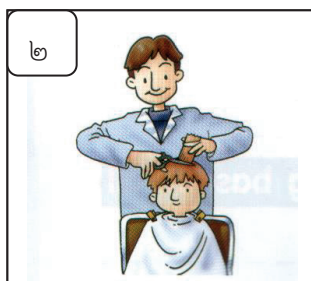
คำชี้แจง แต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

.....

.....

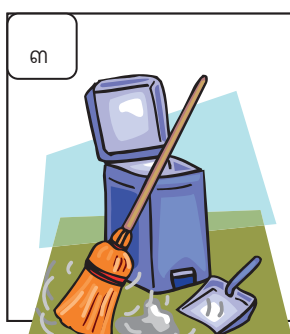
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

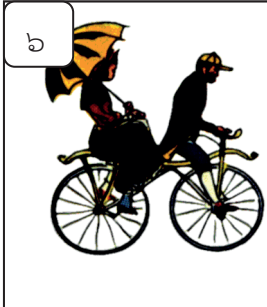

.....

.....

.....

วาดภาพตามความสนใจ แล้วแต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพวาด

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๒
การแต่งประโยคจากภาพที่กำหนด

คำชี้แจง เขียนประโยคจากภาพต่อไปนี้

๑

.....

.....

.....

๒

.....

.....

.....

๓

.....

.....

.....

๔

.....

.....

.....

๕

.....

.....

.....

๖

๗

๘

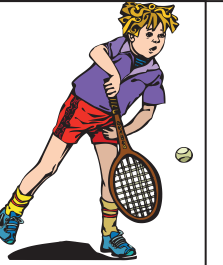
๙

๑๐

เขียนประโยคให้สัมพันธ์กับภาพ ให้ได้มากที่สุด

๑ 	
๒ 	
๓ 	
๔ 	
๕ 	

ใบงานที่ ๑๓
การแต่งประโยคจากภาพที่กำหนด

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ แต่งประโยคจากภาพที่กำหนดให้

๑	
๒	
๓	
๔	

ท ๔/ผ.๕-๑๓

ตอนที่ ๒ วาดภาพแล้วแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพนั้นตามความคิดของนักเรียนเอง

๑.	
๒.	
๓.	
๔.	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ประโยคใดมีใจความกะทัดรัด รัดกุม ที่สุด
 - ก. ประชาชนทุกภาคเป็นชาวไทยทุกคน
 - ข. ประชาชนทุกภาคล้วนเป็นชาวไทยทั้งสิ้น
 - ค. ประชาชนทุกภาคทุกคนเป็นชาวไทยทั้งหมด
 - ง. ประชาชนทุกภาคล้วนแล้วแต่เป็นชาวไทยด้วยกันทั้งสิ้น
๒. สำนวน " น้ำชุ่มไว้ใน น้ำใสไว้นอก " นำไปใช้ประโยชน์ในข้อใด
 - ก. การเก็บความลับ
 - ข. การรู้จักข่มใจ
 - ค. การไม่เอาแต่ใจตนเอง
 - ง. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา
๓. "หน้าไหว้หลังหลอก" มีความหมายเข้าได้กับสำนวนใดมากที่สุด
 - ก. ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ
 - ข. น้ำชุ่มไว้ใน น้ำใสไว้นอก
 - ค. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
 - ง. กินที่ลับไซที่แจ้ง
๔. ข้อใดใช้คำลงท้ายถึงบุคคลทั่วไปได้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมาย
 - ก. ขอแสดงความนับถือ
 - ข. ขอแสดงความเคารพนับถือ
 - ค. ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
 - ง. ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
๕. การกระทำในข้อใดเปรียบได้กับ " เห็นกงจักรเป็นดอกบัว "
 - ก. การดื่มสุรา ทำให้เสียทรัพย์
 - ข. การดื่มสุรา เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - ค. การเล่นเกมพนัน นำมาซึ่งความหายนะ
 - ง. การค้ายาเสพติด เป็นสิ่งที่ได้เงินง่ายควรทำ

๖. "ทุกสิ่งสงบไปแล้ว เธอไม่ควร.....ให้มันวุ่นวายขึ้นมากอีก" ควรเติมสำนวนใด
 ก. โง่เง่าเต๋าคู่่น
 ข. เอาเท้าราน้ำ
 ค. กวนน้ำให้ขุ่น
 ง. ขุดบ่อบ่อปลา
๗. ข้อใดใช้คำขึ้นต้นถึงบุคคลทั่วไปได้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมาย
 ก. เรียน คุณสมชาย ประสบโชค
 ข. เรียน ประธานศาลฎีกา ที่เคารพ
 ค. เรียน ผู้จัดการร้านไพศาลวิทยา ที่นับถือ
 ง. เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่เคารพอย่างยิ่ง
๘. “คุณต้องการพูดกับใคร” คำว่า “ใคร” จากประโยคนี้ เป็นคำสรรพนามชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยค
 ก. สรรพนามถาม / กรรม
 ข. สรรพนามแยกฝ่าย / กรรม
 ค. สรรพนามชี้เฉพาะ / ประธาน
 ง. สรรพนามไม่ชี้เฉพาะ / ประธาน
๙. จดหมายเขียนถึงเพื่อนและญาติเป็นจดหมายประเภทใด
 ก. จดหมายราชการ
 ข. จดหมายส่วนตัว
 ค. จดหมายกิจธุระ
 ง. จดหมายธุรกิจ
๑๐. ข้อใด **ไม่ควร**ปฏิบัติในการกรอกแบบรายการ
 ก. ปรีกษาผู้รู้ก่อนกรอกแบบรายการ
 ข. กรอกข้อความอย่างละเอียดและถูกต้อง
 ค. อ่านแบบรายการอย่างละเอียดก่อนกรอกรายการ
 ง. ลงลายมือชื่อในแบบรายการที่ไม่ได้กรอกข้อความให้ครบถ้วน

หน่วยการเรียนรู้ที่

๕

วรรณกรรมคำสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณกรรมคำสอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. อธิบายคำสอนที่กำหนดให้

“คบคนพาล พาลพาไปหาผิด” หมายความว่า.....

๒. “หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ เรียนไปเกิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล

ยามยากแสนแสนคับไม่อับ

ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี”

คำประพันธ์นี้ต้องการสอนอะไร

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร

๓. เติมคำอุทานลงในประโยคที่กำหนดให้ ให้เหมาะสม

..... เจ็บนะ

..... ดีใจจังเลยได้เกรด ๔

..... ใครนะใจร้ายเอาเจ้ามาปล่อย

๔. จัดกลุ่มคำที่กำหนดให้ ให้ถูกต้อง

ลูกๆ

ลูกเสือ

เด็กๆ

พูดจา

ผีเสื้อ

สวยๆ

ราดหน้า

รวบรวม

บ้านเรือน

ชาวนา

ท้อแท้

เล็กๆน้อยๆ

คำซ้ำ	คำซ้อน	คำประสม

๕. เลือกคำที่นักเรียนชอบในข้อ ๔ แล้วแต่งประโยค

ประโยคบอกเล่า

ประโยคคำถาม

ประโยคปฏิเสธ

ท ๕/ผ.๑

ประกาศ

นักเรียนที่มีความประสงค์ขอรับทุนการศึกษา“มูลนิธิร่วมใจไทย”

ติดต่อขอรับใบสมัครได้ที่งานวิชาการโรงเรียนสวสดีวิทยา

อาคาร ๑ ชั้น ๒ ภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

คุณสมบัติ ขาดทุนทรัพย์ เรียนดี ประพฤติดี

(ไม่เคยได้รับทุนการศึกษาใดๆ มาก่อน)

งานวิชาการโรงเรียนสวสดีวิทยา ประกาศ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

๖. อ่านประกาศข้างต้น แล้วตอบคำถาม

๖.๑ ใครเป็นผู้ออกประกาศ

.....

๖.๒ เรื่องที่ประกาศคือเรื่องใด

.....

๖.๓ ผู้ที่ประสงค์ยื่นใบสมัครตามประกาศดังกล่าว ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๑ คิดได้นำไปใช้เป็น

คำชี้แจง อ่านบทอาขยานเรื่องพฤษภาทศกร แล้วสรุปเรื่องและข้อคิด การนำไปใช้ในชีวิตรจริง (๑๒ คะแนน)

พฤษภาทศกร	อีกกุณชรอันปลดปลง
โททนต์เสน่งคง	สำคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย	มลายสินทั้งอินทรี
สถิตทั่วแต่ชั่วดี	ประดับไว้ในโลกา

๑. คั่นควาคำศัพท์น่ารู้

พฤษภา หมายถึง.....

ทศกร หมายถึง.....

กุณชร หมายถึง.....

โททนต์ หมายถึง.....

ปลดปลง หมายถึง.....

เสน่ง หมายถึง.....

นรชาติ หมายถึง.....

อินทรี หมายถึง.....

มลาย หมายถึง.....

สถิต หมายถึง.....

๒. ความหมายคำประพันธ์

.....

.....

.....

๓. ข้อคิดที่นำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ คือ

.....

.....

.....

๔. บทอาขยานนี้เป็นคำประพันธ์ชนิดใด

.....

.....

๕. บอกคำสัมผัสในบทอาขยาน

.....

.....

ใบความรู้
อาชยานบทเลือก
“ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา”

ปากเป็นเอกเหมือนเสมกมนตรีให้คนเชื่อ
จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ
เลขเป็นโทโบราณท่านสั่งสอน
การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น
หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก
ที่ศูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี

ฉลาดเหลือวาจาปรีชาฉาน
เป็นรากฐานเทิดตนพันลำเค็ญ
เร่งสั่งรวเร็วไวใช้ว่าเล่น
ช่วยให้เด่นด้นักหนารู้ทำคน
เรียนไปเถิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ยามวิโยคชีพยับลับร่างหนี
คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

ท่านผู้ทรงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

ผู้แต่ง ท่านผู้ทรงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

ที่มาของเรื่อง เป็นบทประพันธ์พิมพ์รวมในหนังสือ “บทประพันธ์อธิบายสุภาสิต”

ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้รวบรวมบทประพันธ์อธิบายสุภาสิตประจำเดือนของวรรณคดีสมาคม
แห่งประเทศไทย และกำหนดเป็นหนังสืออ่านกวีนิพนธ์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เมื่อ พ.ศ.
๒๔๘๖

ฉันทลักษณ์ กลอนแปด หรือ กลอนสุภาพ

คุณค่า ชี้ให้เห็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต ได้แก่ การพูดการคิดคำนวณ การเรียน
หนังสือ และความดีความชั่ว ว่าสิ่งใดสำคัญสูงสุด สิ่งใดสำคัญรองลงมา และสิ่งใดที่ทำให้คน
จดจำ ซึ่งสิ่งที่ทำให้คนจดจำก็คือ “ความดี” นั่นเอง เพราะความดีที่คนเราสร้างไว้ จะไม่มีวัน
สิ้นสูญ

ใบงานที่ ๐๒ แผนภาพคิดวิเคราะห์คุณค่าคำประพันธ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านบทอาขยานเรื่อง ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา
แล้วเขียนแผนภาพ ความคิดวิเคราะห์คุณค่าคำประพันธ์ (๑๒ คะแนน)

ความสำคัญของการพูด

ความสำคัญของการคิดคำนวณ

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท
หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

ความสำคัญของการเรียนหนังสือ

ความสำคัญของการทำความดีและความชั่ว

การนำไปใช้ในชีวิต

ตอนที่ ๒ อธิบายคุณค่าบทอาขยานเรื่อง ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา
(๑๒ คะแนน)

หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ	เรียนไปเกิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน	ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก	ยามวิโยคชีพยับลบล้างหนี
ที่ศูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี	คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

๑. คำประพันธ์นี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ว่าอย่างไร

.....

.....

.....

๒. คำประพันธ์บทแรกกล่าวถึงเรื่องอะไร

.....

.....

.....

๓. คำประพันธ์บทที่ ๒ กล่าวถึงเรื่องอะไร

.....

.....

.....

๔. บทอาขยานที่อ่านแต่งด้วยความประพันธ์ชนิดใด

.....

.....

๕. บอกคำสัมผัสในบทอาขยาน

.....

.....

ใบงานที่ ๐๓ ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

คำชี้แจง เลือกท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า จากใบงานที่ ๐๑ และ ๐๒ (๑๖ คะแนน)

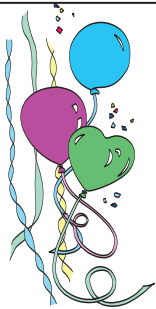
ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

นักเรียนเลือกท่องจำบทอาขยานตามความถนัดและความสนใจ ระหว่าง “พฤษภาทศกร” และ “ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา” โดยปฏิบัติดังนี้

๑. ท่องเป็นกลุ่ม/จับคู่
๒. ท่องรายบุคคล
๓. เพื่อน ๆ ในกลุ่มให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงน้ำเสียง การออกเสียงคำถูกต้อง การเว้นวรรคตอน ท่องได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์คำประพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม
๔. ท่องกับครู

การท่องอาขยานเป็นการฝึกความจำที่ดี
ผู้ท่องจะเกิดความภาคภูมิใจและร่วมสืบสาน
ภูมิปัญญาทางภาษาของไทยนะคะ

อาชยานบทหลัก

“พฤษภาสาร”

พฤษภาสาร	อีกฤดูร้อนอันปลดปล่อย
โททนต์เส่งคง	สำคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย	มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี	ประทับไว้ในโลกา

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ผู้แต่ง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

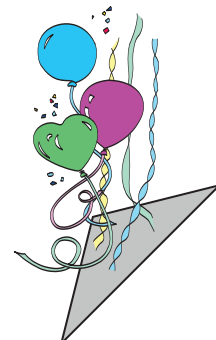
ประวัติผู้แต่ง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส พระนามเดิมคือ พระองค์เจ้าวาสุกรี เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๘ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาจ้อย เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๓๓ ทรงผนวชเป็นสามเณร เมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๕ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วเสด็จไปประทับ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ทรงศึกษาอยู่ในสำนักของสมเด็จพระพนรัตน์ อธิบดีสงฆ์วัดพระเชตุพนฯ ในขณะนั้น แล้วทรงผนวชเป็นพระภิกษุเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๕ ต่อมาได้รับการสถาปนาให้ดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช พระประมุขแห่งคณะสงฆ์ไทย นับเป็นเจ้านายพระองค์แรก ที่ดำรงตำแหน่งนี้ ทรงได้รับการยกย่องว่า เป็นปราชญ์และกวีผู้มีพระปรีชาสามารถทั้งทางโลกและทางธรรม ทรงพระนิพนธ์ตำรา และวรรณคดีทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง อันทรงคุณค่าไว้เป็นจำนวนมาก องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้ประกาศยกย่องให้ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส เป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมของโลก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๓

ฉันทลักษณ์ กาพย์ยานี ๑๑

คุณค่า ให้คติสอนใจแก่เราว่า บรรดาช่างม้าวัวควาย เมื่อตายไปแล้วยังมีเขาและหนังเหลือไว้ให้เป็นประโยชน์แต่คนเราเมื่อตายไปสิ่งที่หลงเหลือให้เป็นที่ระลึกถึงก็คือความดีและความชั่วเท่านั้น

คำศัพท์น่ารู้

กาสร	- ควาย	ตรี	- สาม
ทนต์	- งาช้าง ฟัน	โท	- สอง ชั้นที่ ๒
นรชาติ	- คน หมู่คน	สถิต	- อยู่ ยืนอยู่ ตั้งอยู่
เวีย	- คล่อง ทัดไว ฟัง	วิโยค	- การจากไป การพลัดพราก
สังวร	- ความระวัง	เส่ง(สะ-เห่ง)	- เขาสัตว์
อินทรีย์	- ร่างกาย		

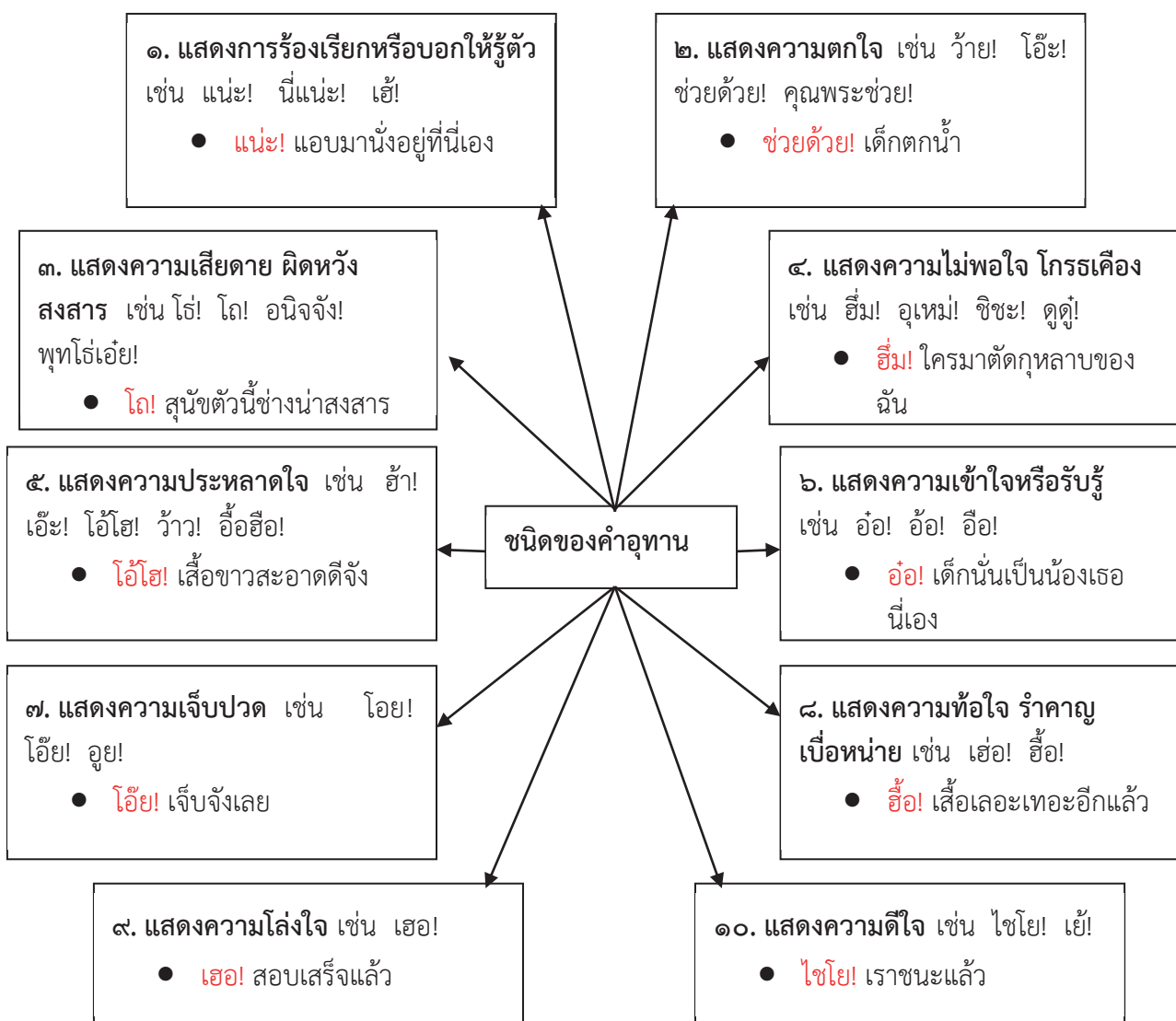

ใบความรู้ ชนิดของคำ (คำอุทาน)

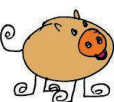
คำอุทาน

คือคำที่พูดออกมาด้วยน้ำเสียงแตกต่างจากเสียงของคำธรรมดาเพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด คำอุทานมักปรากฏอยู่หน้าประโยค ในการเขียนนิยมใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์(!)กำกับหลังคำอุทาน

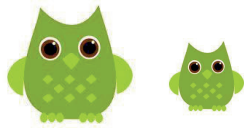
สรุปความรู้ คำอุทานใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด ทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่พูดชัดเจนยิ่งขึ้น

เฮ้! ไปทำแบบฝึกกัน

อ้อ! เข้าใจ

ใบงานที่ ๐๔ คำอุทานสื่ออารมณ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ นำคำอุทานที่กำหนดให้ไปเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม (๑๐ คะแนน)

๑.เราสอบได้ที่ ๑	เฮอ!	เฮ้!
๒.ฉันชอบจังเลยเสื้อตัวนี้	เย้!	อ้อ!
๓.อยู่นี่เอง หนังสือของเธอ	พุทโธ!	โอ้โฮ!
๔.ใครเตะฟุตบอลมาโดนฉัน	ว้าย!	ไชโย!
๕.เธอไม่น่าโชคร้ายมากับฉันเลย	โถ!	โอ!
๖.ดีใจจังจะได้ไปเที่ยวทะเล	แน่ะ!	เอ๊ะ!
๗.โล่งออกไปที		
๘.อย่าเดินไปทางนั้นนะ มันอันตราย		
๙.ฉันนี้กว่าของ ๆ เธอเสียอีกนะนี่		
๑๐.....มาแล้วเหรอ กำลังรออยู่เชียะ		

ตอนที่ ๒ อ่านนิทานเรื่อง “พ่อไก่กับไข่มุก” แล้วสำรวจคำถามจากเรื่อง (๑๐ คะแนน)

🌸 นิทานอีสป พ่อไก่กับไข่มุก 🌸

มีพ่อไก่ตัวหนึ่งกำลังเดินเล่นอยู่ในฟาร์มท่ามกลางแม่ไก่ ทันใดนั้นพ่อไก่ก็เลื้อยไปเห็นอะไรบางอย่างส่องแสงประกายอยู่กลางกองฟางเข้า

“ว้าว!” พ่อไกร้องอุทาน “นั่นนะ! ของข้า” แล้วมันก็รีบคุ้ยเขี่ยสิ่งนั้นออกมาจากกองฟาง ทว่า มันกลับเป็นไข่มุกเม็ดหนึ่งที่คงจะมีคนทำหล่นไว้ “โอ้เอ๋ย! มันอาจจะมียาค่า” พ่อไก่เอ๋ย “สำหรับมนุษย์ที่เห็นคุณค่ามัน แต่สำหรับข้าแล้วเมล็ดข้าวเมล็ดเดียวยังดีกว่าไข่มุกเป็นไหน ๆ” “ว้าว! เสียตายจัง..นึกว่าจะได้ของดี ๆ ไว้กินซะหน่อย...ฮืม! อุดเลย”

🌸 นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “สิ่งของที่ล้ำค่ามีไว้สำหรับผู้ที่มีมองเห็นคุณค่าของมันเท่านั้น”

คำอุทาน	๑. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน.....	๒. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน	๓. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน.....	๔. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน.....	๕. แสดงอารมณ์.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การสร้างคำในภาษาไทย

เมื่อโลกวิวัฒนาการ มีสิ่งแปลกใหม่เพิ่มขึ้น มีเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ หรือสิ่งของต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวันมากมาย ดังนั้น คำที่เคยมีอยู่ในภาษาไทยจึงมีไม่พอที่จะใช้เรียกว่สิ่งของเหล่านั้น เราจึงต้องมีการสร้างคำเพิ่มขึ้นด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มีถ้อยคำใช้ในภาษาไทยได้มากขึ้น

การสร้างคำในภาษาไทยมี ๓ ลักษณะ คือ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ

คำมูล

คำมูล คือ คำ ๆ เดียวที่มีได้ประสมกับคำอื่น อาจมี ๑ พยางค์ หรือหลายพยางค์ก็ได้แต่เมื่อแยกพยางค์แล้วแต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย คำภาษาไทยที่ใช้มาแต่เดิมส่วนใหญ่เป็นคำมูลที่มีพยางค์เดียวโดด ๆ เช่น พ่อ แม่ กิน เดิน ร้อง คำมูลหลายพยางค์เป็นคำสองพยางค์ขึ้นไปมีความหมายในตัวไม่สามารถแยกพยางค์ภายในคำได้ เพราะทำให้ไม่มีความหมาย อาจเป็นคำไทยแท้ หรือคำภาษาต่างประเทศก็ได้ เช่น มะละกอ เกเร โหระพา นาฬิกา บิดา วิทย์ เป็นต้น

ตัวอย่างแบบสร้างของคำมูล

คน	มี ๑ พยางค์ คือ คน
สิงโต	มี ๒ พยางค์ คือ สิง + โต
นาฬิกา	มี ๓ พยางค์ คือ นา + ฬิ + กา
ทะมัดทะแมง	มี ๔ พยางค์ คือ ทะ + มัด + ทะ + แมง
กระเหี้ยนกระหือรือ	มี ๕ พยางค์ คือ กระ + เหี้ยน + กระ + หือ + รือ

คำประสม

คำประสม คือ คำที่สร้างขึ้นใหม่โดยนำคำมูลตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาประสมกัน ให้เกิดเป็นคำใหม่ ความหมายใหม่ โดยอาจมีเค้าความหมายเดิมหรือมีความหมายใหม่ก็ได้

ลักษณะของคำประสม

๑. คำประสมที่เกิดความหมายใหม่ มีเค้าความหมายเดิม เช่น

เตา + ถ่าน	-	เตาถ่าน	หมายถึง	เตาที่ใช้ถ่านเป็นเชื้อเพลิง
เตา + รีด	-	เตารีด	หมายถึง	เครื่องใช้ที่ใช้รีดเสื้อผ้า
รถ + ไฟฟ้า	-	รถไฟฟ้า	หมายถึง	รถที่ใช้ไฟฟ้าเป็นพลังงานขับเคลื่อน
รถ + ยนต์	-	รถยนต์	หมายถึง	ยานพาหนะทางบกที่ขับเคลื่อนที่ด้วยพลังงาน อย่างใดอย่างหนึ่งและถ่ายทอดลงสู่ล้อ

๒. คำประสมที่เกิดความหมายใหม่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น

ขาย + หน้า	-	ขายหน้า	หมายถึง	รู้สึกอับอาย
ราด + หน้า	-	ราดหน้า	หมายถึง	อาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวมีน้ำปรุงข้นๆ
ลูก + น้ำ	-	ลูกน้ำ	หมายถึง	ลูกอ่อนของยุงซึ่งยังอาศัยอยู่ในน้ำ
ผี + เสือ	-	ผีเสือ	หมายถึง	แมลงพวกหนึ่งมีปีกเป็นแผ่นบางสีต่าง ๆ
หาง + เสือ	-	หางเสือ	หมายถึง	เครื่องถ้อยท้ายเรือ

๓. คำประสมที่มาจาก อากัณณาม มีคำว่า “การ” หรือ “ความ” นำหน้าคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ เช่น การกิน การบ้าน การเมือง การกระทำ ความดี ความชั่ว ความสวย ความขยันหมั่นเพียร

๔. คำประสมที่เกิดจากการย่อคำให้กะทัดรัดขึ้น มักขึ้นต้นด้วยคำว่า ชาว ช่าง นัก ที่ เครื่อง ผู้ หมอ ของ เช่น

ชาวบ้าน	ชาววัง	ชาวนา	ชาวประมง	ชาวสวน
ช่างยนต์	ช่างภาพ	ช่างเสริมสวย	ช่างไฟฟ้า	ช่างไม้
การค้า	การเรือน	นักเรียน	นักการเมือง	นักข่าว
เครื่องเขียน	เครื่องใช้	ที่นอน	ที่อยู่	ที่พัก
หมอ	หมอตำ	ของกิน	ของใช้	ผู้ดี

คำซ้อน

คำซ้อน เป็นการสร้างคำโดยนำคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือตรงข้ามกัน มาวางซ้อนกันทำให้เกิดคำใหม่ มีความหมายใหม่ โดยความหมายใหม่อาจกว้างขึ้น หนักแน่นขึ้น หรือ เบาลงก็ได้

ชนิดของคำซ้อน

๑. คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ คำซ้อนที่เกิดจากคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือ ตรงข้ามกันมาวางชิดกัน เช่น

ความหมายเหมือนกัน	เสื่อสาต	เหาะเหิน	พูดจา	บ้านเรือน
ความหมายใกล้เคียงกัน	คัดเลือก	แนะนำ	เกรงกลัว	ขัดขวาง
ความหมายตรงกันข้าม	ผิดชอบ	ชั่วดี	ได้เสีย	เข้าคำ

๒. คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำที่มีเสียงคล้องจองและมีความหมายสัมพันธ์กัน มาซ้อนกัน เพื่อให้ออกเสียงได้ง่าย ไพเราะ เช่น

เร่ร่ำ	ท้อแท้	จริงจัง	ตุ้มตาม	ซุบซิบ
ราบคาบ	จิ้มลิ้ม	แร้นแค้น	เบ้อเร่อ	อ้างว้าง
ออกอ้อน	อึดอั้น	รวบรวม	กระดุกกระดิก	กระดุกกระเดี้ยว
ประเจิดประเจ้อ	ถั่วโยโง้อ	ขโมยขโจร	ทรัพย์ในดินสินในน้ำ	

ตัวอย่างคำซ้อน

พร้อมเพรียง	ครบครัน	แข็งแรง	ขัดข้อง	ผิดชอบชั่วดี
ถิ่นฐาน	จิตใจ	ทุกข์ยาก	ทรัพย์สิน	ทรัพย์สมบัติ
รูปภาพ	รูปพรรณ	โศกเศร้า	ยวดยาน	กุ่มนี้ยมสิน
สูญหาย	กุ่ม	อดทน	ขัดขวาง	หนักอกหนักใจ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

คำซ้ำ

คำซ้ำ คือ คำคำเดิมที่ออกเสียงซ้ำคำให้ต่อเนื่องกัน โดยใช้เครื่องหมายไม้ยมก(๗) เติมหลังคำ คำที่ซ้ำเสียงอาจมีความหมายคงเดิมหรือแตกต่างกันไปจากเดิม ขึ้นอยู่กับความหมายของคำหรือบริบทที่ประกอบ เช่น เด็ก ๆ สูง ๆ ต่ำ ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ ซ้ำ ๆ ดี ๆ เร็ว ๆ ไป ๆ มา ๆ หนาว ๆ ร้อน ๆ หรือเล่นเสียงวรรณยุกต์คำแรกให้สูงขึ้น เช่น ดีดี สัวสววย เจ็บใจเจ็บใจ เปื้อเปื้อ แก่แก่ เป็นต้น

การใช้ไม้ยมก (๗) ใช้ดังนี้

๑. ใช้ซ้ำคำ เช่น

เด็ก ๆ วิ่งเล่นกันสนุกสนาน

อ่านว่า เด็ก - เด็ก

แก้วน้ำวางอยู่ใกล้ ๆ กับแปรงสีฟัน

อ่านว่า ใกล้ - ใกล้

ทรายทำใจกลัวทั้ง ๆ ที่กลัวมาก

อ่านว่า ทั้ง - ทั้ง

๒. ใช้ซ้ำความ เช่น

เขามาสายทุกวัน ๆ

อ่านว่า ทุกวัน - ทุกวัน

สุดาเก็บเงินทีละน้อย ๆ จนซื้อรองเท้าคูใหม่ได้

อ่านว่า ทีละน้อย - ทีละน้อย

วันหนึ่ง ๆ ฉันไม่เห็นเธอทำอะไรเลย

อ่านว่า วันหนึ่ง - วันหนึ่ง

๓. ใช้ซ้ำประโยค เช่น

เด็ก ๆ ร้องอย่างตื้นตันว่า “เราชนะแล้ว ๆ”

อ่านว่า เราชนะแล้ว - เราชนะแล้ว

“คุณพ่อมาแล้ว ๆ” ลูก ๆ ร้องด้วยความดีใจ

อ่านว่า คุณพ่อมาแล้ว - คุณพ่อมาแล้ว

หมายเหตุ

- การใช้ไม้ยมก (๗) จะไม่ใช่เกิน ๑ ครั้ง ถ้าต้องการใช้เกิน ๑ ครั้ง ให้ทำดังนี้
เร็ว ๆ เร็ว ๆ เร็ว ๆ
- ไม่ใช่ไม้ยมก (๗) ซ้ำคำที่ทำหน้าที่ต่างกัน เช่น
คุณแม่ไปซื้อที่ ๆ จังหวัดนครนายก (ผิด)
คุณแม่ไปซื้อที่ที่จังหวัดนครนายก (ถูก)
- คำว่า นานา เป็นคำเดียวที่ไม่ใช่ไม้ยมกเพราะเป็นคำที่มาจากภาษาบาลี
- ไม่นิยมใช้ไม้ยมก (๗) ในคำประพันธ์

คำประสม

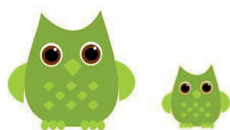
คำประสม คือ การนำคำมูล ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน ได้ความหมายใหม่ แต่ยังคงมี
เค้าของความหมายเดิมอยู่ เช่น

ดอก + ไม้	- ดอกไม้	แม่ + น้ำ	- แม่น้ำ
พ่อ + ครว	- พ่อครว	แม่ + ค้า	- แม่ค้า
ผี + เสือ	- ผีเสือ	รถ + ยนต์	- รถยนต์
ขาว + เขา	- ขาวเขา	น้ำ + ใจ	- น้ำใจ
นัก + กีฬา	- นักกีฬา	บท + ละคร	- บทละคร

ตัวอย่างคำประสม

ชาวบ้าน	ชาววัง	ชาวนา	ชาวสวน	ชาวประมง
ช่างยนต์	ช่างภาพ	ช่างไม้	ช่างไฟฟ้า	ช่างเสริมสวย
การค้า	การเรือน	นักเรียน	นักข่าว	นักการเมือง
ที่นอน	ที่อยู่	ที่พัก	เครื่องเขียน	เครื่องใช้
หมอดู	หมอลำ	ของกิน	ของใช้	ผู้ดี

ใบงานที่ ๐๕ การสร้างคำในภาษาไทย

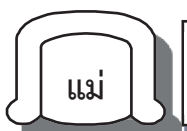
คำชี้แจง ตอนที่ ๑ สร้างคำจากคำที่กำหนดให้ แล้วเลือกคำมาแต่งประโยค (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง

ฉันมิตร ฉันภัตตาหาร สمانฉันท์

พ่อนิมนต์พระสงฆ์มาฉันภัตตาหารเพล

.....

.....

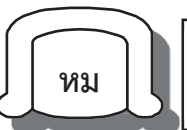
.....

.....

.....

.....

.....

.....

ท ๕/ผ.๒-๐๕

ตอนที่ ๒ แต่งเรื่องตามจินตนาการโดยใช้คำซ้ำ ไม่น้อยกว่า ๕ คำ ปรากฏในเรื่อง
(๒๐ คะแนน)

ใบความรู้ ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

ประโยค คือ คำ หรือกลุ่มคำที่นำมาเรียงกันสามารถสื่อความได้ โดยทั่วไปประโยคประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นประธาน กับ ส่วนที่เป็นภาคแสดง อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

ประธาน		ภาคแสดง
คำนาม	คำสรรพนาม	คำกริยา
พ่อ	-	หัวเราะ
แทน	-	วิ่ง
-	เขา	ดีใจ

ประโยคข้างต้นนี้เรียกว่า **ประโยคสามัญ** ที่ประกอบด้วย **ประธาน** และ**ภาคแสดง** ประธานอาจเป็น คำนามหรือคำสรรพนามก็ได้

ประธาน		ภาคแสดง		
คำนาม	คำสรรพนาม	คำกริยา	คำนาม	คำสรรพนาม
พ่อ	-	อ่าน	หนังสือ	-
แม่	-	ดู	-	ฉัน
-	เขา	เล่น	ลูกข้าง	-

ประโยคข้างต้นนี้เป็นประโยคสามัญที่ภาคแสดงมีคำนาม หรือคำสรรพนาม ตามหลังคำกริยาบางคำ ได้แก่ อ่าน ดู เล่น

ประธาน			ภาคแสดง	
คำนาม	คำสรรพนาม	ส่วนขยาย	คำกริยา	ส่วนขยาย
พ่อ	-	ของฉัน	หัวเราะ	เสียงดัง
นก	-	สีเหลือง	บิน	เร็ว
-	เธอ	คนนั้น	ตกใจ	มาก

ประโยคสามัญข้างต้นนี้ มีโครงสร้างที่ซับซ้อนขึ้น คือ มี**ส่วนขยาย**คำนาม หรือคำสรรพนาม และ ส่วนขยายคำกริยาเพิ่มเข้ามาอีก

ประธาน		ภาคแสดง			
คำนาม	คำสรรพนาม	คำกริยา	คำนาม	คำสรรพนาม	ส่วนขยายคำกริยา
-	เขา	เล่น	ลูกข้าง	-	สนุกมาก
พ่อ	-	อ่าน	หนังสือ	-	อย่างตั้งใจ
แม่	-	ดูแล	-	ฉัน	ด้วยความรัก

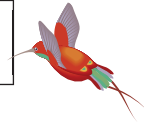
ประโยคสามัญข้างต้นนี้ ส่วนขยายคำกริยาบางคำ อาจอยู่หลังคำนาม หรือคำสรรพนามที่ตามหลัง คำกริยานั้น ๆ ก็ได้

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ กระทรวงศึกษาธิการ : ๒๕๕๖.

ใบงานที่ ๐๖ ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

ตอนที่ ๑ เรียงคำหรือกลุ่มคำให้เป็นประโยค และมีใจความสัมพันธ์กัน แล้วเขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ถูกต้อง พร้อมทั้งสังเกตส่วนประกอบของประโยคเหล่านั้น (๑๐ คะแนน)

จระเข้	น้ำ	เร็วมาก	ว้าย		
ปลาหมึก	ตลาด	จาก	คุณป้า	มา	ซื้อ
ตัวอ้วน	หนอน	จิก	นกยางเขน		
นิลมังกร	ชี้	สุดสาคร	ม้า		
โพรงไม้	ใน	ตุ๊กแก	อยู่		

นำมาเขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

ท ๕/ผ.๓-๐๖

ตอนที่ ๒ เติมส่วนขยายของประโยคที่กำหนดให้ (๕ คะแนน)

๑. คุณพ่อ	_____	อ่านหนังสือ	_____
๒. คุณยาย	_____	เล่นิทาน	_____
๓. ตำรวจ	_____	จับ	_____
๔. น้อง	_____	ออกกำลังกาย	_____
๕. คุณครู	_____	สอนวิชา	_____ สนุกมาก

ตอนที่ ๓ แต่งประโยคมีกริยากรรม และประโยคมีกริยากรรม (๕ คะแนน)

ประโยคมีกริยากรรม

๑. _____
๒. _____

ประโยคมีกริยากรรม

๔. _____
๕. _____

ท ๕/ผ.๓

ใบความรู้ ประโยคเพื่อการสื่อสาร

ประโยคที่ใช้เพื่อการสื่อสาร มีหลายชนิด ต้องพิจารณาเลือกใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ เช่น

๑. ประโยคบอกเล่า ใช้บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรู้เรื่อง เช่น

- วันนี้คุณยายจะพาผมไปดูละคร
- จุดรวมความสนใจอยู่ที่เวทีการแสดง
- ผมจะฝึกตีกลองมโนราห์

๒. ประโยคปฏิเสธ ใช้บอกว่าเรื่องราวนั้น ๆ ไม่ใช่ ไม่ต้องการ หรือไม่จริง มักมีคำว่า ไม่ ไม่ใช่ ไม่ได้ อยู่ด้วย เช่น

- ฉันไม่ชอบชมการแสดง
- นี่ไม่ใช่นิสัยของโอม
- ผมไม่ได้ไปเที่ยวกับเพื่อนเพราะพาคุณยายไปชมละคร

๓. ประโยคคำถาม ใช้ถามผู้อื่นเมื่อต้องการคำตอบ มักมีคำแสดงคำถาม ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม ไหม ฯลฯ เช่น

- ใครแสดงเป็นนางมโนราห์
- โอมประทับใจอะไรจากการชมการแสดง
- หิวไหม เข้าห้องน้ำไหม

๔. ประโยคขอร้อง ใช้ขอร้องให้ผู้อื่นทำอย่างหนึ่งอย่างใด มักมีคำว่า กรุณา โปรด ช่วย ฯลฯ อยู่ด้วย เช่น

- กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมการแสดง
- โปรดร่วมมือกับโรงละครแห่งชาติในการรักษาความสะอาด
- ช่วยรักษาสমบัติของชาติด้านนาฏศิลป์ด้วย

๕. ประโยคแสดงความต้องการ ใช้บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ มักมีคำว่า อยาก ต้องการ ประสงค์ อยู่ด้วย เช่น

- ฉันอยากไปซื้อจักรยานร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงาน
- ผมต้องการไปโรงละครแห่งชาติเพื่อเป็นเพื่อนคุณยาย
- เราทุกคนประสงค์จะมีคอนเสิร์ตทำนองกลองไทยที่มีชื่อเสียง

๖. ประโยคคำสั่ง ใช้สั่งให้ผู้อื่นทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจให้ทำหรือห้ามมิให้ทำได้ เช่น

- ห้ามถ่ายภาพ
- ห้ามนำอาหารเข้ามารับประทาน
- จงปฏิบัติตามระเบียบการเข้าชมโรงละครแห่งชาติ
- อย่าลืมไปเป็นเพื่อนคุณยายนะลูก

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กระทรวงศึกษาธิการ : ๒๕๕๖.

ใบงานที่ ๐๗ ประโยคเพื่อการสื่อสาร

คำชี้แจง แต่งประโยคเพื่อการสื่อสารจากภาพที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

๑. ประโยคบอกเล่า

๒. ประโยคปฏิเสธ

๓. ประโยคขอร้อง

๔. ประโยคคำสั่ง

๕. ประโยคคำถาม

ท ๕/ผ.๔

ใบความรู้ การอ่านและเขียนประกาศ

การอ่านข่าวสารของทางราชการ

การอ่านข่าวสารของทางราชการ เป็นการสื่อสารข้อความจากหน่วยงานราชการถึงประชาชนบุคคลทั่วไป อาจจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ

จุดมุ่งหมายของการอ่านข่าวสารของทางราชการ มีดังนี้

๑. อ่านเพื่อรับทราบ
๒. อ่านเพื่อนำไปปฏิบัติ

ประกาศ เป็นข้อความที่แจ้งเรื่องราวให้ผู้อื่นทราบ เช่น ประกาศทางราชการ ประกาศบริษัท ห้างร้าน

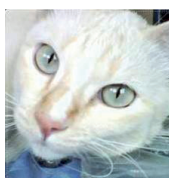
การเขียนประกาศ เป็นการบอกความต้องการ หรือข้อเท็จจริงของหน่วยงานหรือบุคคลเพื่อให้ทราบ ทั้งกันอย่างกว้างขวาง มี ๒ ประเภท คือ ประกาศที่ไม่เป็นทางการ และประกาศที่เป็นทางการ

๑. ประกาศที่ไม่เป็นทางการ

เป็นการเขียนแจ้งเรื่องให้ผู้อื่นทราบและให้ปฏิบัติตามความต้องการของผู้ประกาศ โดยจะบอกความต้องการและหรือจุดประสงค์ และให้รายละเอียดประกอบตามความจำเป็น ภาพ หรือคุณลักษณะที่เด่นชัด

ตัวอย่าง การประกาศสัตว์เลี้ยงหาย

ใครพบมีรางวัล

แมวพันธุ์.....อายุ.....ปี

ลักษณะพิเศษ.....

.....

ผู้พบเห็นกรุณาติดต่อที่

บ้านเลขที่.....

โทรศัพท์.....

ท ๕/ผ.๔

๒. ประกาศที่เป็นทางการ ส่วนใหญ่เป็นประกาศทางราชการ มีหลักการเขียนที่สำคัญคือ

๑. บอกใจความสำคัญให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ตามจุดประสงค์
๒. ลำดับความจากบอกเหตุไปหาผล หรือบอกความต้องการ แล้วให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม
๓. ใช้ถ้อยคำที่กระชับ ชัดเจน ภาษาที่เป็นแบบแผนหรือกึ่งแบบแผน ไม่ใช่ภาษาพูด
๔. การเขียนตามรูปแบบของประกาศ

ตัวอย่าง

ประกาศ...(ชื่อหน่วยงานราชการที่ออกประกาศ)

เรื่อง...(ชื่อเรื่องที่ประกาศ)

(ย่อหน้า).....อ้างเรื่องที่ประกาศ.....

(ย่อหน้า).....จุดประสงค์สำคัญ รายละเอียด เงื่อนไขต่าง ๆ และขั้นตอนการปฏิบัติ

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลายมือชื่อผู้ประกาศ
(ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือ)
ตำแหน่งของผู้ออกประกาศ

ท ๕/ผ.๔

ตัวอย่าง

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ชินภัทร ภูมิรัตน์
(นายชินภัทร ภูมิรัตน์)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ใบงานที่ ๐๘ ประกาศนํ้ารู้

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านประกาศที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม (๑๐ คะแนน)

ประกาศสภา

ประกาศ : สำหรับนักเรียนคนใดที่สนใจจะสมัครเข้าร่วมแข่งขันในโครงการ

To be number ๑ ประเภทต่าง ๆ สามารถดูรายละเอียดได้ที่หน้าห้องสภานักเรียน และสามารถสมัคร โดยเขียน ชื่อ-นามสกุล ชั้น ความสามารถพิเศษ ประเภทที่สมัคร ส่งได้ที่ห้องสภานักเรียน, คณะกรรมการนักเรียนทุกคน หรือจะสมัครผ่านทางแฟนเพจของทางสภานักเรียนก็ได้ครับ กำหนดการแข่งขัน ดังนี้

๒๐ ก.ค.๒๕๕๖ ประกวดร้องเพลง

๒๑ ก.ค.๒๕๕๖ ประกวดเต้นแอโรบิก (ประเภททีม)

๒๗ ก.ค.๒๕๕๖ ประกวดเต้น cover dance ณ ห้องประชุมอาคาร

เฉลิมพระเกียรติ

หมดเขตรับสมัครภายในวันอังคารที่ ๑๖ ก.ค.๒๕๕๖ เท่านั้น น้อง ๆ คนใดสนใจ หรือมีเพื่อน ๆ ที่สนใจให้บอกต่อด่วนนะครับ

๑. ผู้ออกประกาศคือใคร

๒. เรื่องที่ประกาศคือเรื่องใด

๓. จุดประสงค์สำคัญของประกาศนี้คืออะไร

๔. ผู้มีคุณสมบัติตามประกาศนี้คือใคร

๕. เงื่อนไขและขั้นตอนปฏิบัติคืออะไร

ตอนที่ ๒ เขียนประกาศแจ้งของหาย ๑ ฉบับ โดยออกแบบการเขียน พร้อมเขียนรายละเอียดในประกาศให้ชัดเจน (๒๐ คะแนน)

❖ ตัวอย่างประกาศแจ้งของหาย

ประกาศสื่อนับหาย

สุนัขไทยสีน้ำตาลพันธุ์ผสมหลังอาน อายุ ๒ ปี
ชื่อ “ยุนยุน” หายออกจากบ้านเวลา ๓ หุ่่ม วันที่ ๙ มีนาคม
บริเวณหมู่บ้านสวนไทย ใกล้เซ็นทรัล สาขาปิ่นเกล้า
รอบคอ และขาเป็นสีขาว หุดก
จุดเด่น คือ ใส่สายรัดสีดำที่ลำตัว และมีปลอกคอ
สีน้ำตาลติดกระพรวน

พบเห็นโปรดแจ้ง ๐๘๙- ๗๒๓๕๑๕๑
มีรางวัลสำหรับผู้พบเบาะแสหรือนำมาคืนค่ะ

[illegible]

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณกรรมคำสอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. อธิบายคำสอนที่กำหนดให้

“คบคนพาล พาลพาไปหาผิด” หมายความว่า.....

๒. “หนังสือเป็นตริวิชาปัญญาเลิศ เรียนไปเกิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ยามยากแสนแสนคับไม่อัจน ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี”

คำประพันธ์นี้ต้องการสอนอะไร

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร

๓. เติมคำอุทานลงในประโยคที่กำหนดให้ ให้เหมาะสม

..... เจ็บนะ

..... ดีใจจังเลยได้เกรด ๔

..... ใครนะใจร้ายเอาเจ้ามาปล่อย

๔. จัดกลุ่มคำที่กำหนดให้ ให้ถูกต้อง

ลูกๆ	เด็กๆ	ลูกเสือ	พุดจา	ผีเสื้อ	สวยๆ
ราดหน้า	รวบรวม	บ้านเรือน	ชาวนา	ท้อแท้	เล็กๆ น้อยๆ

คำซ้ำ	คำซ้อน	คำประสม

๕. เลือกคำที่นักเรียนชอบในข้อ ๔ แล้วแต่งประโยค

ประโยคบอกเล่า

ประโยคคำถาม

ประโยคปฏิเสธ

ท ๕/ผ.๔

ประกาศ

นักเรียนที่มีความประสงค์ขอรับทุนการศึกษา“มูลนิธิร่วมใจไทย”

ติดต่อขอรับใบสมัครได้ที่งานวิชาการโรงเรียนสวัสดิวิทยา

อาคาร ๑ ชั้น ๒ ภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

คุณสมบัติ ขาดทุนทรัพย์ เรียนดี ประพฤติดี

(ไม่เคยได้รับทุนการศึกษาใดๆ มาก่อน)

งานวิชาการโรงเรียนสวัสดิวิทยา ประกาศ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

๖. อ่านประกาศข้างต้น แล้วตอบคำถาม

๖.๑ ใครเป็นผู้ออกประกาศ

.....

๖.๒ เรื่องที่ประกาศคือเรื่องใด

.....

๖.๓ ผู้ที่ประสงค์ยื่นใบสมัครตามประกาศดังกล่าว ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่

๖

สร้างสรรค์งานเขียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

สร้างสรรค์งานเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ประโยคต่อไปนี้มีคำพ้องรูปกี่คำ “ในเพลายืนใกล้สระน้ำเพลารถหักฉันได้ยินเสียงเพลงสระเอาะ”

ก. ๒ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๔ คำ

ง. ๕ คำ

๒. ประโยคใดมีคำพ้องรูป

ก. ฉันเก็บดอกพุทไปบูชาพระในวันพุธ

ข. ฉันหวงแหนที่คนไปซ้อนแหนในสระ

ค. ผมถอนหญ้าที่หน้าบ้านคุณย่า

ง. ผู้เฒ่ากำลังเขี่ยขี้เถ้าออกจากเตา

๓. คำในข้อใดเขียนไม่ถูกต้อง

ก. วันศุกร์

ข. ผาสุข

ค. ขนุนสุก

ง. ความสุข

๔. ประโยคต่อไปนี้มีคำพ้องเสียงกี่คำ

“ฉันรู้สึกสับสนเรื่องราคาค่าเช่าร้านโทรศัพท์จึงไปถามที่ห้างสรรพสินค้า”

ก. ๒ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๔ คำ

ง. ๕ คำ

๕. คำในข้อใดไม่ใช่คำพ้องเสียงและคำพ้องรูป

ก. สระอะ สระว่ายนํ้า

ข. สร้างสรรค์ สุขสันต์

ค. ฉันใช้พู่กันระบายสีหอยแมลงภู่

ง. อนุบาล ฤดูกาล

๖. เรื่องใดควรใช้แผนภาพโครงเรื่องแบบเหตุการณ์เพื่อพัฒนางานเขียน

ก. ก้านกล้วยผจญภัย

ข. ชีวิตช้างไทยในต่างแดน

ค. “ห้วยขาแข้ง” แหล่งมรดกโลก

ง. ร่วมมือร่วมใจหยุดภัยโลกร้อน

๗. ลักษณะของคำนำที่ดีควรเป็นอย่างไร

- ก. ให้รายละเอียดของเนื้อเรื่อง
- ข. บอกบรรยากาศโดยรวมของเรื่องได้
- ค. ทำให้ผู้อ่านเกิดความศรัทธาในตัวผู้เขียน
- ง. มีความน่าสนใจชวนให้อยากอ่านเนื้อเรื่องจนจบ

๘. “ หมาลักเนื้อ ทิ้งก้อนเนื้อในปาก หมาเอาจก้อนเนื้อในน้ำซึ่งเป็นเงาที่ใหญ่กว่า จึงอดได้กินเนื้อ ” นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดเรื่องใด

- ก. ความซื่อสัตย์
- ข. ความกตัญญู
- ค. ความโลภ
- ง. ความอดทน

๙. ข้อคิดจากเรื่องหมากับเงา ควรนำไปปฏิบัติในเรื่องใด จึงจะเกิดประโยชน์มากที่สุด

- ก. การเดินทาง
- ข. ความพอเพียง พอประมาณ
- ค. การรักษาพยาบาล
- ง. การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

๑๐. ข้อใดคือข้อคิดของข้อความต่อไปนี้

วิชาความรู้เป็นสิ่งมีค่า เราต้องรู้จักขวนขวาย
ถึงแม้จะยากลำบากก็ต้องเพียรพยายาม

- ก. ความรู้คือทรัพย์สมบัติ
- ข. ความรู้เป็นเรื่องยากลำบาก
- ค. ความรู้ได้มาจากความพยายาม
- ง. ความลำบากนำไปสู่ความสำเร็จ

ใบความรู้ คำพ้อง

คำพ้อง หมายถึง คำที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือซ้ำกัน เช่น เขียนเหมือนกัน หรือ ออกเสียงเหมือนกัน หรือเหมือนกันทั้งรูปและเสียง แต่มีความหมายต่างกัน ซึ่งจะพิจารณาตามเนื้อความของคำที่เกี่ยวข้องกับคำพ้อง หรือคำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน ออกเสียงต่างกันและความหมายก็ต่างกัน การอ่านคำพ้องรูปให้ถูกต้องควรดูข้อความอื่น ๆ ประกอบด้วยว่าคำพ้องรูปนั้นหมายถึงอะไร แล้วจึงอ่านให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง ในเพลงนี้ฉันน่าจะทะเลาะ ๗ เรื่องการทะเลาะกันได้แล้วประเทศชาติจะได้สงบสุขเสียที

เพลลา	อ่านว่า เพ-ลา	หมายถึง	กาล , คราว
เพลลา	อ่านว่า เพลา	หมายถึง	เบาลง
ปักเป้า	อ่านว่า ปัก-กะ-เป้า	หมายถึง	ชื่อปลาชนิดหนึ่ง
ปักเป้า	อ่านว่า ปัก-เป้า	หมายถึง	ชื่อวาวชนิดหนึ่ง
สมาธิ	อ่านว่า สะ-มา-ที	หมายถึง	การสำรวมใจให้แน่วแน่
สมาธิ	อ่านว่า สะ-หมด	หมายถึง	ทำนั้งขัดสมาธิ
สระ	อ่านว่า สะ	หมายถึง	แอ่งน้ำขนาดใหญ่
สระ	อ่านว่า สะ-หระ	หมายถึง	อักษรแทนเสียงสระ

ปรับปรุงมาจาก www.sahavicha.com

เพลงคำพ้องรูป

คำร้อง : ปิตินันท์ สุทธิสาร

ทำนองเพลง ขวา

คำพ้องรูป เขียนรูปเหมือนกัน
มีหลายคำ สำเนียงเสียงใด
เพลารถยนต์ พักเพลายืน
สระบัวไซ่ สระอา สระอี
ลา ลา ลา.....(ซ้ำ ๔ ครั้ง)

ความหมายมัน ผันเปลี่ยนเพี้ยนไป
อ่านแล้วไม่เหมือนกัน ชันดี
เสลา เป็น เสลา ทันที
จอกแทน มี แหน มาเร็วไว

ท ๖/ผ.๑

ตัวอย่าง คำพ้องรูป

กระบวนหนึ่งตัวเขียนไม่เปลี่ยนแปลง
วัดเขมาโกศเขมาเพลาก็มี
ที่ริมเชิงเสลาภูผาใหญ่
หัดโบกปุนใบเสมากว่าจะเป็น

แต่อ่านแยกสองความตามวิธี
แต่ที่นี้ไปถึงป่าเพลายืน
ล้วนกอไผ่ลำส้างเสลาเห็น
หน้าโฮเต้ปลุกเสมาดูเพราตา

พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

ความหมายของคำพ้องรูป

เขมา	อ่านว่า (เข-มา)	หมายถึง	เกษม ความสบายใจ ความพ้นภัย
เขมา	อ่านว่า ขะ-เหมา	หมายถึง	ดำ
เพลา	อ่านว่า เพ-ลา	หมายถึง	กาล , คราว
เพลา	อ่านว่า เพลา	หมายถึง	เบาลง
เสลา	อ่านว่า เส-ลา	หมายถึง	ภูเขา
เสลา	อ่านว่า สะ-เหลา	หมายถึง	สวยงาม
เสมา	อ่านว่า เส-มา	หมายถึง	สีมา เครื่องหมายบอกเขตโบสถ์
เสมา	สะ-เหมา	หมายถึง	หญ้า

ปรับปรุงมาจาก www.sahawicha.com

ใบงานที่ ๐๑
เรียนรู้คำพ้องรูป

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดให้ เติมในช่องว่างของประโยคให้ถูกต้อง

ปรัก พลี मन क्रु पेलာ सेला सेमा

๑. ฉันไปทัศนศึกษาพบซาก.....หักพัง และเจอ.....ซ่อนอยู่ใต้ฐานพระพุทธรูป
๒. งานบวชสรอง..... กรรม แก่ผู้.....ชีพเพื่อรักษาชาติบ้านเมือง
๓. ในนี้ รถของน้ำหักจะต้องไปซ่อมก่อนจึงจะขับได้
๔. ที่ริมเชิง..... มีต้นไม้ที่แลดู.....สร้างขวนมอ
๕. ต้น..... ขึ้นใกล้ๆโบสถ์ที่มี.....

ท ๖/ผ.๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒
ค้นหาความหมายคำพ้องรูป

คำชี้แจง หาคำพ้องรูปที่นักเรียนสนใจ ๑๐ คำ พร้อมทั้งบอกความหมาย

๑..... ความหมาย

๒..... ความหมาย

๓..... ความหมาย

๔..... ความหมาย

๕..... ความหมาย

๖..... ความหมาย

๗..... ความหมาย

๘..... ความหมาย

๙..... ความหมาย

๑๐..... ความหมาย

ใบงานที่ ๐๓
เรียนรู้คำอ่านและความหมาย

คำชี้แจง อ่านประโยคที่กำหนดให้ แล้วสังเกตคำพ้องรูปพร้อมทั้งเขียนคำอ่าน
และความหมาย

๑. ชาวนาพาโคลงเรือ เรือจิ้งโคลง

โคลง (๑) อ่านว่า ความหมาย

โคลง (๒) อ่านว่า ความหมาย

๒. จอกแหนในสระนี้เขาหวงแหนจริงๆ

แหน (๑) อ่านว่า ความหมาย

แหน (๒) อ่านว่า ความหมาย

๓. เดินทางเพลาค่ำ ใจชอกช้าเพลารถหัก

เพล (๑) อ่านว่า ความหมาย

เพล (๒) อ่านว่า ความหมาย

๔. กำแพงใหญ่ใบเสมาไม่น่าเก่า มีเสมาขึ้นอยู่ดูไม่งาม

เสมา (๑) อ่านว่า ความหมาย

เสมา (๒) อ่านว่า ความหมาย

๕. แนวป่านี้มีเสล่าน่าดูนัก เหมือนสลักเสลาไว้ให้คนเห็น

เสลา (๑) อ่านว่า ความหมาย

เสลา (๒) อ่านว่า ความหมาย

ใบความรู้
คำพ้องเสียง

คำพ้องเสียง คือคำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกันและความหมายก็ต่างกันด้วย
ตัวอย่าง เขาเอาน้ำที่ใช้ล้างรถไปรดน้ำต้นไม้

รถ	อ่านว่า	รด	หมายถึง	ยานพาหนะ
รด	อ่านว่า	รด	หมายถึง	เท ราด หรือสาดน้ำ
เขี้ยว	อ่านว่า	เขี้ยว	หมายถึง	ฟันแหลมคมสำหรับฉีกเนื้อและอาหาร
เคี้ยวน้ำแกง	อ่านว่า	เขี้ยว	หมายถึง	ต้มให้เดือดนานๆ เพื่อให้งวด ขึ้น
ซ่อมแซม	อ่านว่า	ซ่อม	หมายถึง	ทำสิ่งที่ชำรุดให้ดีขึ้น
ซัอนซ่อม	อ่านว่า	ซ่อม	หมายถึง	เครื่องใช้จุ่มอาหารการกิน
คุณค่า	อ่านว่า	ข้า	หมายถึง	หมายถึง คุณประโยชน์
ถูกฆ่า	อ่านว่า	ข้า	หมายถึง	ทำให้ตาย
ข้าทาส	อ่านว่า	ข้า	หมายถึง	คนรับใช้
สัตว์เลื้อย	อ่านว่า	สัตว์	หมายถึง	สิ่งมีชีวิตซึ่งแตกต่างไปจากพรรณไม้
ข้อสัตย์	อ่านว่า	สัตย์	หมายถึง	ความจริง
กรรม	อ่านว่า	กัน	หมายถึง	หุ
กัณฐ์	อ่านว่า	กัน	หมายถึง	คอ
กัน	อ่านว่า	กัน	หมายถึง	ตัด, โคน
ควาน	อ่านว่า	ควาน	หมายถึง	เอามือค้นหาของ
ควาญ	อ่านว่า	ควาน	หมายถึง	ผู้เลี้ยงและขี่ช้าง
สี	อ่านว่า	สี	หมายถึง	สิ่งที่ทำให้เป็นสีต่างๆ
ศรี	อ่านว่า	สี	หมายถึง	สิริมงคล

ปรับปรุงมาจาก www.sahawicha.com

ใบความรู้
คำร้องเสียง

เพลงคำร้องเสียง

คำร้อง : ปิตินันท์ สุทธสาร

ทำนอง : พม่าแพงกบ

เล เล เล เล เล เล เล เล (ซ้ำ)

สุขสันต์ สร้างสรรค์ เลือกสรร นันทนา

ออกเสียง สัน ทุกคำ

เล เล เล เล เล เล เล เล (ซ้ำ)

แต่ต่างความหมาย รูปร่างก็ต่างกัน

ที่เปล่งเสียงมานั้น ช่างเหมือนกันนะเธอ

เรียกคำร้องเสียง เพราะเป็นเสียงเดียวกัน (ซ้ำ)

เด็กเด็กนั้นใช้กันระว่างเอย (ซ้ำ)

ตัวอย่าง คำพ้องเสียง

หญิงชราดันรถเข็นไปขายของ
ฉันเฝ้ามองความยากเข็ญแล้วใจหาย
ข่าวฆ่าฟันทุกวันซีพวงวาย
ดูจมารร้ายไร้คุณค่าไม่น่าจำ
เสียงขับขานบทเพลงคนปีขาล
คนข้างบ้านเลี้ยงลิงค่างช่าน่าขำ
แม่คว่ถั่วบนเตาใส่ส้มตำ
มะนาวซ่าหลุดจากขั้วริมรั้วเอ๋ย

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ความหมายของคำพ้องเสียง

เข็น	หมายถึง	ดันสิ่งที่ติดขัดไม่อาจเคลื่อนที่ไปโดยปรกติให้เคลื่อนที่
เข็ญ	หมายถึง	ยาก ยากจน
ฆ่า	หมายถึง	ทำให้ตาย
คุณค่า	หมายถึง	สิ่งที่มีประโยชน์
ขาน	หมายถึง	ออกเสียงพูดหรือตอบ
ขาล	หมายถึง	ปีที่ ๓ ของรอบนักษัตรมีเสือเป็นเครื่องหมาย
ข้าง	หมายถึง	ที่อยู่ใกล้ๆ
ค่าง	หมายถึง	สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมคล้ายลิง
คว่	หมายถึง	เอาสิ่งของใส่กระทะตั้งไฟให้ร้อนแล้วคนไปจนสุก

ปรับปรุงมาจาก www.sahawicha.com

ใบงานที่ ๐๔
เรียนรู้คำพ้องเสียง

คำชี้แจง เติมคำพ้องเสียง (คำที่ขีดเส้นใต้) ให้ถูกต้อง

๑. จัก <u>ต</u> อก	เครื่อง.....	ประ.....
๒. สะ <u>บ</u> ด	สม.....	นาม.....
๓. ผูก <u>พ</u> ้น	สั้ม.....	ผิว.....
๔. ผัก <u>ก</u> าด	ประ.....	เก้ง.....
๕. ประ <u>ส</u> าน	สง.....	มหา.....
๖. กาน <u>พ</u> ลู	ประสบ.....	เทศ.....
๗. สี <u>ส</u> ้น	จัด.....	สร้าง.....
๘. ข้าว <u>สุ</u> ก	วัน.....	ความ.....
๙. คุณ <u>ค</u> ่า	ทาส	ยา.....แมลง
๑๐. ดอก <u>พ</u> ุด	วัน.....	พระ.....

ท ๖/ผ.๒-๐๕

ใบงานที่ ๐๕
ค้นหาความหมายคำพ้องเสียง

คำชี้แจง หาคำพ้องเสียงที่นักเรียนสนใจ ๑๐ คำ พร้อมทั้งบอกความหมาย

๑.....ความหมาย

๒.....ความหมาย

๓.....ความหมาย

๔.....ความหมาย

๕.....ความหมาย

๖.....ความหมาย

๗.....ความหมาย

๘.....ความหมาย

๙.....ความหมาย

๑๐.....ความหมาย

ใบงานที่ ๐๖
การใช้คำพ้องเสียง

คำชี้แจง เติมคำพ้องเสียง โดยใช้คำจากคำอ่านในวงเล็บ

๑. ดาหวันถูกกักบริ.....เพราะไม่ยอมทำ..... (เวน)
๒. เด็ก ๆ ชาวเวียง.....นั่งดูฟุตบอลอยู่บนอัฒ..... (จัน)
๓.ข้างกำลังใช้มือ.....หาของน้ำ (ควาน)
๔. พระสงฆ์อุ้ม.....ออกบิณฑ.....ทุกเช้า (บาด)
๕.การเมืองกำลังกล่าวคำปฏิญาณต่อหน้าพระ.....ในหลวง (พัก)
๖. อา.....กำลังวิ.....รายงานของนักเรียน (งาน)
๗.ปรีดาไม่ชอบรับของ.....จากใคร (กำ-นั)
๘. ประชาสัมพันธ์.....กล่าวชื่นชมนางสาวไทยว่ามีผิว.....ดี (พัน)
๙. ป้าซ้อยเด็ด.....พริกก่อนเอาไป.....(ควั)
๑๐. สุชาติ.....ใจ ว่าคู่.....ของเขาเป็นคนดี (มัน)

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

เป็นการเขียนที่แสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้นการเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านว่าตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุการณ์คือที่ไหน มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร

ขั้นตอนการสร้างแผนภาพโครงเรื่อง

๑. กำหนดชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอด
๒. ระดมสมองคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอดสำคัญนั้น แล้วจดบันทึกไว้เป็นคำหรือกลุ่มคำสั้นๆ
๓. นำคำหรือกลุ่มคำที่จดบันทึกไว้ซึ่งมีความสัมพันธ์กันมาจัดกลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มคำเป็นหัวข้อย่อย แล้วเรียงลำดับกลุ่มคำตามความสำคัญ
๔. เลือกรูปแบบแผนภาพความคิด ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์และเนื้อหา
ของเรื่อง

ปรับปรุงมาจาก <http://dlit.ac.th>

ตัวอย่าง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

เรื่อง กากับสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์

อีกาตัวหนึ่งกำลังหิว มันจึงบินออกหาอาหาร มันเลื้อยไปเห็นเนื้อชิ้นหนึ่งหล่นอยู่ มันจึงใช้ปากคาบเนื้อชิ้นนั้นขึ้นมา แล้วบินไปเกาะที่ต้นไม้ต้นหนึ่ง สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งเดินผ่านมาเห็นอีกาคาบเนื้ออยู่ในปาก มันอยากกินเนื้อชิ้นนั้นมันจึงเอ่ยปากทักอีกาว่า

“สวัสดีครับคุณกา คุณช่างสง่างามอะไรอย่างนี้ ขนของคุณก็ดูสวยงามมาก”

อีการู้สึกชอบใจมาก มันมองดูขนของตัวเองอย่างภูมิใจ สุนัขจิ้งจอกจึงพูดต่อไปว่า

“คุณคงมีเสียงที่ไพเราะมาก คุณคงร้องเพลงเพราะด้วยใช่ไหม” อีการับฟังหัวรับ

“ถ้าอย่างนั้นคุณช่วยร้องเพลงให้ผมฟังสักหน่อยเถิดครับ” อีกาจึงอ้าปากจะร้องเพลง พอมันอ้าปาก เนื้อก็หลุดจากปากตกลงที่พื้น สุนัขจิ้งจอกจึงรีบคาบเนื้อชิ้นนั้นแล้ววิ่งหนีไป

แผนภาพโครงเรื่อง : กากับสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์

ตัวละครในเรื่อง : อีกา และสุนัขจิ้งจอก

สถานที่ : ต้นไม้ต้นหนึ่ง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น : อีกาซึ่งกำลังคาบเนื้ออยู่ในปาก หลงเชื่อคำพูดของสุนัขจิ้งจอกที่ชมว่าอีกามีเสียงไพเราะ จึงอ้าปากจะร้องเพลงให้สุนัขจิ้งจอกฟัง

ผลของเหตุการณ์ : ทำให้ชิ้นเนื้อที่อีกาคาบมาหล่นจากปาก สุนัขจิ้งจอกจึงมาคาบเนื้อไปกินแทน

ข้อคิดเห็น/ข้อสรุป : อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง คือ หากไว้ใจคนอื่นมากเกินไป อาจจะทำให้ได้รับเคราะห์หรือผลเสียได้

นิทานอีสป

ใบงานที่ ๐๗ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง อ่านนิทานส่งเสริมคุณธรรม เรื่อง ลุงเต่าใจอารี แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ลุงเต่าใจอารี

ในป่าใหญ่แห่งหนึ่งมีความสงบเงียบและสวยงามใกล้ๆกันนั้นมีหนองน้ำที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชน้ำ ไม้ น้ำานานาชนิดขึ้นอยู่เรียงรายขึ้นฉ่ำใจ และยังเป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำหลายชนิด เช่น กุ้งน้อย ปลา ปู หอย และลุงเต่าผู้มีใจอารีและเป็นที่รักของบรรดาสัตว์ทุกตัว สัตว์ทุกตัวอยู่รวมกันด้วยความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ฤดูกาลเปลี่ยนผันไป ปีนี้ความแห้งแล้งมาเร็วกว่าที่คิด น้ำในหนองน้ำเริ่มเหือดแห้งลง สัตว์น้ำทุกตัวเริ่มกังวลใจ ลุงเต่าผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าอาวุโสที่สุดจึงเรียกประชุมสัตว์น้ำทุกตัวเพื่อหาหนทางแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสัตว์ทุกตัวร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าพวกเราควรหาที่อยู่แห่งใหม่ให้เร็วที่สุด ก่อนที่น้ำจะแห้งจนหมดหนองน้ำ ลุงเต่าจึงบอกกับสัตว์ทุกตัวว่าพวกเราต้องรีบอพยพไปยังฝั่งอีกด้านของหนองน้ำ เพราะเคยไปบริเวณนั้นมาก่อนเคยเห็นว่ามีหนองน้ำอีกแห่งหนึ่งน่าจะเป็นที่อยู่ใหม่ของเราได้ กุ้งน้อย ปลา ปู และหอยต่างตื่นตระหนกว่าพวกตนจะไปได้อย่างไร ลุงเต่าจึงพูดขึ้นว่า “ไม่ต้องกลัวพวกเราต้องไปด้วยกัน ฉันจะเป็นผู้พาไปเอง ”

ลุงเต่าออกนำหน้าตามมาด้วยปู หอย ส่วนปลาตะเกียบตะกายตามมาดูแล้วช่างเป็นภาพที่ทรมานใจเหลือเกิน ในที่สุดลุงเต่าตัดสินใจให้ปลาคาบทางของตนส่วนปูก็หนีบหางของลุงเต่าด้วย เจ้ากุ้งน้อยนั้นลุงเต่าใช้ปากคาบเอาไว้ และคลานตัวมเตี้ยมไปด้วยกันโดยมีเจ้าหอยตามมาติด ๆ

ในที่สุดความหวังก็เป็นจริง ลุงเต่าสามารถนำสัตว์ทั้งหลายเดินข้ามฝั่งได้สำเร็จ และได้พบหนองน้ำแห่งใหม่ที่สมบูรณ์จริง ๆ สัตว์ทุกตัวต่างเรีงร่ามีความสุข เพราะลุงเต่าผู้มีใจอารีช่วยเหลือสัตว์ทุกตัวเอาไว้นั่นเอง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ท ๖/ผ.๓-๐๗

ใบงานที่ ๐๗
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ลงเต่าใจอารี

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

.....

.....

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็น/ข้อสรุป

.....

ใบงานที่ ๐๘ เขียนแผนภาพความคิด

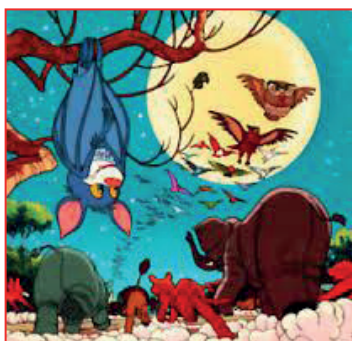
คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง ค้างคาวเลือกพวก แล้วนำข้อคิดที่ได้ไปเขียน
แผนภาพความคิดจากนิทาน

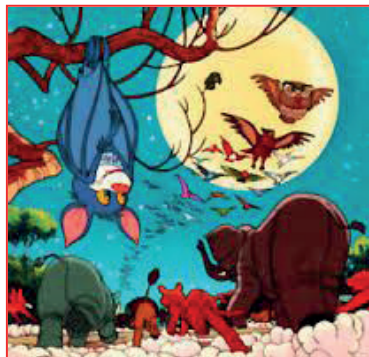
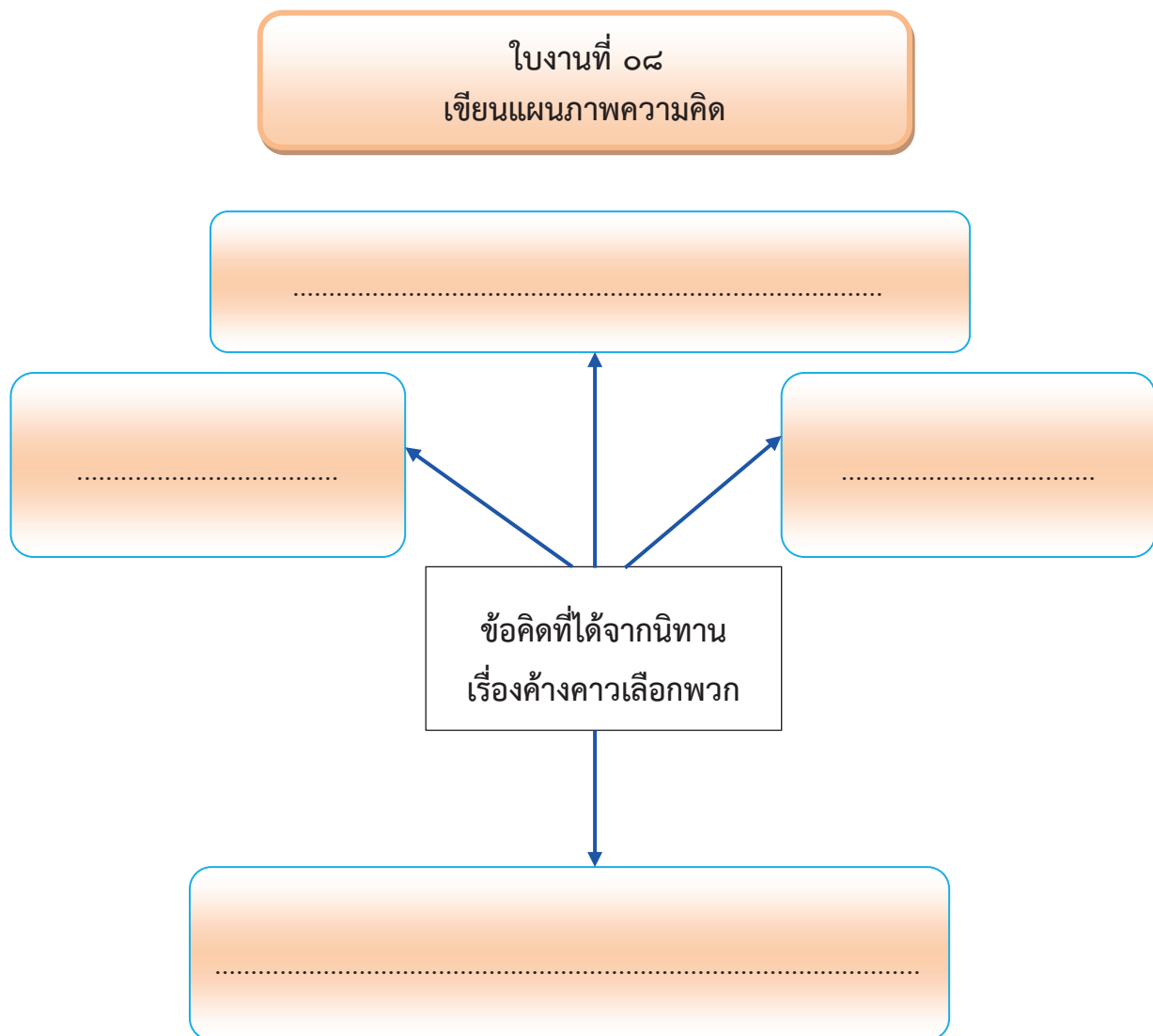
ค้างคาวเลือกพวก

ค้างคาวนั้นถือว่าตนมีปีกเหมือนนก และมีหูเหมือนสัตว์ อื่นทั่ว ๆ ไป
ดังนั้นเมื่อนกยกพวกไปต่อสู้กับสัตว์อื่น ๆ ค้างคาวก็ขอตัวไม่เข้าข้างฝ่ายใดโดยทำตัวเป็นกลาง
แต่เมื่อพวกของนกมีท่าทีว่าจะชนะ ค้างคาวก็ประกาศตัว ไปเข้ากับฝ่ายนก

ต่อมาพวกนกจะพลาดท่าเสียทีแก่สัตว์อื่น ๆ ค้างคาวก็ผละจากนกไปเข้าพวก
กับสัตว์อื่น ๆ ต่อมานกต่อสู้จนใกล้จะได้ชัยชนะ ค้างคาวก็กลับมาอยู่ข้างฝ่ายพวกนกอีก
เมื่อนกสัตว์อื่น ๆ ทำสัญญาสงบศึกและเป็นมิตรต่อกัน ทั้งสองต่างก็ขับไล่ค้างคาว ไม่ยอมให้
เข้าพวกด้วย ค้างคาวอับอายจึงไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ จะออกจากถ้ำไปหาอาหารในเวลา
กลางคืนเท่านั้น

นิทานอีสป

ใบงานที่ ๐๙
ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่อง ช้างเกร แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ช้างเกร

ช้างโทนตัวหนึ่ง มีนิสัยเป็นพาลเกรมาตั้งแต่เล็ก พระยาช้างสารซึ่งเป็นใหญ่ในโขลงจะว่ากล่าวสั่งสอนสักเท่าใด ช้างโทนตัวนั้นก็ไมยอมเชื่อฟัง ยังเที่ยวข่มเหง อาละวาดแก่สัตว์ทั้งหลายให้ได้รับความเดือดร้อนอยู่เนือง ๆ วันหนึ่งถึงคราวเคราะห์กรรม มีนางนกเอี้ยง ซึ่งเป็นสหายรักของพระยากา พระยากบ และพระยาแมลงวัน นางนกเอี้ยงกกลูกอยู่ที่รังบนกิ่งไม้ เผอิญช้างโทนตัวนั้นเดินอาละวาดเกะกะ ๆ ไปทางนั้น ใช้วงและงาฟาดไปตามกิ่งไม้ตามนิสัยช้างพาล จนรังนกเอี้ยงตกลงพื้นลูกนกถึงแก่ แก่ความตายนางนกเอี้ยงบินวนดูลูกด้วยความเสียใจ จึงบินหนีไปหาสหายทั้งสาม แล้วเล่าความทุกข์ของนางให้ฟัง

พระยาสัตว์ทั้งสามโกรธมาก จึงคิดหาอุบายที่จะฆ่าช้างโทน พระยากา ออกความคิดว่าจะไปบอกฝูงกา ให้ช่วยกันรุมจิกลูกตาของช้างโทนเสียให้บอด พระยาแมลงวัน ก็ไปป่าวร้องแก่พวกของตนว่าถ้าใครเจอช้างโทนที่ถูกจิกลูกตาจนบอด ให้ช่วยกันเจาะแผลที่ลูกตาให้เน่า ฝ่ายพระยากบก็ป่าวร้องแก่บริวารของตนว่า ถ้าวันใด พบเจอช้างตาบอดเดินโซเซกระหายน้ำไปข้างเหว ก็จงพากันร้องขึ้นที่ปากเหวเพื่อให้ ช้างเข้าใจผิดว่าเป็นหนองน้ำจะได้ตกเหวตาย นางนกเอี้ยงซาบซึ้งในไมตรีของเพื่อน ที่ห่วงใยต้องการช่วยเหลือเพื่อน แต่นางไม่ต้องการให้เพื่อนแค้นแทน เพราะผิด ศีลธรรมและกล่าวว่าสักวันหนึ่งเจ้าจะเข้าใจและไม่คิดทำร้ายผู้อื่นต่อไป

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ท ๖/ผ.๓-๐๙

ใบงานที่ ๐๙
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ช้างเถเร

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

เหตุการณ์ที่ ๑

.....

เหตุการณ์ที่ ๒

.....

เหตุการณ์ที่ ๓

.....

เหตุการณ์ที่ ๔

.....

เหตุการณ์ที่ ๕

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ สร้างสรรค์งานเขียน

ท ๖/ผ.๓-๑๐

ใบงานที่ ๑๐
ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง ช้างเถร แล้ววิเคราะห์นิทานโดยเขียนแผนภาพ
ของนิทานตามที่กำหนด

ใคร

.....

ทำอะไร.....

.....

ที่ไหน

เมื่อไร

อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๑

ข้อคิดจากนิทานพัฒนางานเขียน

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่องลูกกวางน้อย และเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่องลงในแผนภาพความคิดที่กำหนดให้

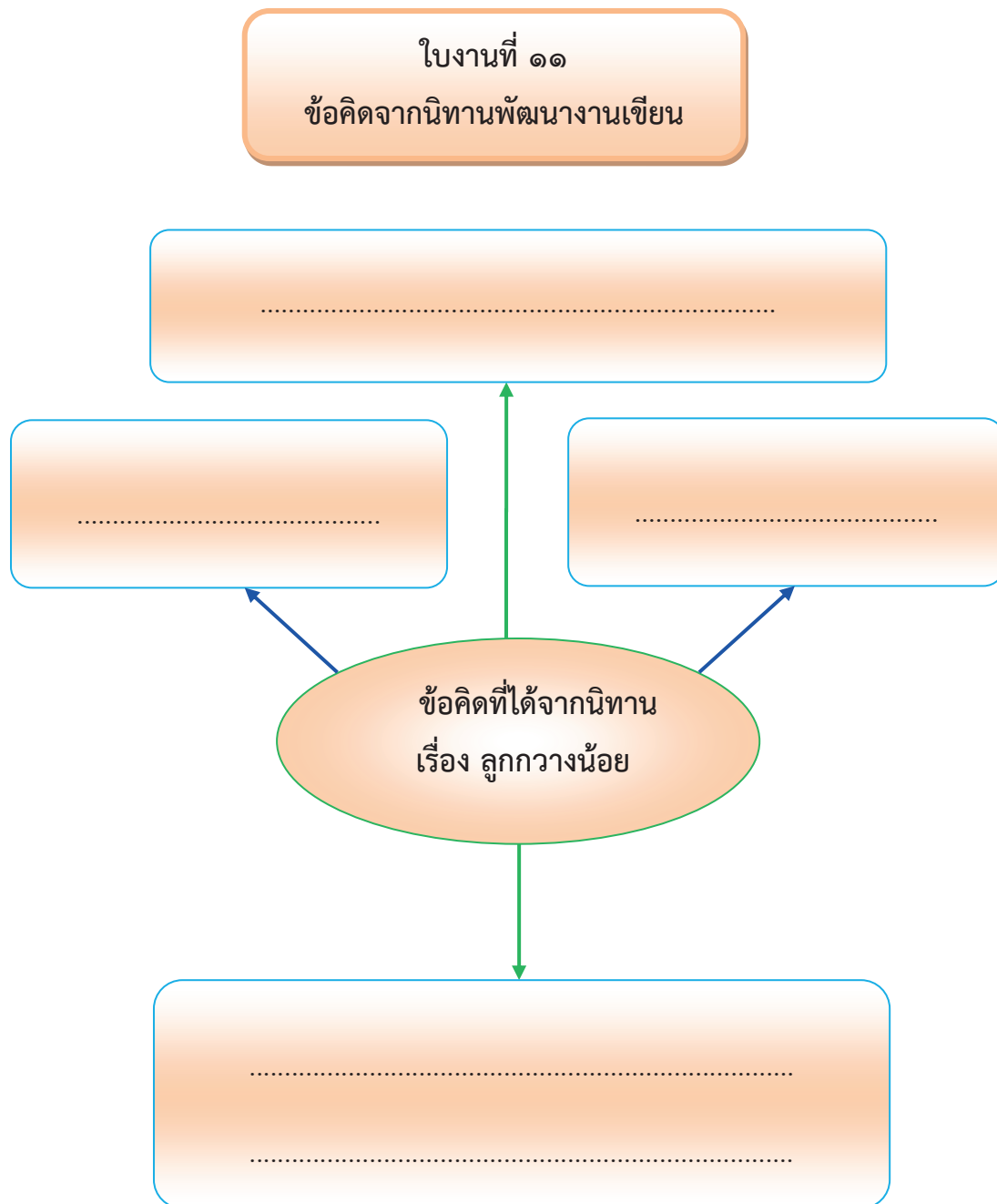
ลูกกวางน้อยตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่า มีเพื่อนสนิทเป็นทากสามตัว นกเล็ก ๆ และนกเค้าแมวที่เฉลียวฉลาด กวางน้อยต้องประสบปัญหาอย่างมากในการสร้างมิตรภาพกับนกเค้าแมว ซึ่งเจ้าอาภรณ์แต่แล้วในที่สุดกวางน้อยสามารถเอาชนะนกเค้าแมวได้ด้วยความรักเพื่อแม่และสุขภาพอ่อนนุ่ม

นกเค้าแมวมีนิทานมาเล่าให้ฟังมากมาย กวางน้อยชอบนิทานของนกเค้าแมว กวางน้อยอยากอยู่กับนกเค้าแมว แต่ก็มีปัญหามากเพราะในตอนกลางคืนนกเค้าแมวไม่นอนเหมือนกวางน้อย นกเค้าแมวจะท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ เวลากลางวันกวางน้อยไม่นอนแต่นกเค้าแมวจะเป็นฝ่ายนอน กวางน้อยไม่เคยพูดถึงเรื่องปัญหานี้กับนกเค้าแมว แต่ก็พยายามที่จะพบนกเค้าแมวบ่อยขึ้น เพื่อฟังเรื่องสนุก ๆ

วันหนึ่งกวางน้อยตื่นแต่เช้า เพื่อไปหานกเค้าแมวให้เล่านิทานสนุก ๆ ให้ฟังสักสองสามเรื่อง นกเค้าแมวแลเห็นกวางน้อยแต่ไกล จึงรีบเข้าไปแอบที่หลังต้นไม้และรีบบินกลับที่พัก เพราะรู้สึกเหน็ดเหนื่อยและอยากจะนอน เสร็จแล้วกวางน้อยรีบกลับที่พัก แม่กำลังคอยกวางน้อยอยู่ เมื่อแม่ลูกจัดที่นอนเรียบร้อยแล้ว กวางน้อยก็ซุกตัวลงนอนข้างๆ แม่ กวางน้อยแสร้งทำเป็นหลับเพื่อรอให้แม่หลับเสียก่อนเพื่อจะได้หนีออกมาข้างนอกได้สะดวก กวางน้อยจะไปหานกเค้าแมว

คำคินนี้กวางน้อยออกไปหานกเค้าแมวอีกเพราะคิดถึงจนทำให้หลงป่า กวางน้อยวิ่งมาถึงสระแห่งหนึ่ง เพราะจำได้ว่าที่พักของนกเค้าแมวอยู่ใกล้สระ กวางน้อยเริ่มคิดถึงแม่ ความกลัวทำให้กวางน้อยร้องไห้ น้ำตาก็หยดลงไปบนสระเสียงดังปอม ๆ ท่ามกลางความเงียบ เสียงดังไปถึงหูของนกเค้าแมว นกเค้าแมวจึงตามเสียงนั้นมา นกเค้าแมวประหลาดใจมากที่เห็นกวางน้อยตามลำพังในป่ายามคำคินเช่นนี้ กวางน้อยได้เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟังว่าได้พยายามหานกเค้าแมวหลายครั้งแล้ว และตั้งใจว่าจะมาหาให้พบให้ได้ในตอนกลางคืน นกเค้าแมวสงสัยที่รู้ว่ากวางน้อยชอบนิทานของตน นกเค้าแมวได้สั่งสอนกวางน้อยว่าไม่ควรออกมาโดยไม่ขออนุญาตแม่และไม่ควรจะไม่ทำตามเช่นนี้อีก นกเค้าแมวบอกว่าถ้าทำตัวดีและไม่ออกมาตามหาตนในป่าอีก นกเค้าแมวจะขอร้องให้ผู้เนรมิตความฝันสร้างความฝันประหลาดให้กวางน้อยทุกคืน นับจากนั้นเป็นต้นมากวางน้อยจะกลับบ้านทุกเย็น และรีบเข้านอนแต่หัวค่ำเพราะในความฝันของกวางน้อย นกเค้าแมวจะปรากฏตัว และเล่านิทานสนุก ๆ ให้ฟัง ทำให้กวางน้อยมีความสุขมาก

นิทานชาดก

ใบความรู้ การหาข้อคิดจากการอ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

คือการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านว่าเรื่องนั้น ๆ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การหาข้อคิดจากการอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น การอ่านนิทาน บทความ สารคดี ควรอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง แล้วทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และจับใจความสำคัญ หรือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดกับผู้อ่าน

ตัวอย่าง การหาข้อคิดจากการอ่านนิทาน

เรื่อง ไก่ฟ้ากับสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์

มีสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์ตัวหนึ่ง เดินผ่านมาเห็นไก่ฟ้าเกาะอยู่บนกิ่งไม้สูงข้างทาง และมันก็อยากกินไก่ฟ้าเป็นยิ่งนัก จึงคิดหาอุบายแล้วเอ่ยขึ้นว่า “ไก่ฟ้าเอ๋ย ท่านช่างเป็นสัตว์ที่งดงามนัก ปีกของท่านมีสีสันสดใสหลายสี ปากก็งดงามไม่เหมือนใคร อยากรู้จ้ะว่า ถ้าท่านหลับตา แล้วจะงามอยู่หรือไม่” ไก่ฟ้าได้ฟังคำยอกย่องก็หลงเคลิบเคลิ้ม รีบหลับตาอวดทันทีที่สุนัขจิ้งจอกก็รีบฉวยโอกาสนั้นกระโดดจับตัวไก่ฟ้าไว้ได้ เมื่อไก่ฟ้าพลาดท่า แต่ก็ยังมีสติ จึงเอ่ยขึ้นว่า “จิ้งจอกเอ๋ย ก่อนตายข้าอยากฟังเสียงอันไพเราะของท่าน อีกครั้งได้ไหม” สุนัขจิ้งจอกได้ฟังคำป้อยอกก็หลงกล รีบอ้าปากเห่าคำราม ไก่ฟ้าจึงรีบหนีจากไปทันที

นิทานอีสป

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

สุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์ออกอุบายจะกินไก่ฟ้า โดยพูดจาหลอกล่อให้ไก่ฟ้าหลงเชื่อ เมื่อไก่ฟ้าหลงเชื่อจึงจับเพื่อจะได้กินเป็นอาหาร แต่ไก่ฟ้ามีสติคิดหาทางแก้ไข จนหลุดพ้นจากการเป็นเหยื่อของสุนัขจิ้งจอกไปได้

ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

คำยอกย่องบั่นทำให้คนหลงเคลิบเคลิ้มจนไม่ระวังตนได้เสมอ

ปรับปรุงมาจาก www.truelookpanya.com

ใบงานที่ ๑๒

ชิมชาบข้อคิดจากนิทาน

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่อง ลุงเต่าใจอารี แล้วเขียนอธิบายข้อคิดจากการอ่าน

ลุงเต่าใจอารี

ในป่าใหญ่แห่งหนึ่งมีความสงบเงียบและสวยงาม ใกล้เคียงกันนั้นมีหนองน้ำที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ไม้นานาชนิดขึ้นอยู่เรียงรายขึ้นฉ่ำใจ และยังเป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำหลายชนิด เช่น กุ้งน้อย ปลา ปู หอย และลุงเต่าผู้มีใจอารีและเป็นที่รักของบรรดาสัตว์ทุกตัว สัตว์ทุกตัวอยู่รวมกันด้วยความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ฤดูกาลเปลี่ยนผ่านไป ปีนี้ความแห้งแล้งมาเร็วกว่าที่คิด น้ำในหนองน้ำเริ่มเหือดแห้งลง สัตว์น้ำทุกตัวเริ่มกังวลใจ ลุงเต่าผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าอาวุโสที่สุดจึงเรียกประชุมสัตว์น้ำทุกตัว เพื่อหาหนทางแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สัตว์ทุกตัวร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าพวกเราควรหาที่อยู่แห่งใหม่ให้เร็วที่สุด ก่อนที่น้ำจะแห้งจนหมดหนองน้ำ ลุงเต่าจึงบอกกับสัตว์ทุกตัวว่าพวกเราต้องรีบอพยพไปยังฝั่งอีกด้านของหนองน้ำ เพราะเคยไปบริเวณนั้นมาก่อนเคยเห็นว่ายังมีหนองน้ำอีกแห่งหนึ่งน่าจะเป็นที่อยู่ใหม่ของเราได้ กุ้งน้อย ปลา ปู และหอยต่างตื่นตระหนกว่าพวกตนจะไปได้อย่างไร ลุงเต่าจึงพูดขึ้นว่า “ไม่ต้องกลัวพวกเราต้องไปด้วยกัน ฉันจะเป็นผู้พาไปเอง ”

ลุงเต่าออกนำหน้าตามมาด้วยปู หอย ส่วนปลาตะเกียบตะกายตามมา ดูแล้วช่างเป็นภาพที่ทรมานใจเหลือเกิน ในที่สุดลุงเต่าตัดสินใจให้ปลาคาบทางของตนส่วนปูก็หนีบหางของลุงเต่าด้วย ส่วนกุ้งน้อยนั้นลุงเต่าใช้ปากคาบเอาไว้ และคลานตัวมดื้อมไปด้วยกัน โดยมีเจ้าหอยตามมาติด ๆ

ในที่สุดความหวังก็เป็นจริง ลุงเต่าสามารถนำสัตว์ทั้งหลายเดินข้ามมายังอีกฝั่งได้สำเร็จ และได้พบหนองน้ำแห่งใหม่ที่อุดมสมบูรณ์จริง ๆ สัตว์ทุกตัวต่างเร่ร่อนมีความสุข เพราะลุงเต่าผู้มีใจอารีช่วยเหลือสัตว์ทุกตัวเอาไว้นั่นเอง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๒
ชิมซาบข้อคิดจากนิทาน

ลูกเต่าใจอารี

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน คือ

.....

ข้อคิดนี้จะนำไปใช้ในเรื่องใด

.....

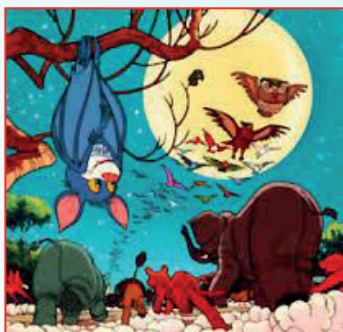
ใบงานที่ ๑๓
ชิมซาบข้อคิดจากนิทาน

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่อง ค้างคาวเลือกพวก แล้วเขียนอธิบายข้อคิดจากการอ่าน

ค้างคาวเลือกพวก

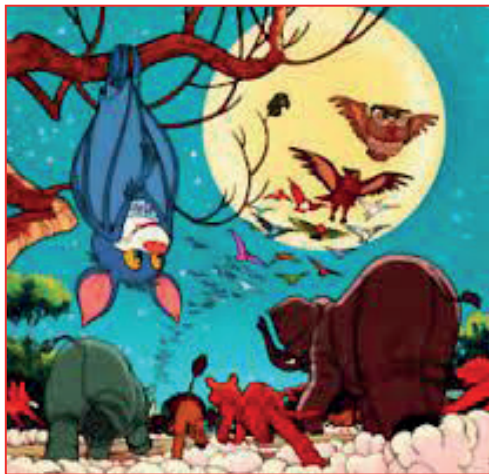
ค้างคาวนั้นถือว่าตนมีปีกเหมือนนก และมีหูเหมือนสัตว์ อื่นทั่ว ๆ ไป ดังนั้นเมื่อนกยกพวกไปต่อสู้กับสัตว์อื่น ๆ ค้างคาวก็ขอตัวไม่เข้าข้างฝ่ายใดโดยทำตัวเป็นกลาง แต่เมื่อพวกของนกมีท่าทีว่าจะชนะ ค้างคาวก็ประกาศตัว ไปเข้ากับฝ่ายนก ต่อมาพวกนกจะพลาดท่าเสียทีแก่สัตว์อื่น ๆ ค้างคาวก็ผละจากนกไปเข้าพวกกับสัตว์อื่น ๆ ต่อมากต่อสู้จนใกล้จะได้ชัยชนะ ค้างคาวก็กลับมาอยู่ข้างฝ่ายพวกนกอีก เมื่อนกกับสัตว์อื่น ๆ ทำสัญญาสงบศึกและเป็นมิตรต่อกัน ทั้งสองต่างก็ขับไล่ค้างคาว ไม่ยอมให้เข้าพวกด้วย ค้างคาวอับอายจึงไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ จะออกจากถ้ำไปหาอาหาร ในเวลากลางคืนเท่านั้น

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๓
 ซึมซาบข้อคิดจากนิทาน

ค้างคาวเลือกพวก

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ย่าน คือ

.....

ข้อคิดนี้จะนำไปใช้ในเรื่องใด .

.....

ใบความรู้ การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

จินตนาการ หมายถึง ความคิดที่เชื่อมโยงประสบการณ์และความจริงในชีวิตจากอดีต ไปสู่นาคต หรือเชื่อมโยงเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันโดยผูกเป็นเรื่องราวขึ้นมา จากความคิดของนักเรียน

การเขียนเล่าเรื่องจากภาพ

เป็นการใช้ประสบการณ์ร่วมกับจินตนาการของแต่ละคน โดยดูรายละเอียดต่าง ๆ จากภาพเป็นพื้นฐานในการจินตนาการ เขียนเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจหรือให้ความสนุกสนาน เพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน การเขียนเรื่องจากภาพต้องเรียบเรียงเรื่องราวต่าง ๆ จากภาพให้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

หลักการเขียนเรื่องจากภาพ

๑. ดูภาพ พิจารณาภาพรายละเอียดต่าง ๆ ให้ครบถ้วน
๒. จินตนาการผูกเรื่องราวย้อนไปในอดีต คิดไปในอนาคต หรือเชื่อมโยงเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งในปัจจุบัน
๓. สร้างความคิดคำนึงโดยใช้ความเป็นจริงหรือเหตุการณ์ที่สมจริงเป็นพื้นฐาน
๔. ลำดับเรื่องราวให้ต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ
๕. เขียนเล่าความให้ต่อเนื่อง
๖. ตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ
๗. เขียนลายมือให้อ่านง่าย จบประโยคเว้นวรรคให้ชัดเจน

ปรับปรุงมาจาก www.kroobannok.com

ใบงานที่ ๑๔
ภาพนี้มีความหมาย

คำชี้แจง ดูภาพและเขียนบรรยายภาพ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง ให้สอดคล้องเหมาะสมกับภาพ

เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ท ๖/ผ.๕-๑๕

ใบงานที่ ๑๕ พินิจภาพสร้างเรื่อง

คำชี้แจง เขียนเล่าเรื่องจากภาพข่าว พร้อมตั้งชื่อให้สัมพันธ์กับภาพ

เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ท ๖/ผ.๕-๑๖

ใบงานที่ ๑๖
จินตนาการสานความคิด

คำชี้แจง เขียนเล่าเรื่องจากภาพ พร้อมตั้งชื่อให้สัมพันธ์กับภาพ

เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

สร้างสรรค์งานเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. คำในข้อใดไม่ใช่คำพ้องเสียงและคำพ้องรูป

ก. สระอะ สระว่ายน้

ข. สร้างสรรค์ สุขสันต์

ค. ฉันใช้พู่กันระบายสีหอยแมลงภู่

ง. อนุบาล ฤดูกาล

๒. ประโยคต่อไปนี้มีคำพ้องเสียงกี่คำ

“ฉันรู้สึกสับสนเรื่องราคาค่าเช่าร้านโทรศัพท์จึงไปถามที่ห้างสรรพสินค้า”

ก. ๒ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๔ คำ

ง. ๕ คำ

๓. เรื่องใดควรใช้แผนภาพโครงเรื่องแบบเหตุการณ์เพื่อพัฒนางานเขียน

ก. ก้านกล้วยผจญภัย

ข. ชีวิตช้างไทยในต่างแดน

ค. “ห้วยขาแข้ง” แหล่งมรดกโลก

ง. ร่วมมือร่วมใจหยุดภัยโลกร้อน

๔. คำในข้อใดเขียนไม่ถูกต้อง

ก. วันศุกร์

ข. ผาสุข

ค. ขนุนสุก

ง. ความสุข

๕. ประโยคต่อไปนี้มีคำพ้องรูปกี่คำ “ในเพลายืนใกล้สระน้ำเพลารถหักฉันได้ยินเสียงเพลงสระเอาะ”

ก. ๒ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๔ คำ

ง. ๕ คำ

๖. ประโยคใดมีคำพ้องรูป

ก. ฉันเก็บดอกพุดไปบูชาพระในวันพุธ

ข. ฉันหวงแหนที่คนไปซ้อนแหนในสระ

ค. ผมถอนหญ้าที่หน้าบ้านคุณย่า

ง. ผู้เฒ่ากำลังเขี่ยขี้เถ้าออกจากเตา

๗. ข้อใดคือข้อคิดของข้อความต่อไปนี้

วิชาความรู้เป็นสิ่งมีค่า เราต้องรู้จักขวนขวาย
ถึงแม้จะยากลำบากก็ต้องเพียรพยายาม

ก. ความรู้คือทรัพย์สินสมบัติ	ข. ความรู้เป็นเรื่องยากลำบาก
ค. ความรู้ได้มาจากความพยายาม	ง. ความลำบากนำไปสู่ความสำเร็จ

๘. “ หมาลักเนื้อ ทิ้งก้อนเนื้อในปาก หมาเอาก้อนเนื้อในน้ำ ซึ่งเป็นเงาดูใหญ่กว่า
จึงอดได้กินเนื้อ ” นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดเรื่องใด

ก. ความซื่อสัตย์	ข. ความกตัญญู
ค. ความโลภ	ง. ความอดทน

๙. ข้อคิดจากเรื่องหมากับเงา ควรนำไปปฏิบัติในเรื่องใดจึงจะเกิดประโยชน์มากที่สุด

ก. การเดินทาง	ข. ความพอเพียง พอประมาณ
ค. การรักษาพยาบาล	ง. การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

๑๐. ลักษณะของคำนำที่ดีควรเป็นอย่างไร

ก. ให้รายละเอียดของเนื้อเรื่อง
ข. บอกบรรยากาศโดยรวมของเรื่องได้
ค. มีความน่าสนใจชวนให้อยากอ่านเนื้อเรื่องจนจบ
ง. ทำให้ผู้อ่านเกิดความศรัทธาในตัวผู้เขียน

หน่วยการเรียนรู้ที่

๗

จดงานสำนวน

แบบทดสอบก่อนเรียน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ งดงามล้ำนวน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. สำนวนต่อไปนี้ควรต่อด้วยข้อความใด “พื้นผอย.....”

ก. หาดตะเข็บ	ข. ให่วุ่นวาย
ค. ให้รักบ้าน	ง. หาดตะขาบ
๒. “พี่น้องคู่นี้ต่างก็แข็งข้อเข้าหากันไม่มีใครยอมใคร” ควรใช้สำนวนไทยในข้อใด
 จึงตรงกับข้อความ

ก. ลั่นกับฟัน	ข. ขมื่นกับปูน
ค. ชิงกีร์ร่าข้าก็แรง	ง. ไม้เปือไม้เมา
๓. “น้ำไหลไฟดับ” เป็นสำนวนเกี่ยวกับอะไร

ก. การฟัง	ข. การพูด
ค. การอ่าน	ง. การเขียน
๔. คำในข้อใด มีความหมายโดยนัย

ก. ตับแข็ง	ข. คอแข็ง
ค. ขาแข็ง	ง. ตาค้าง
๕. ข้อสอบวิชาภาษาไทยหินมากๆ คำที่ขีดเส้นใต้ มีความหมายโดยนัยว่าอย่างไร

ก. ง่าย	ข. ยาก
ค. แข็ง	ง. แข็งแกร่ง
๖. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกัน

ก. เกร่ง – ครัด	ข. ตลอด – ตลับ
ค. กระทง – กะทิ	ง. ถนัด – ตัดต่อ

๗. ข้อใดเป็นคำคล้องจอง ๓ พยางค์

ก. เนื้อมันดี – เนื้อวุ้นนุ่ม

ค. ส้มเขียวหวาน – ข้าวต้มมัด

ข. ข้าวสารขาว – หอมชื่นใจ

ง. กรูพระเครื่อง – เมืองคนแกร่ง

๘. “รักษาเวลา ชีวิตจะดี ถ้าคุณมีวินัย” ควรเติมข้อความใด
จึงจะเป็นคำขวัญที่สมบูรณ์

ก. รู้จักอภัย

ค. รักษาหน้าที่

ข. รู้รักสามัคคี

ง. รักษาสุขภาพ

๙. พูดแล้วต้องรักษาคำพูด ยอมตายแต่ไม่ยอมเสียคำพูด ตรงกับคำคมในข้อใด

ก. เสียสละในหน้าที่

ค. เสียชื่ออย่าเสียคำพูด

ข. เสียชีพอย่าเสียสัตย์

ง. เสียชีพอย่ากลัวเสียชื่อ

๑๐. ข้อใดคือความหมายของสำนวนที่ว่า “ปิดทองหลังพระ”

ก. ชื่อสัตย์สุจริต

ค. มีความประพฤติดี

ข. เก่งแต่ไม่โอ้อวด

ง. ทำดีโดยไม่มีใครเห็น

ใบความรู้ คำคล้องจอง

คำคล้องจอง คือ คำที่มีสระเดียวกันและมีคำในมาตราตัวสะกดเดียวกัน แต่พยัญชนะต้นต่างกัน อาจมีเสียงวรรณยุกต์ต่างกันได้

คำคล้องจองสระ หมายถึง คำที่มีเสียงสระเดียวกัน เช่น

- สระอะ ได้แก่ กะ ขะ จะ ตะ ตะ ปะ อะ
- สระอา ได้แก่ กา ดา นา ยา ขา सा हा
- สระอี ได้แก่ ชี ดี ที ปี ผี มี รี วิ สี
- สระอุ ได้แก่ กู ดู ปู รู ก็ สู้ หู ขู
- สระเอา ได้แก่ แก้ว เข้า เรา เดา เสา
- สระไอ ได้แก่ ไอ ไป ได้ ไม่ ไว้ ไข่ ไทย ชัย

คำคล้องจองสระเดียวกันและมีตัวสะกดมาตราเดียวกัน เช่น

คำคล้องจองที่สะกดด้วยมาตราแม่ ก คือ คำ พยางค์ที่มีตัวสะกดด้วย ง ได้แก่

- ลิง คล้องจองกับ ยิง วิง กลิ้ง หลิง จริง
- ดัง คล้องจองกับ วัง นัง รัง ครั่ง หลั่ง
- เมือง คล้องจองกับ เรือง เปลือง เคือง เคื่อง เชื่อง

คำคล้องจองที่สะกดด้วยมาตราแม่ กน คือคำ พยางค์ที่มีตัวสะกดด้วย น ได้แก่

- กลอน คล้องจองกับ ขอน ดอน ก้อน ถอน ช้อน
- กลิ่น คล้องจองกับ กิน ลิ่น อิ่น หิน ถิ่น

คำคล้องจอง ๑ พยางค์

คำคล้องจอง ๑ พยางค์ คือ คำที่ออกเสียงครั้งเดียว มีเสียงสระเดียวกัน มีมาตราตัวสะกดเดียวกัน ส่วนรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างกันได้ เช่น กลอน ขอน รอน
ซ้อน งอน ดอน

คำคล้องจอง ๒ พยางค์

คำคล้องจอง ๒ พยางค์ คือ พยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้า มีเสียงคล้องจองกับ พยางค์แรกของคำหลังที่อยู่ถัดไป

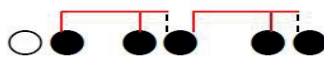
ตัวอย่าง คำคล้องจอง ๒ พยางค์

ยินดี ปรีดา ปราโมทย์

ไปนา หาของ ลองดู

สวยงาม ยามเช้า ฝ้าดู

แผนผังคำคล้องจอง ๒ พยางค์

ปรับปรุงมาจาก <http://krunutsara.wordpress.com>

ใบงานที่ ๐๑
คำสัมผัส คำคล้องจอง

คำชี้แจง ดูคำแต่ละแถวถ้าทุกคำเป็นคำคล้องจองเขียนเครื่องหมาย X ทับ ☐

☐

เขียน

เรียน

เทียน

☐

แจว

แมว

แถว

☐

รถ

มด

นก

☐

ไหล

เหลือ

หลาย

☐

ตาล

หวาน

หาร

☐

ปาก

ตาก

ยาก

☐

ดาว

สาว

ลาว

ใบงานที่ ๐๒
คำสัมผัส คำคล้องจอง

คำชี้แจง เลือกคำใน ☐ ข้างล่าง เติมลงใน ให้คล้องจองกับคำที่ให้มา

ต้นไม้

.....

ตัวหนอน

ลูกอม

.....

สลัก

.....

ดาวตก

นกบิน

หนังสือ

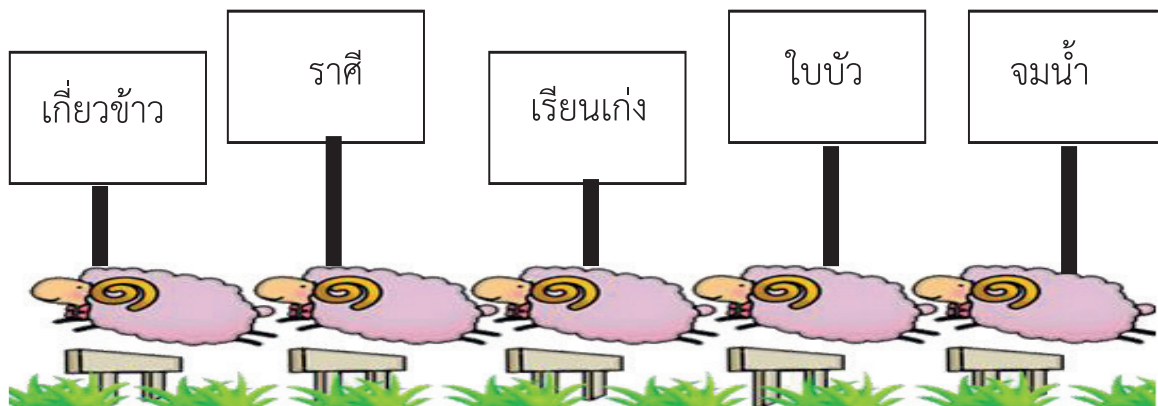
มือขวา

.....

วาดเขียน

.....

เร่งรีบ

ใบงานที่ ๐๓
คำสัมผัส คำคล้องจอง

คำชี้แจง โยงคำคล้องจองให้ถูกต้อง

นาที

แรงฤทธิ์

มดแดง

ลอยฟ่อง

ผ้าห่ม

มีค่า

ปลาน้อย

ลมหนาว

ตาดำ

โตใหญ่

สายลม

น้องรัก

แดงโม

จำดี

นักร้อง

ผมปลิว

ใบความรู้ คำขวัญ

คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจ เพื่อชักจูงใจ มักเป็นคำปลอบขวัญหรือปลุกใจให้เชื่อมั่น ให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของสิ่งที่กล่าวถึง มักเป็นถ้อยคำที่สัมผัสคล้องจอง

ตัวอย่างคำขวัญ

- ดึ่มนมทุกวัน สุขภาพแข็งแรง
- สุรา ยาเสพติด เป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
- ปลอดภัยเพื่อชีวิต ทุกขณะจิตอย่าประมาท
- เลิกสูบ เลิกเสพในวันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีในวันหน้า

- ความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่อนาคต
- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม
- มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข
- รักษาเวลา รักษาหน้าที่ ชีวิตจะดีถ้าคุณมีวินัย

- บ้านเมืองจะสะอาด ถ้าปราศจากคนมกง่าย
- ประเทศไทยจะรุ่งเรือง ถ้าพลเมืองไม่พึ่งยาเสพติด
- หนังสือคือมิตร สื่อความคิดให้ก้าวไกล
- ไม่มีท่านเราอด ไม่มีรถท่านเดิน

- อดทน ขยัน ประหยัด คือ คุณสมบัติของเด็กไทย
- ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
- เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี

ใบความรู้ คำคม

คำคม หมายถึง ถ้อยคำที่คิดขึ้นมาในปัจจุบันทันด่วน เป็นถ้อยคำที่หลักแหลม ซึ่งสามารถเข้ากับเหตุการณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังชวนให้คิด ถ้าพูดติดปากกันต่อไปก็จะกลายเป็นสำนวนไปได้ คำคมส่วนมากจะมีการร้อยเรียงด้วยคำที่คล้องจองกัน เช่น

ตัวอย่าง

คำคม	ความหมาย
เสียชีพออย่าเสียสัตย์	พูดแล้วต้องรักษาคำพูด ยอมตายแต่ไม่ยอมเสียคำพูด
อย่าไปติดปีกให้แมว	อย่าไปฝืนธรรมชาติ ปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมชาติ
ถ้าสติไม่มา ปัญญาก็ไม่มี	คนเราต้องมีสติก่อนจึงจะเกิดความคิดที่รอบคอบ
สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม	ใครทำอะไรได้อย่างนั้น ไม่ช้าก็เร็ว
พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง	บางครั้งการอยู่เฉย ๆ ก็ได้ประโยชน์มากกว่า
ศัตรูที่ร้ายเหลือ ไม่เท่ากับเกลียดที่เป็นหนอน	ศัตรูเรารู้ได้ชัดเจน แต่เกลียดที่เป็นหนอน คือ คนใกล้ตัว ที่ทำร้ายเราไม่รู้ว่าเป็นใคร มันร้ายแรงกว่า

ตัวอย่าง

คำคม	ความหมาย
อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูตาย ปั่นรวปุ้น ควายให้ลูกท่านเล่น	ถ้าไปอยู่บ้านคนอื่นอย่ามัวแต่นั่งเฉยๆ ต้องช่วยเจ้าของ บ้านทำงานบ้าง
ไม้คดใช้ทำขอ เหล็กงอใช้ทำเคียว คนคดเคี้ยวใช้ทำอะไรไม่ได้เลย	ไม้คด เหล็กงอก็ยังทำประโยชน์ได้ แต่คนคดหรือคนที่ ไม่ซื่อสัตย์ทำประโยชน์อะไรไม่ได้เลย
ความพยายามครั้งที่หนึ่งร้อย ดีกว่า ท้อถอยก่อนที่จะทำ	ถึงแม้จะต้องพยายามหลายครั้งเพื่อที่จะพบกับ ความสำเร็จ ก็ดีกว่าไม่ได้ลงมือทำเลย
หากเดินตามรอยเท้าคนอื่น ก็ไม่มีวัน ค้นที่จะมีรอยเท้าเป็นของตนเอง	การทำตามคนอื่นตลอดเวลา ก็ไม่มีโอกาสได้แสดง ผลงานของตนเอง หรือเป็นคนที่ไม่มีความสามารถ
คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด แต่คนฉลาดก็พลาดให้กับคนที่ฉลาด แล้วแก้งโง่	อย่าอวดฉลาด เพราะอาจจะมีคนที่ฉลาดกว่า แต่ ไม่แสดงออกให้เราเห็น

ปรับปรุงมาจาก <http://krupivarcrk.wordpress.com>

ท ๗/ผ.๒-๐๔

ใบงานที่ ๐๔ การแต่งคำขวัญ

คำชี้แจง ถ้าต้องการให้โรงเรียนของเรา เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จะเขียนคำขวัญว่าอย่างไร
(เขียนไม่น้อยกว่า ๓ คำขวัญ ความยาวคำขวัญละไม่เกิน ๑๖ พยางค์)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ ความหมายโดยนัย

ความหมายโดยนัย หมายถึง ความหมายของคำ หรือข้อความ ในแง่มุมอื่น ๆ ที่มีใช้ความหมายหลักหรือความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไป เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "ความหมายแฝง" นั่นเอง

คำที่มีความหมายโดยนัย	ความหมาย
ดาว	บุคคลที่เด่นในทางใดทางหนึ่ง
เก้าอี้	ตำแหน่ง
เพชร	บุคคลที่มีค่า
ดวงใจ	สิ่งสำคัญที่สุด
แกะดำ	แปลกแตกต่างจากคนอื่น ๆ
ภาษาดอกไม้	พุดจาสุภาพ
ไฟเขียว	เห็นชอบ อนุมัติ
หิน	ยากมาก
กล้วย หนู	ง่ายมาก
หนอนหนังสือ	คนที่ชอบอ่านหนังสือ
แพะรับบาป	ผู้ที่ตกเป็นผู้ต้องหา และรับโทษแทนผู้ที่ทำผิดจริง
เรือจ้าง	ครู
สวรรค์	ความสะดวก สบาย ความสุข
นรก	ความลำบาก ความทุกข์ ไม่ดี
นกพิราบ	สันติภาพ
นกฮูก	คนฉลาด คนมีปัญญา

ปรับปรุงมาจากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

ใบงานที่ ๐๕ ความหมายโดยนัย

คำชี้แจง ขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายโดยนัยจากประโยคที่กำหนดให้ แล้วนำคำนั้นไปแต่งประโยคใหม่ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง สมหญิงเป็นคนเค็มที่สุดในบ้าน
คำ เค็ม
ประโยค คนเค็มมักไม่มีใครชอบ เพราะไม่เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น

๑. เธอเป็นดาวตั้งแต่ยังเด็ก

คำ

ประโยค :

๒. เธอเป็นเพชรน้ำเอกของวงการเพลง

คำ

ประโยค :

๓. ใบเตยแต่งตัวเปรี้ยวมาก

คำ

ประโยค :

๔. ส.ส. เมืองไทยไม่เคยแย่งเก้าอี้กัน

คำ

ประโยค :

๕. พระเอกในละครมักเป็นคนหุเบา

คำ

ประโยค :

ท ๗/ผ.๓-๐๕

๖. สมชายมีชีวิตเหมือนนกขมิ้น

คำ
ประโยค :

๗. ข้อสอบวิชาภาษาไทยหินมาก

คำ
ประโยค :

๘. การทำกับข้าวเป็นเรื่องกล้วยๆ

คำ
ประโยค :

๙. หนังสือเล่มนี้ได้ดีมาก

คำ
ประโยค :

๑๐. พี่อาบน้ำร้อนมาก่อนเธอนะ

คำ
ประโยค :

ท ๗/ผ.๓-๐๖

ใบงานที่ ๐๖ ความหมายโดยนัย

คำชี้แจง เลือกคำที่มีความหมายโดยนัยจากใบความรู้ จำนวน ๑๐ คำพร้อมความหมาย
และคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗
จดจำสำนวน

ใบความรู้ สำนวน คำพังเพย และคำสุภาษิต

คำคม หมายถึง ถ้อยคำที่คิดขึ้นมาในปัจจุบันทันด่วน เป็นถ้อยคำที่หลักแหลม ซึ่งสามารถเข้ากับเหตุการณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังชวนให้คิด ถ้าพูดติดปากกันต่อไปก็จะกลายเป็นสำนวนไปได้

คำคม ส่วนมากจะมีการร้อยเรียงด้วยคำที่คล้องจองกัน เช่น ถ้าสติไม่มาปัญญาไม่เกิด มีเมียดี ก็เหมือน มีหมอล...เจ็บ และ ท้อ ก็รักษา ฯลฯ

สำนวน มักเป็นคำเปรียบเทียบ โดยการนำความเป็นไปของสิ่งนั้น ๆ มาเปรียบเทียบกับ ความประพฤติของคน เช่น คำว่า ชิงกีร์ร่า ข้าก็แรง ปลาแร่เค็ม มะเขือขึ้น ตัวเท่าเสา เงามเท่ากระท่อม น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย ฯลฯ

คำพังเพย มีลักษณะคล้ายสุภาษิตและเกือบเป็นสุภาษิต แต่ไม่ได้สอนใจหรือให้ความจริงที่สามารถพิสูจน์ได้โดยตรง เป็นคำกล่าวที่มีลักษณะติ ชม แสดงความเห็นอยู่ในตัว เช่น ถีลอดตาข้าง ห้างลอดตาเส้น ตำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง ฯลฯ

สุภาษิต หมายถึง ข้อความสั้น ๆ กระชับ แต่มีความหมายชัดเจนลึกซึ้ง มีคติสอนใจ หรือความจริงเกี่ยวกับความคิด และแนวปฏิบัติ ซึ่งสามารถพิสูจน์ เชื่อถือได้ เช่น แพ้เป็นพระ ชะนะเป็นมาร น้ำเชี่ยว อย่าขวางเรือ ได้ทีชีแพะไล่ สอนหนังสือสังฆราช ฯลฯ

จากวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

ตัวอย่าง สำนวน คำพังเพย สุภาษิต และความหมาย

คำคม	ความหมาย
- ความรักทำให้คนตาบอด	ได้รับทุกข์ที่เกิดจากความรัก
- อย่าไปติดปีกให้แมว	อย่าไปฝืนธรรมชาติ ปล่อยให้ไปไปตามธรรมชาติ
- เสียเหงื่อเพราะกีฬา ดีกว่าเสียน้ำตา เพราะยาเสพติด	เล่นกีฬาดีกว่าไปติดยาเสพติด
- ถ้าสติไม่มา ปัญญาก็ไม่เกิด	คนเราต้องมีสติก่อนจึงจะเกิดความคิดที่รอบคอบ
- อยู่อย่างสงบ ดีกว่ารบด้วยปาก	การอยู่อย่างสงบไม่ทำให้ตัวเราและผู้อื่นเดือดร้อน
- ศัตรูที่ร้ายเหลือ ไม่เท่ากับเกลือที่เป็นหนอน	ศัตรูเรารู้ได้ชัดเจน แต่เกลือที่เป็นหนอน คือ คนใกล้ตัวที่ทำร้ายเราโดยที่เราไม่รู้ว่าเป็นใครมันร้ายแรงกว่า

สำนวน	ความหมาย
- กลมเป็นลูกมะนาว	หลบหลีกได้คล่อง
- ตาเป็นสับปะรด	มีพวกคอยสอดส่องเหตุการณ์ให้
- กระต่ายขาเดียว	ยืนกรานไม่ยอมรับ
- จมูกมด	รู้ทันเหตุการณ์
- กิ้งก่าได้ทอง	คนที่ได้ดีแล้วลืมตัว
- แก้วง่าเห่าหาเสียง	หาเรื่องเดือดร้อนใส่ตัว
- ขนทรายเข้าวัด	ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
- บุกป่าฝ่าดง	ต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ
- กระต่ายตื่นตูม	ตื่นตกใจโดยไม่สำรวจให้ถ้วนถี่เสียก่อน
- กลัวดอกพิกุลจะร่วง	อาการนิ่งไม่พูด
- เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	เห็นผิดเป็นชอบ
- ทรพี	คนอกตัญญู

ปรับปรุงมาจาก www.เกร็ดความรู้.net

ใบงานที่ ๐๗
สำนวนชวนคิด

คำชี้แจง นำสำนวน สุภาษิตที่กำหนดให้ใส่ให้ตรงกับความหมาย

ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง
งมเข็มในมหาสมุทร
คางคกขึ้นวอ

เชืญครกขึ้นภูเขา
น้ำพิ่งเรือเสือพิ่งป่า

๑. เรื่องที่กำลังจะทำหรือจะทำให้สำเร็จบรรลุผลนั้น ยากลำบาก มิใช่ของที่ทำได้ง่าย

.....

๒. คนจะดูสวยงามเกิดขึ้นจากการแต่งเนื้อแต่งตัว

.....

๓. คนเราต้องต่างพึ่งพากันและกันตลอดมา

.....

๔. พอได้ดีแล้วก็มักแสดงกริยาอวดดีลิ้มตัว

.....

๕. ค้นหาสิ่งที่ยากจะค้นหาได้ ทำกิจที่สำเร็จได้ยาก

.....

ใบงานที่ ๐๘ สุภาษิตสำนวนไทย

คำชี้แจง จับคู่สุภาษิต สำนวนไทย ให้ตรงกับความหมายแล้วนำไปเขียนให้ถูกต้อง

กระต่ายขาเดียว	ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
กิ้งก่าได้ทอง	ยื่นกรานไม่ยอมรับ
ชนทรายเข้าวัด	คนที่ได้ดีแล้วลืมตัว
กระต่ายตื่นตูม	มีพวกคอยสอดส่องเหตุการณ์ให้
เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	ตื่นตกใจโดยไม่สำรวจให้ถ้วนถี่เสียก่อน
ตาเป็นสับปะรด	เห็นผิดเป็นชอบ

สุภาษิต สำนวนไทย	ความหมาย

ท ๗/ผ.๔-๐๙

ใบงานที่ ๐๙
วิเคราะห์สภาวะจิตสำนวนไทย

คำชี้แจง เขียนข้อความที่กำหนดให้ไว้ในตาราง “คุณธรรมนำสุข” ให้สอดคล้องกัน

เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน
หนักเอาเบาสู้
เก็บเล็กผสมน้อย
ร่วมใจไมตรี

ทำงานตัวเป็นเกลียว
เก็บหอมรอมริบ
หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน
ไปด้วยกันมาด้วยกัน

ร่วมแรงร่วมใจ
น้ำหนึ่งใจเดียว
มีสลิ้งพึงบรรจบให้ครบบาท
สายตัวแทบขาด

คุณธรรมนำสุข

คุณธรรม	ข้อความ	ความหมาย
ความประหยัด		
ความขยันหมั่นเพียร		
ความสามัคคี		

ใบงานที่ ๑๐ วิเคราะห์ข้อความ

คำชี้แจง แยกข้อความที่กำหนดให้ ลงในช่องตาราง

มีรายได้ไม่น้อยกว่ารายจ่าย	แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ	ไม่ไวใจกัน
การแตกความสามัคคีกัน	ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย	มีลูกมากเกินไป ๓ คน
วางแผนการใช้จ่าย	ขายสิทธิ์ ขายเสียง	สมานฉันท์ ประองดองกัน
ราคาข้าวตกต่ำ	หัวหน้าครอบครัวรับผิดชอบผู้เดียว	สามัคคีคือพลัง
ทุกคนช่วยกันทำงาน	เคารพสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	

ครอบครัวที่มีความสุข	ครอบครัวไม่มีความสุข

ประเทศที่มีความสุข	ประเทศที่มีความทุกข์

ใบความรู้ การท่องเที่ยว

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายกำหนดให้มีการท่องเที่ยวอย่างจริงจังในสถานศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ดังนี้

๑. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย และให้ซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง
๒. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์
๓. เพื่อเป็นการสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรม คติธรรม และข้อคิดที่เป็นประโยชน์
๔. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติในฐานะ
“รากร่วมทางวัฒนธรรม”

บทอาขยานที่กำหนดให้ท่องจำ

บทอาขยานที่ให้นักเรียนท่องจำนั้น แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ บทอาขยานที่เป็นบทหลัก บทรอง และบทเลือกอิสระ

บทหลัก หมายถึง บทอาขยานที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนนำไปท่องจำ เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ

บทรอง หมายถึง บทอาขยานที่ครูผู้สอนหรือสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนท่องจำ เสริมจากบท อาขยานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (บทหลัก)

บทเลือกอิสระ หมายถึง บทอาขยานที่นักเรียนแต่ละคนเลือกสรรมาท่องเองด้วยความสมัครใจ หรือด้วยความชื่นชอบอาจเป็นบทร้อยกรองที่มีผู้แต่งไว้ หรือเป็นบทร้อยกรองที่นักเรียนแต่งขึ้นเองหรือผู้ปกครองเป็นผู้แต่งขึ้นก็ได้แต่ต้องบอกได้ว่ามีเหตุผลอย่างไรจึงเลือกบทร้อยกรองนั้น ๆ มาท่องจำเป็นบทอาขยานของตนเองด้วยความเห็นชอบของครูผู้สอน

บทร้อยกรองที่จะคัดเลือกให้เป็นบทรองและบทเลือกอิสระ ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. มีเนื้อหา ความง่ายเหมาะสมกับวัย
๒. มีความยาวพอเหมาะพอควร
๓. มีคุณธรรม คติธรรม ให้แนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม
๔. มีสุนทรียรสทางภาษา
๕. มีความถูกต้องตามฉันทลักษณ์
๖. มีรูปแบบที่หลากหลาย

การอ่านบทอาขยานตามหลักการทั่วไป

การอ่านบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการอ่านออกเสียง คือ ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมาดัง ๆ ในขณะที่ใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการอ่านออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การอ่านออกเสียงมีประสิทธิภาพควรฝึกฝน ดังนี้

๑. กวาดสายตาจากคำต้นวรรคไปยังท้ายวรรค และเคลื่อนสายตาไปยังวรรคถัดไปอย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องส่ายหน้าตามไป เพื่อเป็นการอ่านล่วงหน้า ทำให้การอ่านออกเสียงต่อเนื่องกันไปโดยไม่สะดุด ชะงัก

๒. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ โดยพิจารณาถึงกลุ่มผู้ฟังและสถานที่ แต่ไม่ตะโกนควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง - ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน

๓. อ่านด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพรา เปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ

๔. ควรทรงตัวและรักษาอาการปฏิกิริยาให้ถูกวิธี จะช่วยให้ระบบกล้ามเนื้อต่าง ๆ ทำงานประสานกัน ทำให้เปล่งเสียงได้ดี มีท่วงทำนองเชื่อถือ ลักษณะการทรงตัวที่ถูกวิธีคือ ไม่ว่าจะยืนหรือนั่งอ่าน ลำตัวต้องตั้งตรงและอยู่ในอาการสมดุล ควรถือบท หรือหนังสือห่างจากสายตาประมาณหนึ่งฟุต ขณะอ่านพยายามให้ลำคอตั้งตรง เยกหน้าเล็กน้อย สบตากับผู้ฟังเป็นระยะ ๆ

๕. อ่านออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานนี้

๖. อ่านออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน

๗. อ่านให้ถูกจังหวะและวรรคตอน

๘. พยายามอ่านให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

การอ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

การอ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะช่วยให้บทอาขยานนั้นมีความไพเราะ เกิดความสนใจจดจำบทอาขยานได้ดี และสนุกสนานยิ่งขึ้น การฝึกอ่านทำนองเสนาะมีขั้นตอน ดังนี้

๑. อ่านเป็นร้อยแก้วธรรมดาให้ถูกต้องชัดเจน ตามอักขรวิธีก่อน ทั้ง ร , ล ตัวควบกล้ำอ่านออกเสียงให้ตรงตามเสียงวรรณยุกต์

๒. อ่านให้ถูกจังหวะวรรคตอน การอ่านผิดวรรคตอน ทำให้เสียความ

๓. อ่านให้สัมผัสคล้องจองกันเพื่อความไพเราะ

๔. อ่านให้ถูกทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด ซึ่งคำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับจำนวนคำสัมผัส หรือคำเอก คำโท แตกต่างกัน การอ่านทำนองเสนาะจึงต้องอ่านให้ถูกท่วงทำนอง และลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด

๕. อ่านโดยใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรคด้วยการทอดเสียง แล้วปล่อยให้หางเสียงพวนขึ้นจนจบ

ประโยชน์ของการท่องบทอาขยาน

การท่องจำบทอาขยานมิใช่เพียงการท่องแบบนกแก้วนกขุนทอง แต่การท่องจำบทอาขยานได้ เปรียบเสมือนเป็นบันไดขั้นแรกที้นำไปสู่การคิด เมื่อมีข้อมูลมีตัวอย่างที่ดีซึ่งเป็นคลังความรู้ที่เราเก็บไว้กับตัว ต้องการใช้เมื่อใดเราก็สามารถนำออกมาใช้ได้ทันที การท่องจำบทอาขยานเป็นพื้นฐานทีนำไปสู่การเลือกจำบทประพันธ์ที่ดี และมีคุณค่าทั้งในเชิงภาษาและเนื้อหาที่เราได้พบในชีวิตประจำวันต่อไป

การท่องจำบทอาขยานมีประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

๑. ช่วยให้เกิดความซาบซึ้งในเรื่องที่อ่าน
๒. ฝึกการคิดวิเคราะห์ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน
๓. เป็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่ไพเราะ
๔. ช่วยให้มีคติประจำตัว สอนใจให้ระลึกถึงคุณธรรมที่ได้จดจำ
๕. ช่วยกล่อมเกลาและจรรโลงใจให้ประณีตมากขึ้น
๖. เป็นตัวอย่างการแต่งคำประพันธ์ตามรูปแบบที่ได้ท่องจำ
๗. ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน
๘. สามารถนำไปใช้อ้างอิงในงานต่างๆ ได้

ปรับปรุงมาจาก www.thaigoodview.com

บทอาขยาน

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

ปากเป็นเอกเหมือนเสมณตรให้คนเชื่อ
จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ
เลขเป็นโทโบราณท่านสั่งสอน
การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น
หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ
ยามยากแสนแค้นคับไม่อัจน
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก
ที่ศูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี

ฉลาดเหลือวาจาปรีชาฉาน
เป็นรากฐานเทิดตนพันลำเค็ญ
เร่งสั่งรวเร็วไวใช้ว่าเล่น
ช่วยให้เด่นด้นักหนารู้ท่าคน
เรียนไปเถิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ยามวิโยคชีพยับลับร่างหนี
คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

ท ๗/ผ.๕-๑๑

ใบงานที่ ๑๑ ท่องจำบทอาขยาน

คำชี้แจง อ่านบทอาขยานและคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด จากใบความรู้

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines for copying and writing the poem.

ใบงานที่ ๑๒
ท่องจำอาขยาน

คำชี้แจง เติมบทอาขยาน ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา
ที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์

ปากเป็นเอกเหมือนเสมมนตร์ให้คนเชื่อ

จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ

.....

การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น

หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ

.....

ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก

.....

เป็นรากฐานเทิดตนพันลำเค็ญ

เร่งสั่งวรเวียไว้ใช้เวลาเล่น

ช่วยให้เด่นด้นักหนารู้ท่าคน

.....

ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี

ยามวิโยคชีพยับลับร่างหนี

คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

ท่านผู้หมึงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

ท ๗/ผ.๕-๑๓

ใบงานที่ ๑๓ ท่องจำอาขยาน

คำชี้แจง อ่านบทอาขยาน และบอกข้อคิดจากการอ่าน

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

ปากเป็นเอกเหมือนเสมณตร์ให้คนเชื่อ	ฉลาดเหลือวาจาปรีชาฉาน
จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ	เป็นรากฐานเทิดตนพ้นลำเค็ญ
เลขเป็นโทโบราณท่านสั่งสอน	เร่งสั่งรเวียไว้ไ้ว่าเล่น
การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น	ช่วยให้เด่นด้นักหนารู้ทำคน
หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ	เรียนไปเกิดรู้ไ้ไม่ไร้ผล
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน	ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก	ยามวิโยคชีพยบัลลังก์นี้
ที่ศูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี	คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

สรุปข้อคิดที่ได้

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ งดงามล้ำนวน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. “น้ำไหลไฟดับ” เป็นสำนวนเกี่ยวกับอะไร

ก. การฟัง	ข. การพูด
ค. การอ่าน	ง. การเขียน

๒. “พี่น้องคู่นี้ต่างก็แข็งข้อเข้าหากันไม่มีใครยอมใคร” ควรใช้สำนวนไทยในข้อใด
 จึงตรงกับข้อความ

ก. ลั่นกับฟัน	ข. ขมื่นกับปูน
ค. ชิงกีร์ร่าข้าก็แรง	ง. ไม้เบื่อไม้เมา

๓. สำนวนต่อไปนี้ควรต่อด้วยข้อความใด “พินฝอย.....”

ก. หาดะเข็บ	ข. ให่วุ่นวาย
ค. ให้งกบ้าน	ง. หาดะขาบ

๔. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกัน

ก. เกร่ง – ครัด	ข. ตลอด – ตลับ
ค. กระทง – กะทิ	ง. ถนัด – ตัดต่อ

๕. คำในข้อใด มีความหมายโดยนัย

ก. ตับแข็ง	ข. คอแข็ง
ค. ขาแข็ง	ง. ตาค้าง

๖. ข้อใดเป็นคำคล้องจอง ๓ พยางค์

ก. เนื่อนมดี – เนื่อว่วนุ่ม	ข. ข้าวสารขาว – หอมชื่นใจ
ค. ส้มเขียวหวาน – ข้าวต้มมัด	ง. กรูพระเครื่อง – เมืองคนแกร่ง

๗. ข้อสอบวิชาภาษาไทยหินมากๆ คำที่ขีดเส้นใต้ มีความหมายโดยนัยว่าอย่างไร

ก. ง่าย

ข. ยาก

ค. แข็ง

ง. แข็งแกร่ง

๘. ข้อใดคือความหมายของสำนวนที่ว่า “ปิดทองหลังพระ”

ก. ชื่อสัตย์สุจริต

ข. เก่งแต่ไม่โอ้อวด

ค. มีความประพฤติดี

ง. ทำดีโดยไม่มีใครเห็น

๙. “รักษาเวลา..... ชีวิตจะดี ถ้าคุณมีวินัย” ควรเติมข้อความใด
จึงจะเป็นคำขวัญที่สมบูรณ์

ก. รู้จักกตัญญู

ข. รู้รักสามัคคี

ค. รักษาหน้าที่

ง. รักษาสุขภาพ

๑๐. พุดแล้วต้องรักษาคำพูด ยอมตายแต่ไม่ยอมเสียคำพูด ตรงกับคำคมในข้อใด

ก. เสียสละในหน้าที่

ข. เสียชีพอย่าเสียสัตย์

ค. เสียชื่ออย่าเสียคำพูด

ง. เสียชีพอย่ากลัวเสียชื่อ

หน่วยการเรียนรู้ที่

๘

อ่านจับใจความ ย่อตามคิด

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

อ่านจับใจความ ย่อตามคิด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. จากหลักการจับใจความสำคัญที่กำหนดให้ ข้อใดเรียงลำดับได้ถูกต้อง

๑. ร่างข้อความ	๒. เรียบเรียง	๓. คิด	๔. อ่าน
ก. ๒ ๑ ๔ ๓		ข. ๑ ๓ ๔ ๒	
ค. ๔ ๓ ๑ ๒		ง. ๓ ๔ ๑ ๒	

๒. “พ่อกับแม่บอกว่าฉันโตขึ้นเยอะ และชมว่าฉันดีขึ้นหลายอย่าง เช่น ทำงานประณีตขึ้นพูดจาไพเราะไม่กระด้างก้าวร้าวอย่างเมื่อก่อน นี่ต้องเป็นเพราะป้า และคุณครูอบรมสั่งสอน นอกจากนี้นั้นยังมีเพื่อนดี ๆ อย่างพวกเธอ”

ข้อใด สรุปใจความสำคัญได้ดีที่สุด

- ก. วัยและประสบการณ์ทำให้คนเปลี่ยนแปลง
ข. สิ่งแวดล้อมช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน
ค. พ่อแม่ย่อมต้องการให้ลูกเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น
ง. การอบรมสั่งสอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของคน

๓. คำศัพท์ในข้อใด ควรมาก่อนคำศัพท์อื่น

ก. กีฬา	ข. กันดาร
ค. กีฬา	ง. กิ่งก่า

๔. ข้อใดเรียงลำดับคำศัพท์ได้ถูกต้องตามพจนานุกรม

ก. ฟาร์ม	พิวส์	เพี้ยว
ข. ภิกษุ	ภาชิต	ภักษา
ค. เมขลา	มุทิตา	แมงกานีส
ง. ยักษ์ณี	ยถากรรม	ยิมนาสติก

๕. บนฉลากยา ถ้าขาดข้อใด อาจเกิดอันตรายต่อผู้บริโภคมากที่สุด

ก. ผู้ผลิต	ข. คำเตือน
ค. ส่วนประกอบ	ง. วันหมดอายุ

๖. สิ่งสำคัญที่ฉลากยาทุกชนิดต้องมี คือ ข้อใด

ก. ส่วนประกอบสำคัญ

ข. ปริมาณสุทธิ

ค. สรรพคุณ

ง. ผู้ผลิต

๗. ในการเขียนย่อความนักเรียนควรพิจารณาเรื่องใดก่อน

ก. จำนวนย่อหน้า

ข. มีใจความสำคัญอย่างไร

ค. เป็นเรื่องประเภทใด

ง. การแบ่งจำนวนเป็นตอนๆ

๘. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของย่อความ

ก. ช่วยให้อ่านหนังสือได้ถูกต้อง

ข. ช่วยให้จดบันทึกเรื่องราวได้รวดเร็ว

ค. ช่วยให้ไม่ต้องอ่านหนังสือซ้ำตลอดเรื่อง

ง. ช่วยให้จำใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ง่าย

๙. ข้อใดมีคำสรรพนาม

ก. พระกำลังฉันทดาหาร

ข. เขาชอบกินไข่เจียวหมูสับ

ค. นิ้มไม่ได้เป็นข้าทาสของใคร

ง. บ้านตากอากาศของนิมอยู่บนเขา

๑๐. คำว่า **ฉัน** ทำหน้าที่ตามข้อใด

ก. สรรพนามบุรุษที่ ๑

ข. สรรพนามบุรุษที่ ๒

ค. สรรพนามบุรุษที่ ๓

ง. สรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒

ใบความรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ

ใจความสำคัญ คือ ข้อความสำคัญของเรื่อง จะตัดออกไปไม่ได้ ถ้าตัดออกจะทำให้เนื้อความเปลี่ยนแปลงไปหรือได้ความไม่ครบถ้วน การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการอ่าน และจะต้องเข้าใจเรื่องที่อ่าน แล้วตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร แล้วตอบคำถามเหล่านั้นแต่เพียงสั้น ๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน จากนั้นนำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยค หรือข้อความสั้น ๆ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ในหนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงใจความเดียว นอกนั้นจะเป็นพลความหรือส่วนประกอบซึ่งใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน อาจอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ มีดังต่อไปนี้

๑. อ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า
๒. คิด โดยตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร อย่างไร
๓. เขียน ร่างข้อความหรือคำตอบที่ได้ไว้เป็นตอน ๆ
๔. เรียบเรียง นำข้อความที่สรุปไว้มาเรียบเรียงให้เป็นข้อความ โดยใช้คำสันธานเชื่อม และเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่างข้อความ

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรัก ความเมตตา ต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงใจ

ใจความสำคัญ คือ ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน (ข้อความอื่น ๆ เป็นพลความ หรือส่วนที่ขยายใจความสำคัญ)

www.truelookpanya.com

ใบงานชั้นนำ การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง “ผึ้งขอพร” แล้วตอบคำถามในแผนภาพความคิด

ผึ้งขอพร

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระอิศวรตรัสถามผึ้งที่มักจะนำน้ำผึ้งสด ๆ
เต็มรวงมาถวายอยู่เสมอว่า “เจ้าอยากได้พรใด จงขอมา ข้าจะให้พรแก่เจ้า”

“ข้าอยากได้เหล็กในพระเจ้าข้า เมื่อต่อยเหล็กในมีพิษใส่ใคร ผู้นั้นต้องตาย
ทันที”

คำขอของผึ้งทำให้พระอิศวรทรงกริ้วที่ผึ้งคิดทำร้ายผู้อื่น แต่พระองค์
ก็ทรงจำต้องให้พรตามที่ล้นวาจาไว้ “ได้ ข้าจะให้พรแก่เจ้าแต่คนหรือสัตว์ที่โดน
เจ้าต่อยจะไม่ตายในทันที ส่วนเจ้านั้นเมื่อปล่อยเหล็กในเมื่อใดก็ต้องตายเมื่อนั้น”

หนังสือรวมนิทาน

ท ๘/ผ.๑

แผนภาพความคิด
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
นิทานเรื่อง “ผึ้งขอพร”

ใจความสำคัญของนิทานเรื่อง “ผึ้งขอพร”

คือ

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “ผึ้งขอพร”

คือ

.....
.....
.....
.....
.....

นิทาน
เรื่อง “ผึ้งขอพร”

การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

โดย

.....

ใบงานที่ ๐๑
การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองเรื่อง “คำเตือนจากฟ้าดิน” แล้วตอบคำถาม
ในแผนภาพความคิด

บทร้อยกรอง
คำเตือนจากฟ้าดิน

มนุษย์นี้หนอ
เครื่องมือต่างต่าง
ทดลองนานา
ธรรมชาติไหวหวั่น
บ้างชอบสะสม
ไปเที่ยวไหนมา
เป็นที่ระลึกลับ
เห็นสวยเป็นต้อง
ติดมือคนละหน่อย
ยามมองใกล้ซิด
ภูเขากร่อนแห้ว
ต้นไม้ไหม้ดำ
โปรดเถิดมนุษย์เอ๋ย
อย่าหลงเพลินทำ
ทำลายธรรมชาติ
ทุกสิ่งแหลกลาญ

ชอบก่อชอบสร้าง
ประดิษฐ์แข่งขัน
แก้ปัญหาสารพัน
เพราะพิษทดลอง
ระดมเก็บหา
เก็บเป็นเจ้าของ
บ้างคึกคะนอง
หัก ดึง ลูบ คลำ
แม้เพียงน้อยนิด
เห็นรอยชอกช้ำ
เพราะแรงระเบิดนำ
เพราะพิษไฟผลาญ
ขอเอ๋ยสักคำ
จำไว้นานนาน
อุกอาจเหี้ยมหาญ
แล้วจะโทษใคร

หนังสือเรียนภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ท ๘/ผ.๑-๐๑

แผนภาพความคิด
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
บทร้อยกรองเรื่อง “คำเตือนจากฟ้าดิน”

ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้

คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรอง
เรื่อง “คำเตือนจากฟ้าดิน”

คือ

.....

.....

.....

บทร้อยกรอง
คำเตือนจากฟ้าดิน

การนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คือ

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ อ่านจับใจความ ย่อตามคิด

ใบงานที่ ๐๒
การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง อ่านบทความเรื่อง “สารอาหารคลายความเหนื่อยล้า” แล้วตอบคำถาม
ในแผนภาพความคิด

สารอาหารคลายความเหนื่อยล้า

การที่เราดูแลสุขภาพร่างกายด้วยการกินอาหารที่มีประโยชน์ จะช่วยผ่อนคลายความเหนื่อยล้าให้กับร่างกาย เพราะสารอาหารจะช่วยบำรุงให้ร่างกายมีสุขภาพดีขึ้นและมีพลังในการดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มเปี่ยม แต่ถ้าร่างกายขาดสารอาหารตัวใดตัวหนึ่งก็จะทำให้เกิดอาการเหนื่อยล้า ไม่มีเรี่ยวแรง แม้จะพักผ่อนมากแค่ไหนก็ไม่หาย เป็นอาการที่บั่นทอนทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพใจในระยะยาว สำหรับสารอาหารที่มีผลให้คลายความเหนื่อยล้าของร่างกาย และควรทำความรู้จักไว้เพื่อดูแลตัวเองได้แก่ โปรตีน ธาตุเหล็ก แมกนีเซียม สังกะสี วิตามินบี วิตามินซี และแร่ธาตุอื่น ๆ

นิตยสารหมอชาวบ้าน ฉบับเดือนกันยายน ๒๕๕๖

ท ๘/ผ.๑-๐๒

คำชี้แจง อ่านบทความเรื่อง “สารอาหารคลายความเหนื่อยล้า” แล้วตอบคำถาม
ในแผนภาพความคิด

เรื่อง
“สารอาหารคลายความเหนื่อยล้า”

ใจความสำคัญ คือ

ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

นำไปประยุกต์ใช้โดย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ อ่านจับใจความ ย่อตามคิด

ใบความรู้ การใช้พจนานุกรม

พจนานุกรม เป็นหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความหมายของคำ ช่วยให้อ่านเขียนและใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ทั้งคำที่เป็นไทยแท้ คำที่ยืมมาจากต่างประเทศ คำที่เกิดขึ้นใหม่ ความรู้ทางวิชาการ

วิธีเรียงลำดับคำในพจนานุกรม

๑. เรียงลำดับตามรูปพยัญชนะดังนี้

ก ข ข ค ค ฃ ง จ ฉ ช ซ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ท ฒ ณ ด ต ถ ท ธ
น บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ฤ ฦ ล ฦ ฦ ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

๒. คำในพจนานุกรมไม่เรียงตามเสียง แต่เรียงตามรูปพยัญชนะ เช่น หญิง หนังสือ

หมวด ก็ต้องไปค้นในหมวดตัวอักษร **ห** หรือคำว่า ทราบ ก็ไปค้นหาในหมวด **ท**

๓. คำในหมวดเดียวกันจะเรียงลำดับตามรูปพยัญชนะตัวถัดไป เช่น

กง (ง เป็นตัวสะกด) มาก่อน กฏ เพราะ ฅ มาก่อน ฦ

กฏ มาก่อน กรด (ร เป็นตัวควบกล้ำ) เพราะ ฦ มาก่อน ร

๔. คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะและตามด้วยสระ จะมาหลังคำที่ขึ้นต้นด้วย

พยัญชนะและตามด้วยพยัญชนะ เช่น กร้อย มาก่อน กระ, คม มาก่อน คะ

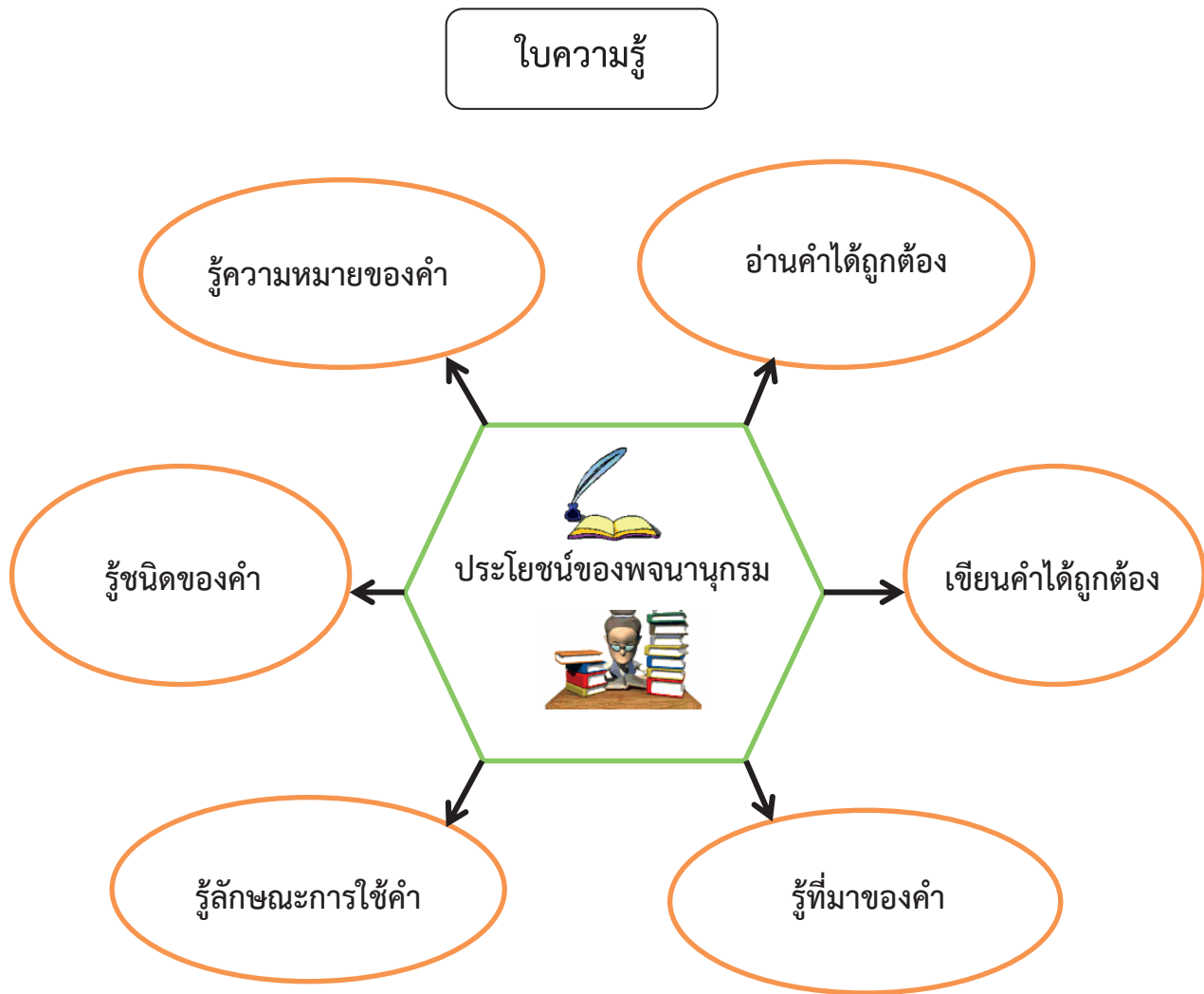
๕. การเรียงคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะและตามด้วยสระ จะเรียงรูปสระดังนี้

-ะ -ั -ิ -ึ -ุ -เ -เะ -เา -เาะ -เิ -เี
-เะ -เี -เะ -แ -แะ -โ -โะ -ไ -ไ-

๖. คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์จะมาก่อนคำที่มีวรรณยุกต์ คำที่มีวรรณยุกต์จะเรียงจาก เอก โท ตรี จัตวา

หนังสือเรียนหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

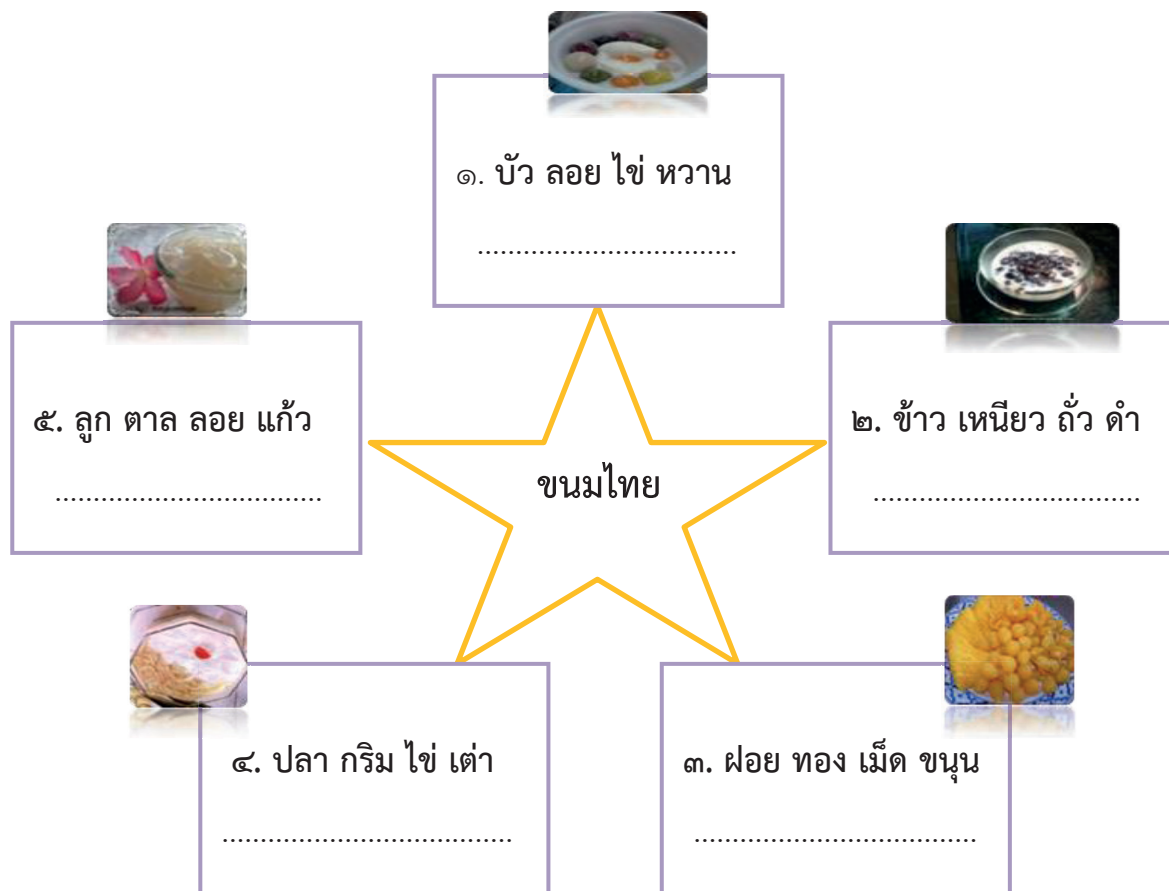

หนังสือเรียนหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบงานที่ ๐๓
การใช้พจนานุกรม

คำชี้แจง จัดลำดับคำที่เป็นชื่อขนมไทย ให้ถูกต้องตามหลักการใช้พจนานุกรม

ท ๘/ผ.๒-๐๔

ใบงานที่ ๐๔
การใช้พจนานุกรม

คำชี้แจง เรียงลำดับคำแต่ละข้อตามพจนานุกรม แล้วเขียนความหมายของคำ
พร้อมทั้งนำคำมาแต่งประโยค

ประโยชน์ โจทย์เลข เสกเป่า

เรียงลำดับคำที่ หมายถึง

ประโยค :

เรียงลำดับคำที่ หมายถึง

ประโยค :

เรียงลำดับคำที่ หมายถึง

ประโยค :

๒. สามัคคี ดีผีปาก ฝากประจำ

เรียงลำดับคำที่ หมายถึง

ประโยค :

เรียงลำดับคำที่ หมายถึง

ประโยค :

เรียงลำดับคำที่ หมายถึง

ประโยค :

ใบความรู้ การอ่านฉลากต่างๆ

ฉลาก หมายถึง ป้ายบอกชื่อสินค้าต่าง ๆ เช่น อาหาร ยา เครื่องอุปโภคต่าง ๆ เป็นต้น
ข้อมูลที่มีในฉลาก ได้แก่

๑. สรรพคุณของสินค้านั้น ๆ
๒. วิธีใช้
๓. ส่วนประกอบสำคัญ
๔. ผู้ผลิต
๕. วัน เดือน ปี ที่ผลิต
๖. วัน เดือน ปี ที่หมดอายุ
๗. คำเตือน
๘. ปริมาณสุทธิ
๙. ราคาสินค้า

ตัวอย่าง

ยาตมสมุนไพรรักษาหอบหืด

สรรพคุณ ใช้ดมเพื่อความสะดวกขึ้น รู้สึกผ่อนคลาย ด้วยกลิ่นหอม
จากน้ำมันหอมระเหย และสมุนไพรรักษาหอบหืด แก้เป็นลม วิงเวียนศีรษะ หน้ามืด

วิธีใช้ ใช้สูดดม เมื่อมีอาการดังกล่าว

ส่วนประกอบสำคัญ เมนทอล พิมเสน การบูร ตะไคร้ มะกรูด ใบมะขาม
ผลิตโดย บริษัทพฤษภามณี จำกัด ๑๑ ถนนเทศบาล อ. เมือง จ. อ่างทอง

วัน เดือน ปี ที่ผลิต (๑๙ / ๙ / ๑๓)

วันหมดอายุ (๑๙ / ๙ / ๑๔)

ควรระวัง ให้อ่านฉลากให้ดี เพราะเด็กอาจหยิบใส่ปาก หรือเข้าตาทำให้เกิด
อาการระคายเคืองได้

ปริมาณสุทธิ (บรรจุ) ๑๐ กรัม **ราคา** ๓๕ บาท

ใบงานที่ ๐๕ การอ่านฉลากยา

คำชี้แจง เปลี่ยนคำและตอบคำถามจากฉลากยาที่กำหนด ให้ถูกต้องตามที่ศึกษาจากใบความรู้

เอกสารกำกับยา ยาลดกรดและเคลือบแผลในกระเพาะอาหาร
ตราดอกบานชื่น

ข้อบ่งใช้ : ช่วยลดกรดในกระเพาะอาหาร ช่วยขับลม บรรเทาอาการ
ท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียดแน่น เคลือบแผลเย็บกระเพาะอาหารและลำไส้ ไม่ทำให้
ระคายเคือง

การรับประทาน : รับประทานครั้งละ ๑ ช้อนโต๊ะ วันละ ๔ ครั้ง หลังอาหาร
๑ ชั่วโมง และก่อนนอนหรือตามแพทย์สั่ง

เขย่าขวดก่อนรินยา และห้ามเก็บในช่องแข็ง

๑๖.๗.๑๓

๑๖.๗.๑๖

๑. เอกสารกำกับยา ควรเปลี่ยนเป็น
๒. ข้อบ่งชี้ ควรเปลี่ยนเป็น
๓. การรับประทาน ควรเปลี่ยนเป็น
๔. เขย่าก่อนริน และห้ามเก็บในช่องแข็ง คือ
๕. ๑๖.๗.๑๓ คือ
๖. ๑๖.๗.๑๖ คือ

.....

ใบงานที่ ๐๖
การอ่านฉลากยา

คำชี้แจง วาดภาพยาและภาชนะบรรจุตามจินตนาการ และเขียนฉลากยาตาม
ใบความรู้เรื่อง “การอ่านฉลากยา”

ภาพตามจินตนาการ

๑. สรรพคุณของยา.....
.....
๒. วิธีใช้.....
.....
๓. ส่วนประกอบสำคัญ.....
.....
๔. ผู้ผลิต.....
.....
๕. วัน เดือน ปี ที่ผลิต.....
๖. วัน เดือน ปี ที่หมดอายุ.....
๗. คำเตือน.....
๘. ปริมาณสุทธิ.....
๙. ราคาสินค้า.....

ใบความรู้ การเขียนย่อความ

ย่อความ หมายถึง การจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟังหรือได้ดูมาอย่างย่อ ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความครบถ้วน สั้น กระชับ ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

หลักการเขียนย่อความ มีดังนี้

๑. อ่านหรือฟังเรื่องที่จะย่อตั้งแต่ต้นจนจบอย่างน้อย ๒ ครั้ง เพื่อจับใจความสำคัญ
๒. เปลี่ยนการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ หรือบุรุษที่ ๒ เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓
๓. การย่อคำพูด คำสนทนาของบุคคล ให้ย่อสรุปความโดยไม่ต้องใส่เครื่องหมาย (“---”)
๔. ใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อเองในการเขียนเรียบเรียงโดยไม่ให้ใจความสำคัญเปลี่ยนไป
๕. ถ้าเรื่องเดิมมีการใช้คำราชาศัพท์ เมื่อย่อแล้วก็ต้องใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องเหมือนเดิม
๖. ถ้าเรื่องเดิมมีหลายย่อหน้า ใจความที่ย่อแล้วให้เขียนรวมเป็นย่อหน้าเดียว
๗. ถ้าเป็นบทหรือยกเรื่องต้องถอดความเป็นร้อยแก้วก่อน แล้วจึงจับใจความสำคัญต่อไป
๘. การย่อความไม่ควรมีความยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อความเดิม

ตัวอย่างรูปแบบการเขียนย่อความ

๑. การย่อนิทาน นิยาย พงศาวดาร ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง เช่น
ย่อนิทานเรื่อง.....ของ.....จาก.....
ความว่า.....
๒. ย่อบทความทางวิชาการ ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง เจ้าของเรื่อง ที่มาของเรื่อง เช่น
ย่อบทความเรื่อง.....ของ.....จาก.....ฉบับที่.....หน้า.....
ความว่า.....
๓. ย่อคำสอน ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง เจ้าของเรื่อง ที่มาของเรื่อง เช่น
ย่อคำสอนเรื่อง.....ของ.....จาก.....หน้า.....
ความว่า.....

ฯลฯ

ตัวอย่าง

การเขียนย่อความประเภทคำสอน

เรื่อง คิดก่อนพูด

ลูกรัก.....

ปากคนนั้นนำสุขมาให้ก็ได้ นำทุกข์มาให้ก็ได้ มีคำเตือนมากมายเกี่ยวกับปาก เช่น “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” เมื่อลูกคบหากับใคร ทำงานที่ไหนก็ตาม สิ่งที่ต้องระวังให้มากคือปาก ท่านกล่าวว่า “จงเก็บปากไว้ที่ใจ อย่าเก็บใจไว้ที่ปาก” คืออยากพูดอะไรก็เก็บไว้ในใจ อย่าพูดทุกอย่างตามที่ใจคิด พูดมากโอกาสพลาดก็มีมาก พูดน้อยก็พลาดน้อย เมื่อจำเป็นต้องพูดก็ควรพูดอย่างมีสติ พูดพอประมาณ พูดอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องและมีประโยชน์ ท่านบอกไว้ว่า “คำพูดที่ดังเกินไป คำพูดที่แรงเกินไป คำพูดที่เกินความจริง ล้วนฆ่าคนพูดผู้โง่เขลาได้ทั้งสิ้น”

คนสมัยนี้พูดเก่งและพูดได้มาก แต่มีสักกี่คนที่พูดแบบสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความสามัคคี ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความสบายใจ แต่เราจะไปห้ามเขาไม่ให้พูดก็ไม่ได้ เขาจะพูดดี ไม่ดีอย่างไร พูดก้าวร้าวเสียดสีใครเป็นสิทธิส่วนตัวของเขา เขาพูดเขาก็ต้องรับผิดชอบเองสำคัญลูกอย่าไปพูดอย่างเขาก็แล้วกัน คิดให้ดีก่อนพูดเสมอ ยิ่งพูดถึงบุคคลอื่นด้วยแล้วยิ่งต้องระวัง เพราะเราไม่รู้จักเขาดีพอ ไม่รู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของเขา ดีเท่ากับตัวเขาหรือ เราจะไปคาดเดาเองว่าเขาเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้แล้วไปพูดทำให้เขาเสียหาย คุณจะไม่มีผู้ธรรมนัก ดีที่สุดคือไม่พูดถึงคนอื่นโดยไม่รู้ข้อเท็จจริงดีพอ แม้จะรู้จริงก็ไม่ควรพูด ถ้าจำเป็นต้องพูดก็ควรพูดอย่างมีสติ พูดด้วยความระมัดระวัง เพราะการพูดถึงคนอื่นนั้นเสี่ยงต่อการเป็นศัตรูกัน และจะเป็นบาปกรรมด้วย ระวังไว้เป็นดีที่สุด

คำพ่อคำแม่ : พระธรรมกิตติวงศ์ ราชบัณฑิต

ย่อคำสอนเรื่อง คิดก่อนพูด ของพระธรรมกิตติวงศ์ ราชบัณฑิต จากหนังสือ คำพ่อคำแม่ หน้า ๙๔ – ๙๕ ความว่า

ลูกรักปากคนนั้นนำทุกข์ นำสุขมาให้ได้มีคำเตือนที่เกี่ยวกับปาก เรื่องการพูดมาก พูดน้อยก็ทำให้เสียโอกาส ควรพูดเมื่อจำเป็น และพูดอย่างมีสติ สร้างสรรค์ ถูกต้องและมีประโยชน์ คำพูดที่ดังเกินไปเกินจริงล้วนทำร้ายคนพูดได้ทั้งสิ้น คนสมัยนี้พูดเก่งและพูดได้มากแต่ควรพูดด้วยความระมัดระวัง เพราะการพูดถึงคนอื่นนั้นเสี่ยงต่อการเป็นศัตรูกัน และจะเป็นบาปกรรมด้วย ระวังไว้เป็นดีที่สุด

ใบงานที่ ๐๗

การเขียนย่อความ

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง “ตลกเอาตัวรอด” แล้วเขียนย่อความ

ตลกเอาตัวรอด

พระราชแห่งแคว้นกาสี ทรงมีตลกหลวงประจำราชสำนักที่โปรดปรานมากคนหนึ่ง พระองค์ประทานอนุญาตให้ตัวตลกมีเสรีในการพูดจาได้อย่างกว้างขวางโดยไม่ทรงถือโทษ ตลกหลวงเป็นคนเฉลียวฉลาดมีคารมคมคายและกล้าพูดกล้าทำ โดยทำให้พระราชทรงพระสรวลเสียดัง และทำให้ข้าราชสำนักกลายเป็นตัวตลกไปตาม ๆ กัน พวกข้าราชสำนักจึงเกลียดชังและหาทางแก้แค้นอยู่ตลอดเวลา

วันหนึ่งตลกหลวงพูดจาตลกเกินเรื่อง จนทำให้พระราชไม่พอพระราชหฤทัย จึงทรงมีพระราชโองการว่า “เจ้าต้องตาย” ตลกหลวงสำนึกผิดก้มลงกราบขอพระราชทานอภัยโทษ แต่บรรดาข้าราชสำนักต่างช่วยกันเพ็ดทูลให้พระราชทรงทำตามพระราชโองการทุกประการ ในที่สุดพระราชทรงหันมาตรัสกับตลกหลวงซึ่งกำลังตัวสั่นงันงกกว่า “ตายนะเจ้าต้องตายแน่ แต่ข้าจะให้เจ้าเลือกตายแบบต่าง ๆ ตามที่เจ้าพอใจจะตายมากที่สุด” ตลกหลวงผู้เฉียบแหลมรู้สึกแจ่มใสขึ้นก็กราบทูลว่า “ถ้าทรงมีพระราชประสงค์เช่นนั้น ข้าพระพุทธเจ้าขอแก่ชราตายเถิดพระเจ้าค่ะ” พระราชทรงพอพระราชหฤทัยในความเฉียบแหลมของตลกหลวงอย่างยิ่งจึงพระราชทานอภัยโทษให้

ชายนิพนธ์ จากหนังสือรวมนิทาน

ย่อนิทานเรื่อง ของ จาก หนังสือ.....
 ความว่า

ใบงานที่ ๐๘

การเขียนย่อความ

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองเรื่อง “หันหน้าหันหลัง” แล้วย่อความให้ถูกต้อง

หันหน้าหันหลัง

หันหน้าหันหลัง
ร่วมใจทำงาน
ผูกมิตรไมตรี
ชูชาติรุ่งเรือง
หันหลังให้กัน
ถึงเนื้อถึงเลือด
รักกันไว้เถิด
สุขสันต์มั่นคง

ยึดมั่นหลักการ
เพื่อชาติบ้านเมือง
ไม่มีขุนเคือง
เอกราชดำรง
ตั้งต้นดาลเดือด
แหลกเป็นผุยผง
เทิดชาติยืนยง
พุทธธรรมคุ้มครอง

หนังสือศึกษาภาษาชีวิต ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ย่อบทร้อยกรองเรื่อง ของ
จาก.....ความว่า

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ คำสรรพนาม

คำสรรพนาม คือคำที่ใช้แทนนามที่ผู้พูดหรือผู้เขียนได้กล่าวแล้ว หรือเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เพื่อไม่ต้องกล่าวคำนามซ้ำ คำสรรพนามที่นักเรียนควรรู้จัก คือ คำสรรพนามใช้แทนบุคคล

สรรพนามใช้แทนบุคคล แบ่งเป็น ๓ ชนิด (เรียกว่าบุรุษสรรพนาม) ได้แก่

๑. สรรพนามบุรุษที่ ๑ หมายถึง คำที่ใช้แทนผู้พูด เช่น ฉัน ดิฉัน ผม กระผม ข้า ข้าพเจ้า เรา เกล้ากระผม เกล้ากระหม่อม เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค

- ฉันอ่านหนังสือทุกวัน
- ผมไปทำบุญที่วัด
- เราชักในหลวง

๒. สรรพนามบุรุษที่ ๒ หมายถึง คำที่ใช้แทนผู้ฟัง เช่น คุณ เธอ ท่าน เจ้า เอ็ง แก ไต่เท้า ฝ่าพระบาท พระคุณเจ้า เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค

- คุณชอบเรียนวิชาอะไร
- เธอเป็นเพื่อนที่น่ารักมาก
- ท่านสบายดีใช่ไหมคะ

๓. สรรพนามบุรุษที่ ๓ หมายถึง คำที่ใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง เช่น เขา ท่าน แก มัน เป็นต้น

ตัวอย่างประโยค

- คุณครูภูมิใจมากที่ลูกศิษย์ของท่านได้รับรางวัลเด็กดีศรีสังคม
- หยกสอบได้ที่ ๑ เพราะเขาขยันอ่านหนังสือ
- เจ้าแกเดินไม่ได้เพราะขามันเจ็บ

หนังสือหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบงานที่ ๐๙ การใช้คำสรรพนาม

คำชี้แจง ชีตเส้นใต้คำสรรพนาม จากนิทานเรื่อง “ชาวประมงกับลูกปลา”
แล้วนำคำเหล่านั้นมาแต่งประโยคตามจินตนาการ
(คำที่ซ้ำกันใช้เพียง ๑ คำ เท่านั้น)

ชาวประมงกับลูกปลา

เรื่องมีอยู่ว่า ชาวประมงคนหนึ่งได้ใช้เวลาทั้งวันในการตกปลา แต่เขากลับจับได้แต่ปลาตัวเล็กๆ ตัวหนึ่ง “ได้โปรดเอะท่าน” ปลาขอร้อง “ข้าตัวเล็กเกินกว่าจะให้ท่านกินได้ในตอนนี้” “ถ้าท่านปล่อยข้ากลับลงไปยังแม่น้ำ อีกไม่นานข้าก็จะเติบโตขึ้น แล้วท่านจะนำข้าไปปรุงอาหารชั้นเลิศได้” “ไม่หรอก เจ้าปลาน้อย” ชาวประมงตอบ “ตอนนี้ฉันจับเจ้าได้ แต่ต่อไปฉันอาจจะจับเจ้าไม่ได้อีก”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “สิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่เรามีอยู่นั้นมีค่ายิ่งกว่าสิ่งยิ่งใหญ่ที่อยู่ในวิมาน”

นิทานอีสป.net

กิจกรรมน่ารู้...สู่คำสรรพนาม

๑. คำสรรพนามจากนิทานเรื่อง “ชาวประมงกับลูกปลา” ได้แก่
๒. นำคำสรรพนามจากข้อ ๑ ทุกคำมาแต่งประโยคตามจินตนาการ (โดยเขียนเป็นข้อๆ)
 ๑.
 ๒.
 ๓.
 ๔.
 ๕.

ใบงานที่ ๑๐

การใช้คำสรรพนาม

คำชี้แจง นำคำสรรพนามที่ขอบจำนวน ๕ คำ มาแต่งเป็นนิทานตามจินตนาการ โดยตั้งชื่อเรื่อง พร้อมทั้งตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม

คำสรรพนามที่ชอบ

১. ২. ৩. ৪. ৫.

เรื่อง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

อ่านจับใจความ ย่อตามคิด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. จากหลักการจับใจความสำคัญที่กำหนดให้ ข้อใดเรียงลำดับได้ถูกต้อง

๑. ร่างข้อความ	๒. เรียบเรียง	๓. คิด	๔. อ่าน
ก. ๒ ๑ ๔ ๓		ข. ๑ ๓ ๔ ๒	
ค. ๔ ๓ ๑ ๒		ง. ๓ ๔ ๑ ๒	

๒. “พ่อกับแม่บอกว่าฉันโตขึ้นเยอะ และชมว่าฉันดีขึ้นหลายอย่าง เช่น ทำงานประณีตขึ้น พุดจา ไพเราะไม่กระด้างก้าวร้าวอย่างเมื่อก่อน นี่ต้องเป็นเพราะป้า และคุณครูอบรมสั่งสอน นอกจากนี้ฉันยังมีเพื่อนดีๆ อย่างพวกเธอ”

ข้อใด สรุปใจความสำคัญได้ดีที่สุด

- ก. วัยและประสบการณ์ทำให้คนเปลี่ยนแปลง
 ข. สิ่งแวดล้อมช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน
 ค. พ่อแม่ย่อมต้องการให้ลูกเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น
 ง. การอบรมสั่งสอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของคน
๓. คำศัพท์ในข้อใด ควรมาก่อนคำศัพท์อื่น
ก. กำไร	ข. กันดาล
ค. กีฬา	ง. กิ้งก่า

๔. ข้อใดเรียงลำดับคำศัพท์ได้ถูกต้องตามพจนานุกรม

ก. ฟาร์ม	พิวส์	เพี้ยว
ข. ภิกษุ	ภาสิต	ภักษา
ค. เมขลา	มุทิตา	แมงกานีส
ง. ยักษ์ณี	ยถากรรม	ยิมนาสติก

ท ๘/ผ.๕

๕. บนฉลากยา ถ้า**ขาดข้อใด** อาจเกิดอันตรายต่อผู้บริโภคมากที่สุด
ก. ผู้ผลิต	ข. คำเตือน
ค. ส่วนประกอบ	ง. วันหมดอายุ
๖. สิ่งสำคัญที่ฉลากยาทุกชนิดต้องมี คือ ข้อใด
ก. ส่วนประกอบสำคัญ	ข. ปริมาณสุทธิ
ค. สรรพคุณ	ง. ผู้ผลิต
๗. ในการเขียนย่อความนักเรียนควรพิจารณาเรื่องใดก่อน
ก. จำนวนย่อหน้า	ข. มีใจความสำคัญอย่างไร
ค. เป็นเรื่องประเภทใด	ง. การแบ่งจำนวนเป็นตอนๆ
๘. ข้อใด**ไม่ใช่**ประโยชน์ของย่อความ
-	
--
ก. ช่วยให้อ่านหนังสือได้ถูกต้อง
ข. ช่วยให้จดบันทึกเรื่องราวได้รวดเร็ว
ค. ช่วยให้ไม่ต้องอ่านหนังสือซ้ำตลอดเรื่อง
ง. ช่วยให้จำใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ง่าย
๙. ข้อใดมีคำสรรพนาม
ก. พระกำลังฉันทัดดาหาร	ข. เขาชอบกินไข่เจียวหมูสับ
ค. นิมไม้ได้เป็นข้าทาสของใคร	ง. บ้านตากอากาศของนิคอยู่บนเขา
๑๐. คำว่า **ฉัน** ทำหน้าที่ตามข้อใด
ก. สรรพนามบุรุษที่ ๑	ข. สรรพนามบุรุษที่ ๒
ค. สรรพนามบุรุษที่ ๓	ง. สรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒

A large, rectangular piece of light beige paper with a decorative, wavy, torn-edge border. The paper is filled with horizontal dashed lines for handwriting practice. There are 20 lines in total, evenly spaced across the page.

A large, rectangular area with a light beige background and a scalloped, torn-paper edge. It contains 20 horizontal dashed blue lines, providing a template for writing notes or a story.

A large, rectangular piece of light beige paper with a decorative, wavy, torn-edge border. The paper is filled with horizontal dashed lines, intended for handwriting practice. The paper is centered on a solid orange background.